

ÍNDEX

RESUM	3
1. INTRODUCCIÓ	4
1.1 Definició de Pla d'Igualtat.....	7
1.2 Àmbit d'aplicació i Vigència del Pla	8
1.3 Principis Orientadors	8
2. MARC NORMATIU.....	10
2.1. Marc legal Internacional.....	11
2.2. Marc legal Europeu	13
2.3. Marc legal Estatal	15
2.4. Marc legal Autonòmic.....	19
2.5. Marc legal Local	21
3. COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT DE SUMACÀRCER	21
4. FASES DEL PLA D'IGUALTAT	23
5. DIAGNOSI I RESULTATS	23
5.1. Origen i breu història de Sumacàrcer	24
5.2. Característiques sociodemogràfiques	27
5.3. Característiques socioeconòmiques	37
5.4. Característiques de benestar social	49
5.5. Característiques culturals i d'associacionisme	51
5.6. Característiques d'educació	56
5.7. Esports i Salut	60
5.8. Urbanisme i Medi Ambient.....	63
5.9. Violència de gènere i masclista	68
5.10. Àrea Política i Gènere	71
5.11. Actuacions en matèria d'igualtat.....	73
6. ANÀLISI DE LA PARTICIPACIÓ EN EL PLA	77

6.1.	Anàlisi enquesta diagnòstica	77
6.1.	Grups focals.....	91
7.	<i>OBJECTIUS, DEFINICIÓ D'ÀREES I LÍNIES D'ACCIÓ</i>	92
7.1.	Objectiu general.....	92
7.2.	Àrees d'intervenció, activitats, indicadors i cronologia.	92
8.	<i>IMPLANTACIÓ, AVALUACIÓ I SEGUIMENT</i>	106
9.	<i>BIBLIOGRAFIA</i>	108
9.1	Monografies, capítols de llibre i articles científics	108
9.2	Webgrafia.....	110
10.	<i>ALTRA DOCUMENTACIÓ CONSULTADA</i>	110
11.	<i>ANNEXOS</i>	114

RESUM

Tot i que la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes cada vegada es percep com un tret més efectiu i real, i que els avanços normatius en matèria d'Igualtat, i de prevenció i eliminació de la violència de gènere són una realitat, també és cert que aquestes lleis no són suficients per pal·liar les desigualtats i eliminar qualsevol tipus de discriminació i violència si no van acompanyades d'unes estratègies, instruments, presupostos i projectes que les facen efectives.

A l'actualitat es compta amb un Marc Normatiu a nivell europeu, estatal, comunitari i local, encarregat de regular aquestes matèries, i a partir dels mateixos naixen els Plans d'Igualtat.

Paraules clau: Pla d'Igualtat, Igualtat de Gènere, Polítiques d'Igualtat, Desigualtat, Oportunitats.

ABSTRACT

In spite of the fact that Equal Opportunities between Women and Men are increasingly perceived as a more effective and real feature, and that the normative advances in terms of Equality, and prevention and elimination of gender violence are a reality, it is also true that these laws are not enough to *palliate inequalities and eliminate any type of *discrimination and *violence if they are not accompanied by strategies, instruments, *budgets and projects that make them effective.

At the present time there is a Regulatory Framework at European, state, community and local level, in charge of regulating these matters, and from them the Equality Plans are born.

Key Words: Equality Plan, Gender Equality, Equality Policies, Inequality, Inequality, Equal Opportunities

1. INTRODUCCIÓ

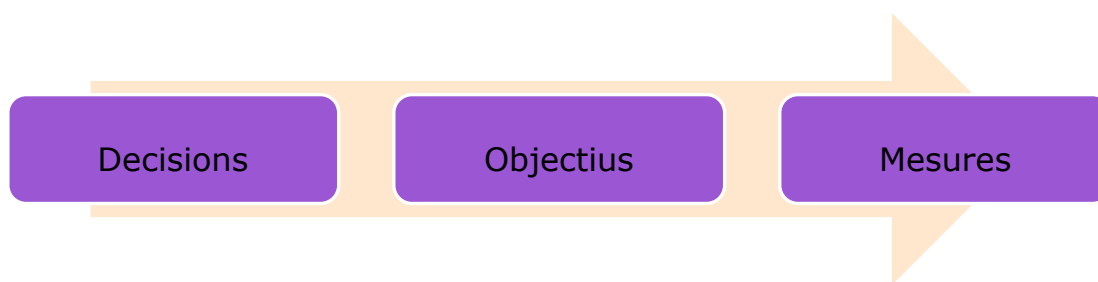
Un llarg i vast camí cap a la igualtat d'oportunitats ha estat recorregut al llarg dels segles per les dones, que han lluitat de manera incansable, a través les diverses ones del feminisme en favor dels drets del sector femení de la societat. A l'Estat Espanyol cal ressenyar la creació de la "Asociación Nacional de Mujeres Españolas" a l'any 1918¹. Des d'aleshores s'han aconseguit avanços a diversos nivells, entre ells al legislatiu, el que ha permès a dones i homes disposar dels mateixos drets legals al nostre país.

Tot i això, la societat encara reproduceix una ideologia jeràrquica, amb visió androcèntrica, en la que les dones han de sortejar un munt d'entrebancs, desiguals relacions de poder i diferents condicionants culturals al seu dia a dia. Per tant, tot i gaudir dels mateixos drets legals, no s'ofereix les mateixes oportunitats al sexe femení i al masculí en diversos àmbits, entre d'altres el laboral, on les dones continuen estant ocupades majoritàriament en alguns dels sectors laborals pitjor retribuïts, i quasi no tenen representació als llocs de responsabilitat, segons ressenya l'Informe Women in Business (Grant Thornton, 2022, p. 27) .

La maternitat també afecta a les taxes d'ocupació femenina, i persisteixen disparitats quant a la dedicació a les tasques de cura i de la llar que dificulten les seues possibilitats de conciliar la vida personal, laboral i familiar, la qual cosa les situa en desavantatge a l'hora de desenvolupar la seua opció de carrera professional. Tot açò contribueix al fet que, al final de la seua vida laboral, els ingressos de les dones siguin més baixos que els dels homes, (Marcela Isabel Jabbaz Churba & Antonio Ariño, 2019, p. 15).

Amb les **POLÍTIQUES D'IGUALTAT**, que es defineixen com el conjunt de:

¹ María Fernández, 2022, "Los inicios del movimiento feminista en España". *El periódico de Extremadura*, 03/03/2024.

Il·lustració 1. Elaboració pròpia

adoptades per les institucions públiques per promoure la igualtat entre homes i dones, i amb la millora de la situació socioeconòmica, política i cultural de la dona, pretén afavorir la plena inclusió de totes les persones en la vida econòmica, política, i social, fomentant-se així la igualtat formal perquè esdevinga una igualtat real, i encalçant la participació activa i equilibrada de les persones, independentment del gènere, en tots els àmbits de la vida pública i privada.

Calen diferents accions sistemàtiques de sensibilització com a element essencial perquè el principi d'igualtat d'oportunitats deixi de ser irreal, o només una declaració d'intencions polítiques, i es pugi assolir una igualtat real. Per tant, hi ha una clara necessitat d'un enfocament global per al desenvolupament i la implementació de polítiques públiques d'igualtat (Marcela Isabel Jabbaz & Capitolina Diaz Martínez, 2017, pp. 31-32).

A l'actualitat els Plans d'Igualtat constitueixen els instruments fonamentals per a promoure la igualtat des dels poders públics; combinen accions positives que afavoreixen a les dones en determinats situacions, amb mesures generals per a aconseguir la igualtat en tots els àmbits de la vida. Atès açò, en les intervencions públiques cal incidir en:

- **Barreres presentades cap a les dones al llarg de la història**

No sols en l'àmbit públic, sinó en tots els aspectes que involucren les responsabilitats familiars, mobilitzant les corresponsabilitats d'homes i dones en les activitats de cura, assegurant que els recursos públics cobrisquen les necessitats bàsiques de les persones, promovent la participació tant en responsabilitats públiques, de manera igualitària, (Bizkaiko Guizarte Ekimeneko, 2010, p. 11).

- **Ús del llenguatge**

Factor determinant, donat que, és un element principal en el procés de socialització i transmissió dels patrons culturals. La llengua és l'instrument d'expressió i comunicació, a més d'un indicador cultural de la societat que la utilitza, (María Ángeles Calero, 2007, pp. 19-20). Actualment encara es continuen reflectint prejudicis respecte de les dones en moltes de les formes i expressions lingüístiques clarament sexistes en l'ús habitual de la llengua (Judith Butler, 1997, pp. 15-17).

Un perjudici clar és la pertinença resistència i rebuig al terme "feminista", al qual se li ha atorgat un sentit pejoratiu que no correspon en absolut al significat i assoliment social que ha de reconèixer-se al moviment que així es denomina. Feminisme és la doctrina i moviment polític i social que demana per a la dona el reconeixement de les mateixes capacitats i drets que per a l'home, i no, la supremacia de la dona sobre l'home, com pensa una gran part de l'imaginari social, (Encarna Bodelon & Pilar Gimenez, 2007, p. 40).

“El feminisme naix precisament de la contradicció insalvable d'un pensament capaç de concebre dos subjectes autònoms i una voluntat decidida, en canvi, a negar l'existència d'un altre subjecte que el masculí”.(Silvia Tubert, 2003, p. 27).

- **Publicitat i diversos mitjans de comunicació existents**

La publicitat i els mitjans de comunicació continuen propagant les desigualtats entre dones i homes en la que es sustenta l'estructura patriarcal, arrelada segle rere segle a la nostra societat. Actuen com agents de dinamització de les diferències, i contribueixen a que es perpetuen els rols i estereotips de gènere. També poden mantenir o corregir biaixos sexistes sobre els rols de les dones en els municipis, ciutats i arreu del món, ja que la influència que exerceixen ha d'ajudar a conscienciar sobre la igualtat d'oportunitats i de tracte entre sexes, i a erradicar imatges tradicionals de la dona, estereotips, i normes discriminatòries que encara hui es propaguen, (Milagros Fernández Pérez, 2013, p. 48).

- **Orientació i comportament sexual**

En el canvi cultural que cal assolir, s'han de superar no només els patrons de valors i creences tradicionals que dificulten la igualtat d'oportunitats i el desenvolupament humà ple, basat en el gènere, sinó també els creats per l'orientació i el comportament sexual de les persones, que importen tant en l'àmbit personal com en el públic. És clar que la sexualitat és part del bagatge cultural d'un estat, i actualment, al llarg del procés de socialització, es transmeten patrons de discriminació cultural a totes aquelles persones que no encaixen en el model heterosexual tradicional, fins i tot a aquelles que la seua configuració de convivència no respon a la família en el sentit més tradicional de la família.

Cal fomentar des de les edats més primerenques una visió que contribuïska a difondre un imatge d'homes i dones d'acord amb la transformació dels rols sexuals, sensibilitzant sobre la necessitat d'establir un nou contracte social entre les persones, on les funcions i activitats socials, tant públiques com privades puguen ser realitzades per una persona independentment del sexe i/o l'orientació sexual de qui vaja a dur-les a terme.

En definitiva, el pilar bàsic de la política d'igualtat d'oportunitat d'un municipi ha de ser la transformació social, i el canvi d'actituds i valors de la seua ciutadania, així com el implicació dels poders públics. Amb esta finalitat naix la proposta del I Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de Sumacàrcer.

1.1 Definició de Pla d'Igualtat.

Segons ressenya la legislació vigent², els Plans d'Igualtat són un conjunt ordenat de mesures, que s'adopten després de realitzar un diagnòstic de situació de la ciutat, entitat, etc.

L'**objectiu principal** és aconseguir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i eliminar qualsevol tipus de discriminació per raó de sexe.

² Publicada en BOE núm. 73, de 23 de març de 2007.

El Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de Sumacàrcer, també anomenat PIODHS, és un document programàtic amb declaració de principis, així com també la ferramenta que diagnostica l'entorn i construeix el marc per al treball quotidià. Contindrà una sèrie d'accions, la posada en marxa de les quals, contribuirà a la disminució de la desigualtat i els desequilibris existents entre dones i homes.

Es tracta doncs d'un compromís de la corporació municipal, donat que el Pla ha de ser valorat i aprovat per l'òrgan de màxima representació política de la ciutadania en el govern municipal, per a posteriorment, ser dut a terme baix un seguiment i avaluació per l'autoritat experta i competent de la matèria.

1.2 **Àmbit d'aplicació i Vigència del Pla**

Es dirigeix a la ciutadania de Sumacàrcer en general i, en particular, a tots aquells col·lectius vinculats d'alguna manera a l'adquisició dels seus objectius específics (regidories, associacions, personal municipal, població estudiant, famílies, comerços, etc.).

La vigència d'aquest I Pla d'Igualtat s'adreça als anys entre el 2024 a 2027.

1.3 **Principis Orientadors**

Els Principis Orientadors són els conceptes fonamentals pels quals es vetlarà en tot el procés de constitució i treball del present Pla, i a qualsevol línia d'acció que s'implante, en nom de la igualtat, al municipi de Sumacàrcer.

Transversalitat de Gènere

Implica superar les situacions d'exclusió i infrarepresentació de les dones en la participació en totes les polítiques públiques, seguint les recomanacions del Grup d'especialistes de transversalitat de gènere del Consell d'Europa (1999), (Generalitat de Catalunya, 2020).

El present Pla és transversal, entenent transversalitat com una eina organitzativa i un concepte, que no és altre que el compromís de tota l'organització per treballar per uns determinats objectius des de tota l'estructura municipal, a totes les àrees de gestió de l'Ajuntament, buscant l'actuació i compromís amb la igualtat, i equitat, de totes les àrees, entitats, i persones del municipi, a fi de donar compliment efectiu a cadascuna de les mesures previstes en ell, (Albert Serra, 2005, pp. 5-6).

Compromís Voluntat	i	Posada en marxa per part de les entitats públiques i les seua polítiques de mesures i accions per assolir la igualtat real i efectiva entre totes les persones.
Participació ciutadana		Incorporació, de forma transparent i estructurada, de la societat civil a la presa de decisions públiques, per tal de fer millors polítiques i de més qualitat democràtica ³ .
Empoderament		L'empoderament de les dones és un element bàsic per crear una realitat social igualitària. La societat patriarcal actual en la qual vivim, es basa en una distribució diferenciada de poders, atorgant certs privilegis als homes envers les dones ⁴ .
Interseccionalitat		La interseccionalitat és una eina analítica que reconeix que les desigualtats sistèmiques es configuren a partir de la superposició de diferents factors socials com el gènere, l'ètnia i la classe social.
Accions positives		Estratègia destinada a aconseguir la igualtat d'oportunitats mitjançant l'aplicació de mesures específiques per corregir situacions de desigualtat que són resultat de pràctiques i comportaments tradicionals
Inclusió diversitat	i	Diferenciacions particulars que enriqueixen a la nostra societat.

³Definició de la Generalitat de Catalunya a la web de Govern Obert, <https://governobert.gencat.cat/ca/participacio-ciutadana/que-es-participacio/>. Data de consulta: 30 de gener de 2024.

⁴Definició de l'Institut Català de les Dones, Generalitat de Catalunya, 2021. <https://dones.gencat.cat/ca/ambits/Observatori-de-la-Igualtat-de-Genere/empoderament/>. Data de consulta: 30 de gener de 2024.

Il·lustració 2. Elaboració pròpia

Conforme indica el Pla Estratègic d'Igualtat d'oportunitats del Ministeri d'Igualtat⁵ les accions que ha de contenir el Pla d'Igualtat són:

- Erradicar la violència que pateixen les dones pel fet de ser-ho.
- Fomentar l'equilibri entre la vida personal, laboral i familiar mitjançant la corresponsabilitat i la conciliació.
- Reduir les desigualtats, especialment en l'ocupació i l'economia, amb un enfocament en les disparitats salarials i de llocs de direcció.
- Que la igualtat siga un principi rector en totes les polítiques i accions del consistori, garantint oportunitats justes per a totes les persones.
- Fomentar l'educació en Igualtat, tant en els famílies com als centres educatius.
- Major participació de les dones en els àmbits econòmic, polític, i social.

2. MARC NORMATIU

El marc declaratiu i normatiu sobre igualtat de gènere que s'ha anat aprovant en els últims anys, representa un pas importantíssim en la lluita contra aquesta xacra social.

⁵ *Plan Estratégico de Igualdad de oportunidades 2014-2016*, Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades, Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, 2014, pp. 62-63.

A través de la norma i de les diferents legislacions s'ha pretés donar resposta a aquest fenomen, establint mesures dirigides a previndre i erradicar les desigualtats entre les persones, a més de la incorporació de la perspectiva de gènere i la promoció de la igualtat com a eina jurídica. Es tracta, doncs, d'un conjunt de lleis i normes que reglamenten les situacions de discriminació per raó de gènere o sexe, o bé que promocionen la igualtat de gènere.

Es ressenyen a continuació les que es poden aplicar a les àrees que es treballaran en el present Pla d'Igualtat d'Oportunitats i que per tant, suposen una garantia i protecció dels drets fonamentals de les persones, per lluitar, segons ressenya (Emanuela Lombardo, 2003, p. 65), *pels drets de les dones a una cultura androcèntrica on els interessos de gènere es destaquen com a obstacles que impedeixen l'avanç de les dones*.

2.1. Marc legal Internacional

La Carta de Nacions Unides (1945)⁶

Ressenya l'Article 1 que els Propòsits de les Nacions Unides són preservar la pau i la seguretat a nivell internacional, i amb esta finalitat es prendran mesures col·lectives per tal de previndre i eliminar amenaces a la pau, i per a eliminar actes d'agressió o altres trencaments de la pau.

Es necessari catalitzar entre les nacions relacions d'amistat basades en el respecte al **principi de la igualtat de drets** i al de la lliure autodeterminació dels pobles; també a prendre les mesures adequades per a enfortir la pau universal. Cal cooperar internacionalment en la solució de controvèrsies de caràcter econòmic, social, cultural o humanitari, i en el desenvolupament del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals de totes les persones, sense fer distinció per motius de raça, sexe, idioma o religió.

Com a nota, dir que només hi havia 8 dones entre les 800 persones delegades presents en l'acte de la signatura i de les 160 persones signants només 4 van ser dones.

⁶Signada el 26 de juny de 1945 a San Francisco, entrada en vigor el 24 d'octubre de 1945. Espanya va ingressar en l'ONU el 14 de desembre de 1955.

Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, CEDAW, (Nacions Unides, 1979)⁷

Indica l'Article 1 que, a efecte de la present Convenció, l'expressió "discriminació contra la dona" denotarà tota distinció, exclusió o restricció fonamentada en el sexe que pretenga menyscar o anul·lar el reconeixement o exercici per la dona. Així mateix, a l'article 2 esmenta que els Estats part condemnin qualsevol tipus de discriminació cap a les dones, i afirmen a seguir, amb tots els mitjans apropiats i sense demorar-se, una política encaminada a eliminar la discriminació contra la dona i, amb tal objecte, es comprometen a:

- Consagrar, si encara no ho han fet, en les seues constitucions nacionals i en qualsevol altra legislació apropiada el principi de la igualtat de l'home i de la dona i assegurar per llei o altres mitjans apropiats la realització pràctica d'aqueix principi.
- Adoptar mesures adequades, legislatives i d'un altre caràcter, amb les sancions corresponents, que prohibisquen tota discriminació contra la dona i establir la protecció jurídica dels drets de la dona sobre una base d'igualtat amb els de l'home i garantir, per conducte dels tribunals nacionals competents i d'altres institucions públiques, la protecció efectiva de la dona contra tot acte de discriminació.

IV Conferència Mundial de Dona, Beijing 1995⁸

Es va basar en els acords polítics aconseguits en les tres conferències mundials sobre la dona, celebrades anteriorment, la primera a Ciutat de Mèxic l'any 1975, la segona a Copenhague l'any 1980, i la tercera a Nairobi l'any 1985. Es consolidaren cinquanta anys d'avanços jurídics encaminats a garantir la igualtat de les dones i els homes tant en les lleis com en la pràctica.

⁷ Signada i ratificada el 18 de desembre de 1979 en Nueva York (Estats Units), entrada en vigor el 3 de setembre de 1981. Espanya va ratificar la Convenció CEDAW el 16 de desembre de 1983.

⁸ Resolució Quarta Conferència Mundial sobre la Dona de l'Assemblea General de les Nacions Unides, Xina, del 4-15 de setembre de 1995. Va ser adoptada i publicada oficialment per les Nacions Unides.

C190 - Conveni sobre la violència i l'assetjament al món del treball, OIT, 2019⁹

És un tractat internacional que busca previndre i erradicar la violència i l'assetjament, entre d'ells l'assetjament sexual i per raó de sexe, en el món del treball. Va ser adoptat en 2019 i estableix que totes les persones tenen dret a un ambient laboral lliure de violència i assetjament, incloent-hi l'assetjament sexual i el psicològic.

2.2. Marc legal Europeu

Conferència dels drets humans de Viena (1993)¹⁰

Els drets humans de dones i xiquetes són part inalienable, integrant i indivisible dels drets humans universals. La plena participació, en condicions d'igualtat, de la dona en la vida política, civil, econòmica, social i cultural en els plans nacional, regional i internacional i l'erradicació de totes les formes de discriminació basades en el sexe són objectius prioritaris de la comunitat internacional.

Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea (2000/C 364/01)¹¹

En aquest document es recull un conjunt de drets personals, econòmics, socials, etc. de ciutadania resident a la Unió Europea. A l'article 23 s'esmenta la igualtat entre homes i dones i que ha de quedar garantida a tots els àmbits.

⁹ Va entrar en vigor el 25 de juny de 2021, adoptat en la Conferència Internacional del Treball a Ginebra al juny de l'any 2019. Ratificat per Espanya el 25 de maig de 2022.

¹⁰ Va tindre lloc a Viena (Àustria), del 14 al 25 de juny de 1993, els resultats van ser adoptats i publicats oficialment per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

¹¹ Proclamada el 7 de desembre de 2000 pel Parlament Europeu, el Consell de la Unió Europea i la Comissió Europea. La versió final del text es va publicar el 18 de desembre de 2000, en el Diari Oficial de la Unió Europea C 364/01.

Tractat de Funcionament de la Unió Europea (Diari Oficial de la Unió Europea C83/47)¹²

A l'Article 19 es preveu l'adopció de legislació a fi de lluitar contra totes les formes de discriminació, també per motius de sexe.

A l'Article 157 del TFUE s'autoritza l'acció positiva per empoderar a les dones.

Estratègia per a la Igualtat de Gènere de la Comissió Europea per al període 2020-2025¹³

L'objecte de la qual és aconseguir, entre d'altres, una Europa igualitària des del punt de vista de gènere en la que la violència de gènere, la discriminació sexual i les desigualtats estructurals entre dones i homes siguen cosa del passat; una Europa en la que dones i homes, xiquetes i xiquets siguen iguals i trien el seu camí a la vida en total llibertat.

Altres directives europees:

- Directiva 2011/99/UE del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea del 13 de desembre de 2011 sobre l'ordre europea de protecció a víctimes.
- Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2006 en la qual ressenya l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes d'ocupació i ocupació.
- Carta Europea per la igualtat de dones i homes en la vida local, del Consell de Municipis i Regions d'Europa (CMRE), a la qual es va adherir València a través de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies el 29 de febrer de 2018.
- Directiva 2010/41/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de juliol de 2010, sobre l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre

¹² Va ser publicat oficialment en el Diari Oficial de la Unió Europea. La versió consolidada del TFUE, que recull totes les modificacions i esmenes realitzades fins hui, es va publicar en el Diari Oficial de la Unió Europea C 326 el 26 d'octubre de 2012.

¹³ Publicada per la Comissió Europea el 5 de març de 2020, a Bruseles (Bèlgica).

homes i dones que exerceixen una activitat autònoma, i per la qual es deroga la Directiva 86/613/CEE del Consell.

- Directiva 2004/113/CE del Consell, de 13 de desembre de 2004, per la qual s'aplica el principi d'igualtat de tracte entre homes i dones a l'accés a béns i serveis i el seu subministrament. (Nota: Per Sentència del Tribunal de Justícia (Gran Sala) d'1 de març de 2011 es declara invàlid l'article 5, apartat 2, de la Directiva 2004/113/CE amb efectes a 21 de desembre de 2012).

2.3. Marc legal Estatal

Constitució Espanyola 1978¹⁴

La Constitució reconeix la igualtat de les dones i els homes a través dels articles 9 i 14 de la CE i per la incorporació a l'ordenament jurídic dels Tractats Internacionals ratificats per Espanya. L'Article 9 indica que la ciutadania i els poders públics estan subjectes a la Constitució i l'ordenament jurídic. Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de persones i grups en què s'integren siguin reals i efectius; remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social.

D'altra banda, l'Article 14 indica que els espanyols i les espanyoles són iguals davant la llei, sense que pugui valdre cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures integral contra la violència de gènere¹⁵

Encara que no es tracta d'una llei pròpia en matèria d'igualtat, basa el seu fonament en la desigualtat que han patit dones i homes al llarg de la història

¹⁴ Publicada en BOE núm. 311, de 29 de desembre de 1978.

¹⁵ Publicada en BOE núm. 313, de 29 de desembre de 2004.

de la humanitat. La violència és el màxim exponent de desigualtat entre homes i dones.

A l'Article 14 es citen els criteris generals d'actuació dels Poders Públics, que seran criteris generals d'actuació, un d'ells és el compromís amb l'efectivitat del dret constitucional d'igualtat entre dones i homes.

Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes¹⁶

Aquesta llei referencia, entre altres, la prevenció de conductes discriminatòries i en la previsió de polítiques actives per a fer efectiu el principi d'igualtat.

Cita en l'Article 3 que el principi d'igualtat de tracte entre dones i homes suposa l'absència de tota discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil.

L'Article 4 esmenta la integració del principi d'igualtat en la interpretació i aplicació de les normes, indicant que la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes és un principi informador de l'ordenament jurídic i, com a tal, s'integrarà i observarà en la interpretació i aplicació de les normes jurídiques.

Reial decret llei 6/2019, d'1 de març, de mesures urgents per a la garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes al treball i a l'ocupació¹⁷

La igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes és un dret bàsic de les persones treballadores. El dret a la igualtat de tracte entre dones i homes ha de suposar l'absència de tota discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe, i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil. Els poders públics estan obligats a adoptar mesures específiques a favor de les dones quan existisquen situacions paleses de desigualtat de fet respecte dels homes.

¹⁶ Publicada en BOE núm. 73, de 23 de març de 2007.

¹⁷ Publicada en BOE núm. 57, de 07 de març de 2019.

Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, i Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència, i Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica¹⁸

Estes normes milloren l'atenció i la protecció de fills i filles de les dones víctimes de violència de gènere, així com de les persones menors d'edat víctimes d'altres formes de violència, com pot ser el tràfic d'éssers humans.

Protocol Marc de Protecció de les Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans¹⁹

Té com a finalitat la detecció, identificació, assistència i protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans.

Pacte d'Estat en matèria de Violència de Gènere (2017)²⁰

Els Grups Parlamentaris, les Comunitats Autònomes i les Entitats Locals representades en la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, van ratificar el Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere. Aquest Pacte d'Estat suposa la unió d'institucions, organitzacions i persones expertes en la formulació de mesures per a l'erradicació de la violència sobre les dones. Es tracta d'un acord polític i legislatiu a nivell nacional que s'implementa a través de les institucions i els programes de govern.

Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència en front de la violència²¹

Aquesta llei té per objecte garantir els drets fonamentals dels xiquets, xiquetes i adolescents a la seua integritat física, psíquica, psicològica i moral enfront de qualsevol forma de violència, assegurant el lliure desenvolupament de la seua personalitat i establint mesures de protecció

¹⁸ Publicada en BOE núm. 175, de 23 de juliol de 2015, BOE núm. 180, de 29 de juliol de 2015, i BOE 183, d'1 d'agost de 2003.

¹⁹ S'adoptà mitjançant acord de 28 d'octubre de 2011 pels Ministeris de Justícia, de l'Interior, d'Ocupació, Seguretat Social, Sanitat, Serveis Socials, Igualtat, la Fiscalia General de l'Estat i el Consell del Poder Judicial.

²⁰ Va ser aprovat pel Congrés dels Diputats el 28 de setembre de 2017.

²¹ Publicada en BOE núm. 134, de 5 de juny de 2021.

integral, que incloguen la sensibilització, la prevenció, la detecció precoç, la protecció i la reparació del mal en tots els àmbits en els quals es desenvolupa la seua vida.

Llei 15/2022, de 12 de juliol, integral per a la igualtat de tracte i la no discriminació²²

Aquesta llei té per objecte garantir i promoure el dret a la igualtat de tracte i no discriminació, respectar la igual dignitat de les persones en desenvolupament dels articles 9.2, 10 i 14 de la Constitució. També regula drets i obligacions de les persones, físiques o jurídiques, públiques o privades, estableix principis d'actuació dels poders públics i preveu mesures destinades a previndre, eliminar, i corregir tota forma de discriminació, directa o indirecta, en els sectors públic i privat.

Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual²³

L'objecte de la present llei orgànica és la garantia i protecció integral del dret a la llibertat sexual i l'erradicació de totes les violències sexuals. La finalitat és l'adopció i posada en pràctica de polítiques efectives, globals i coordinades entre les diferents administracions públiques competents, a nivell estatal i autonòmic, que garantisquen la sensibilització, prevenció, detecció i la sanció de les violències sexuals, i incloguen totes les mesures de protecció integral pertinents que garantisquen la resposta integral especialitzada enfront de totes les formes de violència sexual, l'atenció integral immediata i recuperació en tots els àmbits en els quals es desenvolupa la vida de les dones, xiquetes, xiquets i adolescents, en tant víctimes principals de totes les formes de violència sexual.

²² Publicada en BOE núm. 167, de 13 de juliol de 2022.

²³ Publicada en BOE núm. 215, de 7 de setembre de 2022.

2.4. Marc legal Autonòmic

Llei Orgànica 5/82, d'1 de juliol, d'estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, modificat per L.O. 1/2006, 10 d'Abril, de la Generalitat Valenciana²⁴

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en clara consonància amb el que s'estableix en la Constitució Espanyola, determina a l'Article 2 que correspon a la Generalitat Valenciana, en l'àmbit de les seues competències, promoure les condicions perquè la igualtat de la ciutadania i els grups en què s'integren siguen reals i efectives, i eliminar els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud.

Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la Igualtat entre Dones i Homes²⁵

Aquesta llei troba el seu fonament en l'article 31.26 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que atribueix a la Generalitat Valenciana competència exclusiva sobre promoció de la dona. En el seu Article 1 indica com és el seu objecte: regular i fer efectiu el principi d'igualtat de dones i homes a la Comunitat Valenciana, establir els principis generals que han d'orientar aquesta igualtat, determinar les accions bàsiques que han de ser implementades, així com establir l'organització administrativa de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes a la Comunitat Valenciana. També en l'Article 4 explica que els poders públics valencians adoptaran les mesures apropiades per a modificar els patrons socioculturals de conducta assignats en funció del gènere, amb la finalitat d'eliminar els prejudicis, els usos i els costums de qualsevol índole basats en la idea d'inferioritat o en funcions estereotipades de dones i homes contràries al principi d'igualtat.

²⁴ Publicada en BOE núm. 164, de 10 de juliol de 1982, i en DOGV núm. 74, de 15 de juliol de 1982.

²⁵ Publicada en BOE núm. 110, de 8 de maig de 2003, i en DOGV núm. 4474 de 4 d'abril de 2003.

Pacte Valencià contra la violència de gènere i masclista (2019)²⁶

Aquest pacte inclou en l'agenda pública valenciana la lluita col·lectiva contra les violències masclistes i per la igualtat de gènere. Una oportunitat per a derrocar els murs que encara hui invisibilitzen la violència de gènere i masclista i la consideren un fet privat i domèstic, i socialitzar-la com un conflicte polític, social i cultural.

Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de serveis socials inclusius de la Comunitat Valenciana²⁷

En l'Article 5.2 d'aquesta llei s'assenyala que el Sistema Públic Valencià de Serveis Socials té per objecte garantir l'exercici d'aquells drets socials que li són propis, afavorint la inclusió social, l'autonomia i el desenvolupament personal, la convivència, la igualtat d'oportunitats i la participació social.

Altres Decrets del Govern Valencià:

- Decret 232/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual es crea l'Observatori de Publicitat No Sexista de la Comunitat Valenciana, modificat per Decret 177/2011, de 18 de novembre.
- Decret 143/2002, de 3 de setembre, del Govern Valencià, pel qual es va crear la Comissió Interdepartamental per a Combatre la Violència Domèstica a la Comunitat Valenciana, modificat per Decret 202/2003.
- Decret 208/2009 i Decret 53/2012 del Consell, actualment es denomina Comissió Interdepartamental per a Combatre la de gènere a la Comunitat Valenciana.
- Ordre de 17 febrer de 2003, de la Conselleria de Benestar Social, sobre condicions i requisits per a l'autorització dels Centres Especialitzats per a dones en situació de risc social, per la qual es desenvolupa el Decret 91/2002, de 30 de maig, del Govern Valencià, sobre Registre dels Titulars d'Activitats d'Acció Social, i de Registre i Autorització de

²⁶ Publicat per la Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives de la Generalitat Valenciana, a València, el setembre de 2019.

²⁷ Publicada en BOE núm. 61, de 12 de març de 2019, i en DOGV NÚM. 8491, de 21 de febrer de 2019.

Funcionament dels Serveis i Centres d'Acció Social, a la Comunitat Valenciana.

2.5. Marc legal Local

Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local²⁸

En l'Article 25.2 ressenya que el Municipi exercirà en tot cas com a competències pròpies, en els termes de la legislació de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, en matèria d'actuacions en la promoció de la igualtat entre homes i dones, així com contra la violència de gènere.

Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de la Administració Local²⁹

Aquesta Llei vol contribuir a donar un nou impuls als objectius i als mandats als quals responga la vigent Llei d'Igualtat d'Oportunitats, No Discriminació i Accessibilitat Universal de 2003. En l'Article 3.c indica que Prestació dels serveis socials, promoció de la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència contra la dona podran ser delegats a les entitats locals.

3. COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT DE SUMACÀRCER

Garantir la igualtat d'oportunitats entre totes les persones és una tasca en la que l'Administració Local té un paper fonamental. Els ajuntaments són les administracions més properes a la ciutadania, a les que es dirigeixen veïns i veïnes per exposar les seues demandes i problemes. Per tant, són responsables de definir i construir un marc d'actuació real per assolir l'efectiva igualtat de gènere³⁰.

²⁸ Publicada en BOE núm. 80, de 03 d'abril de 1985, i al DOGV núm. 6286 de 10 de juny de 2010

²⁹ Publicada en BOE núm. 312, de 30 de desembre de 2013, i al DOGV núm. 7300 de 26 d'abril de 2014.

³⁰ Federación Española de Municipios y Provincias (2009), *Guía para la Gestión de las Políticas Locales de Igualdad en los Gobiernos Locales de Municipios de menos de 10.000 Habitantes*, Instituto de la Mujer, Madrid, p.12.

Es fa palés la necessitat d'una eina que, adaptant-se a la nova realitat, ajude a fer de Sumacàrcer una societat més inclusiva, paritària i igualitària, sense cap tipus de discriminació, directa o indirectament per raó de sexe, gènere, raça, ètnia, religió, etc.

S'impulsa el I Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes (PIODHS) per al municipi, amb una durada de 4 anys, de l'any 2024 al 2027, declarant així el compromís de l'Ajuntament de Sumacàrcer amb la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes. Es tracta de raons de justícia social, i de tutela de drets fonamentals per a totes les persones, sent un element imprescindible de desenvolupament i de cohesió social, per tal de d'avançar cap a una societat i economia més forta, basada en un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, conforme als objectius de l'Estratègia Europa 2020³¹ així com els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030³².

Conforme indica l'article 4 de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per la igualtat entre dones i homes, aprovada per les corts valencianes, els poders públics valencians adoptaran les mesures apropiades per a modificar els patrons socioculturals de conducta assignats en funció del gènere, amb la finalitat d'eliminar els prejudicis, els usos i els costums de qualsevol índole basats en la idea d'inferioritat o en funcions estereotipades de dones i homes contràries al principi d'igualtat. Per tant, l'àmbit local és reconegut com el més competent per a que la igualtat quede garantida entre totes les persones, ja que es tracta de l'esfera de govern més propera a la ciutadania. Segons ressenya la Carta Europea per la igualtat de dones i homes en la vida local (2006), la garantia que compromet a col·laborar amb totes les institucions i organitzacions del seu territori, a fi de promoure la instauració de manera real d'una veritable igualtat.

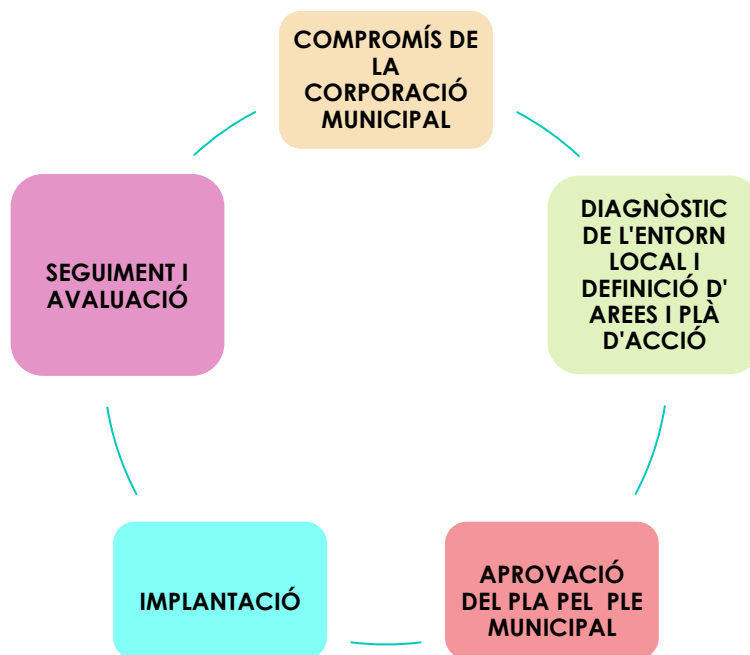
³¹ Comisión Europea (2020), *Estrategia Europea para la igualdad de género 2020-2025*, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_es#estrategia-para-la-igualdad-de-g%C3%A9nero-2020-2025. Data de consulta: 7 de febrer de 2024.

³² Organización de Naciones Unidas (2015), *Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS) Agenda 2030*, <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>. Data de consulta: 7 de febrer de 2024.

En definitiva, acomplir amb el principi normatiu d'igualtat va més enllà de respondre al manament legal, és acomplir amb l'ètica i la **justícia social**.

4. FASES DEL PLA D'IGUALTAT

S'inclourà a continuació la representació gràfica de les fases del Pla D'Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes de la localitat de Sumacàrcer, que anirà desenvolupant-se al llarg del present treball:

Il·lustració 3. Elaboració pròpia

5. DIAGNOSI I RESULTATS

El diagnòstic és un estudi que es realitza de la població de Sumacàrcer, on, aplicant la perspectiva de gènere es busca recopilar tota la informació rellevant de diferents àrees, per trobar febleses i fortaleeses de la ciutadania relatives a la promoció de la igualtat. La finalitat és poder suprimir els punts febles, i reproduir els puntals forts, i d'esta manera, realitzar un pla d'acció que s'implementarà durant la cronologia d'este PIODHS.

S'analitzarà la localitat segons la seua manera de viure, la seua història, tradicions, dades sociodemogràfiques, laborals, culturals, esportives, de benestar social etc., que aportaran informació sobre la ciutadania del municipi, sobre el seu món productiu i reproductiu com a base de l'actual societat local.

Pel que fa a les eines que s'utilitzaran per realitzar el Pla, es compta amb instruments de tipus quantitatiu i qualitatiu. S'utilitzaran ambdues eines, donat que no son excloents, cal combinar-les per assolir una major observació i un anàlisi en profunditat.

- **Anàlisis Quantitatiu Sociodemogràfic:** Mitjançant la consulta de fonts públiques com INE, Labora, PEGV, s'obtindran dades referents a la població, treball, etc.
- **Anàlisis Qualitatiu:** Entrevistes, per tal de conèixer opinions i també demandes de la ciutadania de la localitat. Es realitzaran a una mostra poblacional representativa de diverses àrees de la localitat. També es realitzarà una enquesta sobre temes d'igualtat, corresponsabilitat, violència de gènere, i d'altres àrees que es treballaran al llarg del present Pla.

5.1. Origen i breu història de Sumacàrcer

El topònim Sumacàrcer prové del romànic i llatí vulgar, prenent figuradament el compost "summa" i "carcer", en el sentit de "pla superior" i "vall angosta", o siga, "damunt d'una vall encaixonada". Al pla superior, estava ubicat el castell, on el nucli poblacional habitava i que va ser abandonat a la fi del s. XIII, passant la seua població a l'actual emplaçament a la vora del riu Xúquer.

Els primers vestigis del poble es trobaren al barranc de la Senda Vedada, amb jaciments del paleolític superior, i al Castell, amb indicis d'un poblat del Bronze Valencià (1600/500 a.d.C.), damunt del qual hi ha un altre edificat d'època ibèrica (segles V a I a.d.C.). Així mateix, al Teular, a la partida el Viro, hi ha troballes situades a l'època romana³³.

Posteriorment, Sumacàrcer apareix al llibre del Repartiment³⁴, ja que el 10 de juny del 1249 el rei Jaume I, anomenat el Conqueridor, va donar el Castell

³³Xavier Campillo i Marqués, "Història dels Pobles: Sumacàrcer", *Edicions de Crònica*, maig 1994, p.3.

³⁴ Llibre de registre del segle XIII on els escribes del rei Jaume I d'Aragó anotaven les promeses de donació de propietats quan s'acabara la conquesta de València. Alex Botella Calero, 19 d'abril de 2016, Els llibres de Jaume I, *Prezi*. <https://prezi.com/klwy3wppcefq/els-llibres-de-jaume-i/>

de Penya-Roja a Andreu d'Oiola, imposant el rei la primera contribució local l'any 1257. La descendència de la població musulmana andalusina van rebel·lar-se contra tal imposició reial. Al ser dominada la localitat, Jaume I ordenà repoblar Sumacàrcer amb població acristianada vella i restaurà el Castell per a que s'hostatjaren les famílies.

Il·lustració 4. Dibuix a ma alçada del pintor local José Pons

L'any 1321 començà la vinculació dels Crespí a la baronia de Sumacàrcer, amb Jaume Crespí, senyor de l'Alcúdia i Sumacàrcer, vincle que es manté fins l'actualitat, ja que l'actual casa consistorial és l'antic palau de la família Crespí de Valldaura, i que regalà al poble de Sumacàrcer a l'any 1991. Es tracta d'un edifici del segle XV que representa el típic palau rural de la noblesa valenciana, (Vicente Pons Alós, 1995, pp. 23-25).

Pel que fa a la població, el municipi coneix dues cartes de poblament, en 1403 (23 cases) i 1417 (30 cases). A l'any 1431 el rei Alfons el Magnànim li concedí privilegi per tindre barca i peatge, el que va convertir a la localitat al llarg de la història en un pas estratègic per transitar de terres castellanques a la Ribera. Fins als anys seixanta la barca va ser el mitjà de transport per passar a l'altra part del riu, posteriorment es construïren diverses passarel·les, en 1960, 1965 i 1983. Finalment, a l'any 1990 es construí l'actual pont³⁵.

³⁵Ajuntament de Sumacàrcer, <https://www.sumacarcercer.es/es/pagina/historia>. Data de consulta: 12 de febrer de 2024.

Il·lustració 5. Fotografia de la barca propietat de l'Arxiu de Sumacàrcer

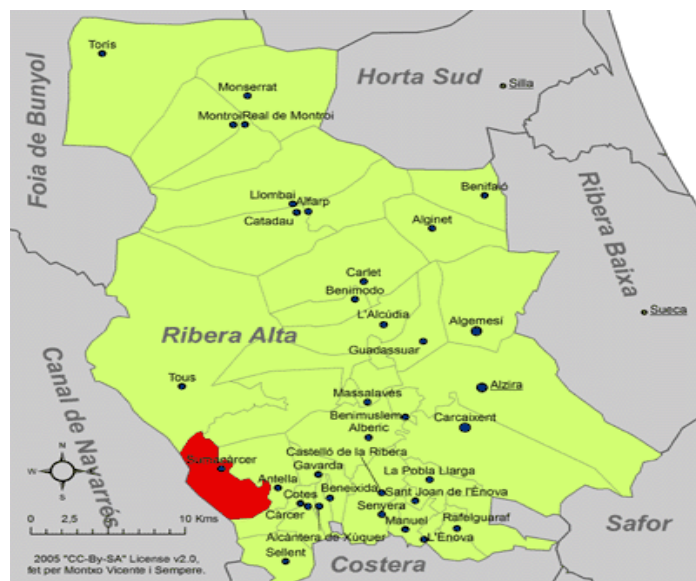
Una forta avinguda del Xúquer, l'any 1454 fa que el projecte del Conqueridor de fer de Sumacàrcer una ciutat gran es trenque, en vindre avall el seu caseriu. Deu anys després, en 1464, el poble i els seus drets són donats pel rei Joan II de Catalunya-Aragó, dit l'Obstinat o Sense Fe, a Lluís Crespí de Valldaura, en pagament pels serveis al conflicte civil que, des del 1462, dividí en dos bàndols el principat de Catalunya.

Avançant en el temps, l'any 1609, quan es portà a terme l'expulsió dels i les morisques, Sumacàrcer tenia 110 focs, o el que és el mateix, 495 persones habitant la localitat, que pertanyien fiscalment a la fillola de Tous. L'any 1646, havent estat repoblada la localitat, solament hi havia 23 cases habitades, amb un poc més de 100 veïns i veïnes, passant el 1794 a 900 persones, el 1900 a 988 persones i el 1950 a 1562 persones³⁶.

A l'actualitat, i com es detallarà al següent apartat, Sumacàrcer disposa de 1054 persones censades al municipi, de les quals 547 son dones i 507 homes³⁷.

³⁶ Història dels Pobles: Sumacàrcer, cit., p. 6.

³⁷ Dades de l'Institut Valencià d'Estadística, Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana, <https://pegv.gva.es/va/bdt?tema=NOIN0002>. Data de consulta: 13 de febrer de 2024.

Il·lustració 6. Mapa de Wikipedia (<https://es.wikipedia.org/wiki/Sumac%C3%A0rcer>)

5.2. Característiques sociodemogràfiques

És necessari conèixer dades demogràfiques com localització i proximitat a altres municipis, així com evolució al llarg dels anys de la població, per tal de conèixer la transformació de la ciutadania de la localitat. Coneixent estes dades es podran ajustar les mesures de promoció d'igualtat i línies de treball per erradicar les possibles discriminacions existents cap a les dones o cap a qualsevol col·lectiu de la ciutadania del poble.

Pel que fa a l'estructura territorial, Sumacàrcer té una superfície de 20'09 km² i una altitud de 41 metres respecte al nivell de la mar. El punt més alt és la Ceja, amb 316 metres d'altura. El seu terme municipal és fronterer amb Cotes, Antella i Tous, (Ribera Alta) i Navarrés, a la comarca de la Canal de Navarrés. La serra de Sumacàrcer divideix el terme municipal en dos, de nord a sud, separant així els cultius de secà i els de regadiu. Actualment la densitat de població a Sumacàrcer és de 52,46 persones per Km².

Sumacàrcer dista de València, que és la capital de província, 60 kilòmetres, el que suposa uns 52 minuts aproximadament si el desplaçament es realitza amb automòbil per carretera, l'AP-7 o per l'A-7. No es disposa connexió ferroviària, havent-se de desplaçar des de la població a altres localitats que si en tenen, si precisen desplaçar-se amb tren.

Existeix servei d'autobús, que s'ha de sol·licitar amb cita prèvia, per desplaçar-se tant al cap i casal³⁸, com a Xàtiva, que és la capital de la comarca La Costera, nucli on estan ubicats els serveis de medicina als que la ciutadania de Sumacàrcer està adscrita, així com als serveis comercials més propers.

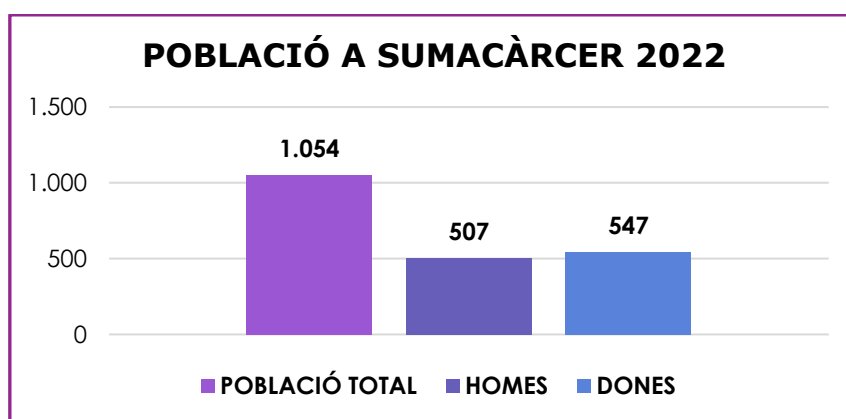
Aquesta informació cobra sentit quan es diagnostique la necessitat d'eixir del poble de Sumacàrcer per estudiar, buscar feina o acudir a visites mèdiques i/o hospitalàries.

S'analitzarà a continuació la demografia, amb perspectiva de gènere, per poder realitzar la diagnosi prèvia a les línies d'acció i objectius a treballar al present Pla d'Igualtat d'Oportunitats de Sumacàrcer.

• Població a Sumacàrcer distribuïda per sexe (2022)

La població, segons les últimes dades enregistrades pel PEGV (*Portal estadístic de la Generalitat Valenciana*, 2022) és de 1054 persones, distribuïdes per sexe en 547 dones i 507 homes.

Per tant, segons les dades del PEGV, a data 31 de desembre de 2022, la població local es divideix percentualment en un 51,9% de dones i un 48,10% d'homes.

Gràfica 1. Elaboració pròpia segons dades del PEGV (*Portal estadístic de la Generalitat Valenciana*, 2022)³⁹.

³⁸ L'expressió "Cap i Casal" és una denominació que s'utilitza des de temps del rei Jaume I, per a referir-se a la ciutat de València. Ve a significar que la ciutat és "cap" i "casa", o cosa que és el mateix, que València és la capital administrativa del Regne de València.

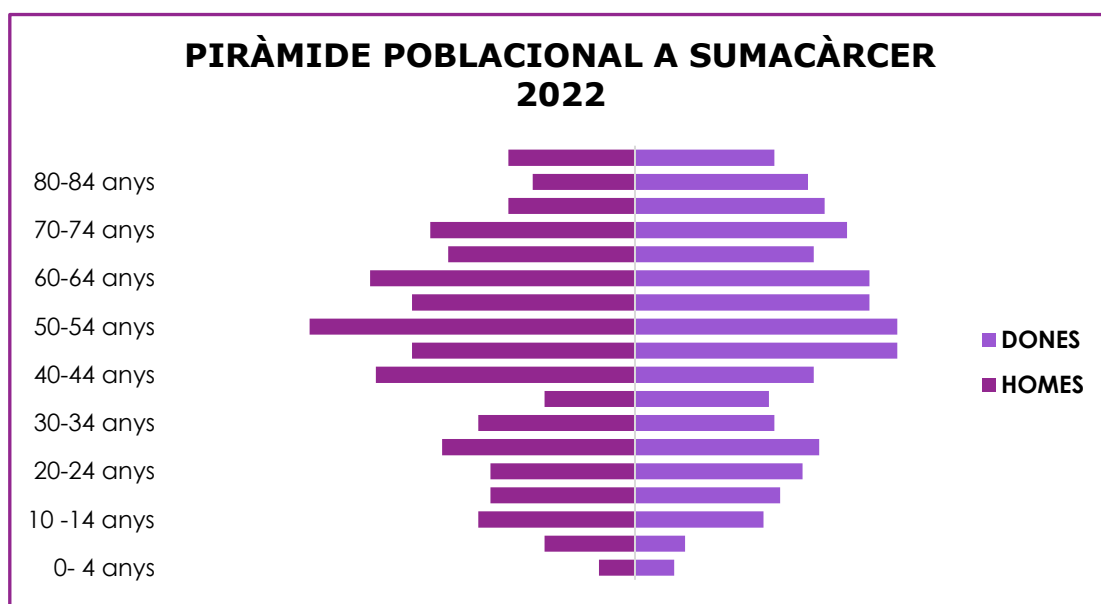
³⁹ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 20 de febrer de 2024.

- **Distribució de la població segons sexe i grups quinquennals a Sumacàrcer (2022)**

A continuació es mostrarà la piràmide poblacional de la localitat, es tracta d'una piràmide regressiva, sent els percentatges de població d'edat més elevada els majoritaris, creant un índex de població envellida a la localitat.

Els grups poblacionals menors són, tant en dones com en homes, el que fluctuen en la franja de 0 a 4 anys d'edat, a causa de la baixa natalitat a la localitat. Pel que fa a la franja d'edat més nombrosa, és la que oscil·la entre els 50 i 54 anys, éssent un total de 101 persona, 54 homes i 47 dones, segons les últimes dades de l'INE (*Instituto Nacional de Estadística*, 2022).

Al grup poblacional masculí, el grup quinquennal majoritari és el que oscil·la entre els 50 i 54 anys, mentre que al femení entre els 45 i 54 anys. A partir dels 70 anys de la població es troba un envelliment majoritàriament femení, que és el model habitual a la nostra societat, on l'esperança de vida major està feminitzada.

Gràfica 2. Elaboració pròpia segons dades del PEGV (*Portal estadístic de la Generalitat Valenciana*, 2022)⁴⁰

⁴⁰ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 20 de febrer de 2024.

POBLACIÓ PER EDAT ANY 2022 A SUMACÀRCER	HOMES	DONES	TOTAL
0- 4 anys	6	7	13
5- 9 anys	15	9	24
10 -14 anys	26	23	49
15-19 anys	24	26	50
20-24 anys	24	30	54
25-29 anys	32	33	65
30-34 anys	26	25	51
35-39 anys	15	24	39
40-44 anys	43	32	75
45-49 anys	37	47	84
50-54 anys	54	47	101
55-59 anys	37	42	79
60-64 anys	44	42	86
65-69 anys	31	32	63
70-74 anys	34	38	72
75-79 anys	21	34	55
80-84 anys	17	31	48
85 i + anys	21	25	46
Total	507	547	1.054

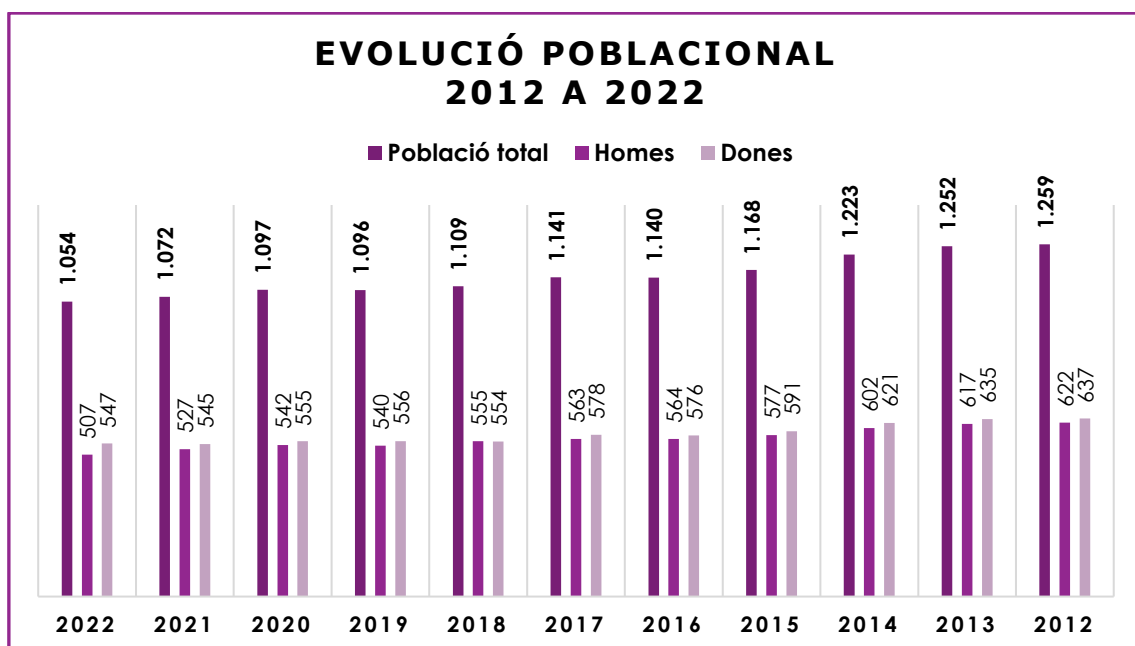
Taula 1. Dades del PEGV(Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022)⁴¹

• Evolució poblacional a Sumacàrcer 2012 a 2022.

El que pot justificar, entre d'altres, que hi haja més dones que homes a Sumacàrcer és que la mortalitat masculina ha estat més elevada que la femenina, així com les migracions. Es documentarà a continuació amb dades quantitatives que ha hagut un decreixement de la natalitat, un increment de les defuncions, pujada de les migracions per manca de treball o fugida il·lustrada⁴², entre altres causes.

⁴¹ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 20 de febrer de 2024.

⁴² Té relació amb les persones qualificades acadèmicament que abandonen entorns, normalment rurals causant processos de masculinització o feminització demogràfica.

Gràfica 3. Elaboració pròpia a partir de les dades de PEGV (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022).⁴³

S'esbrina amb aquestes dades que des de l'any 2012 fins el 2022 hi ha un major nombre de dones censades a la localitat. Excepte a l'any 2018, en el que hi ha 1 home més, la resta d'anys d'este període ha estat poblat Sumacàrcer per més dones que homes, tot i que els percentatges són quasi paritaris, donat que cap dels dos grups supera el del 52% del total de la població en els últims 10 anys.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% Dones	50,6%	50,7%	50,7%	50,6%	50,5%	50,6%	49,9%	50,7%	50,5%	50,8%	51,9%
% Homes	49,4%	49,2%	49,2%	49,4%	49,4%	49,3%	50,0%	49,2%	49,4%	49,1%	48,1%

Taula 2. Elaboració pròpia a partir de les dades de (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022).⁴⁴

⁴³ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 23 de febrer de 2024.

⁴⁴ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 23 de febrer de 2024.

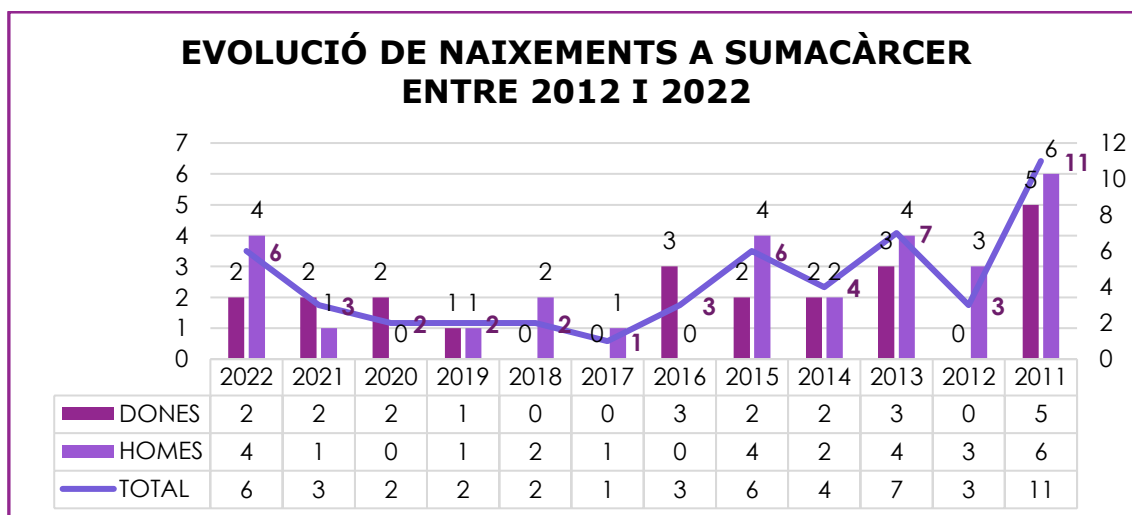
- **Evolució de naixements i defuncions a Sumacàrcer (2011 a 2021).**

Segons les últimes xifres enregistrades al Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana, a Sumacàrcer han nascut 39 persones entre 2012 i 2022, éssent 17 dones i 22 homes. D'este període, l'any amb major nombre de naixements va ser el 2013, amb un total de 7 naixements, 3 dones i 4 homes. A la part contrària està l'any 2017, en el que només va nèixer una persona, sent un home.

De les defuncions es pot afirmar que a Sumacàrcer hi ha més defuncions d'homes que de dones. En el període de 2012 a 2022 han mort 171 persones, sent 77 dones i 94 homes.

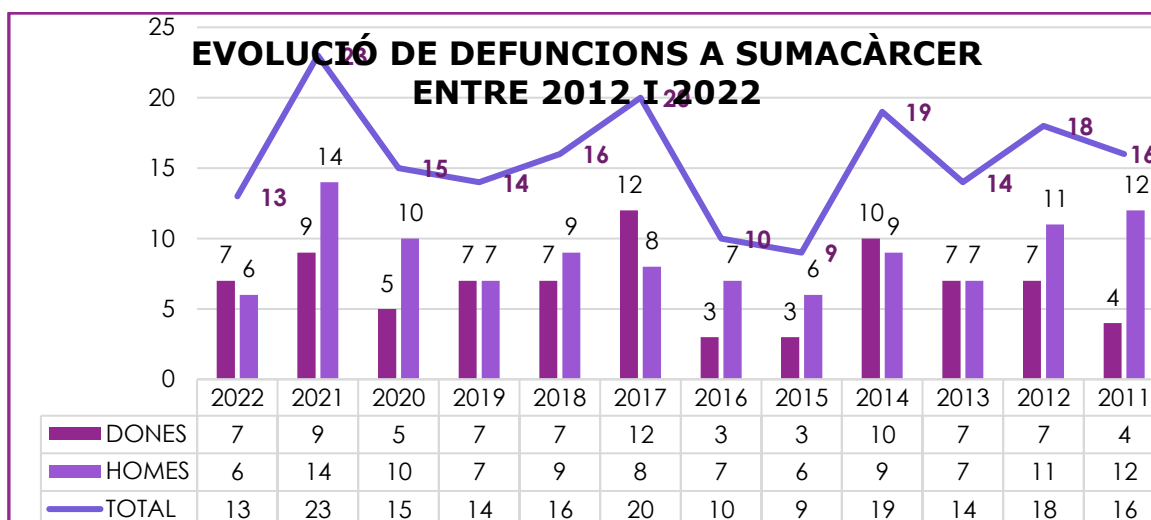
El que estes dades esbrinen és que a Sumacàrcer, en la última dècada, el 43,59% de persones nascudes són dones i el 56,41% son homes. D'altra banda el 45,03% de persones que moren son dones i el 54,97%, homes.

Es pot concloure que la tendència de poblacional és cap a la baixa en els últims anys estudiats, sent cada vegada menys les persones que viuen al municipi.

Gràfica 4. Elaboració pròpia a partir de les dades de PEGV (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022).⁴⁵

⁴⁵ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 24 de febrer de 2024.

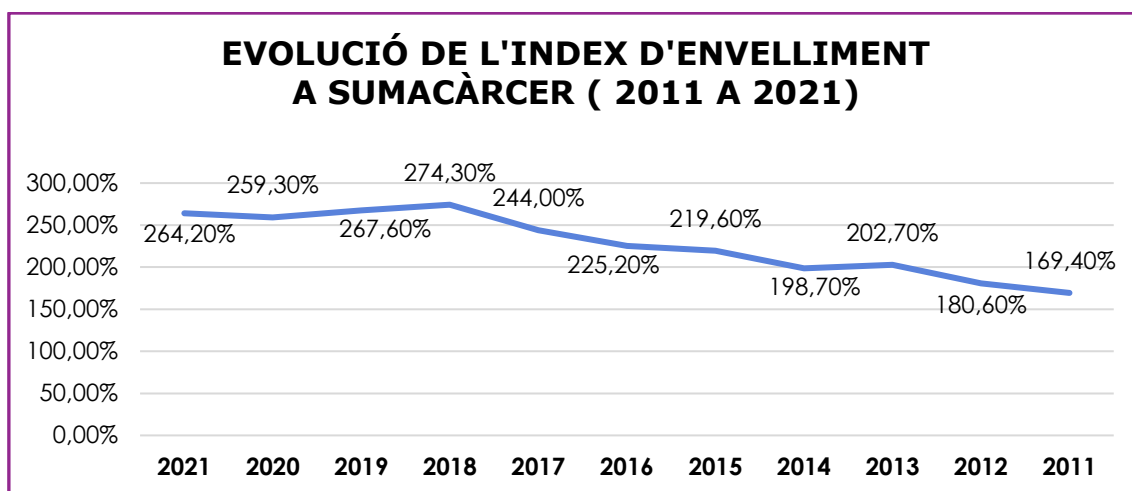

Gràfica 5. Gràfica d'elaboració pròpia segons dades del PEGV (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022).⁴⁶

- **Evolució de l'índex d'envelliment a Sumacàrcer (2011 a 2021).**

Aquest índex reflexa la relació entre el total de persones adultes majors i les joves que viuen a Sumacàrcer. Si la gràfica reflexara un 100% indicaria que existeixen el mateix nombre de persones joves i persones majors a la localitat, però, en la dècada analitzada, l'índex ha crescut al llarg dels anys, passant d'un 169,40% l'any 2011 a un 264,20% l'any 2021. Açò indica que a la localitat cada vegada hi ha major diferència entre el nombre de persones joves, i el de persones majors, enfrontant-se així a un procés d'envelliment progressiu, resultat de la transició demogràfica que afecta a tot l'estat espanyol, (José Ignacio Conde-Ruiz & Clara Isabel González Martínez, 2020, pp. 10-13).

⁴⁶ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 24 de febrer de 2024.

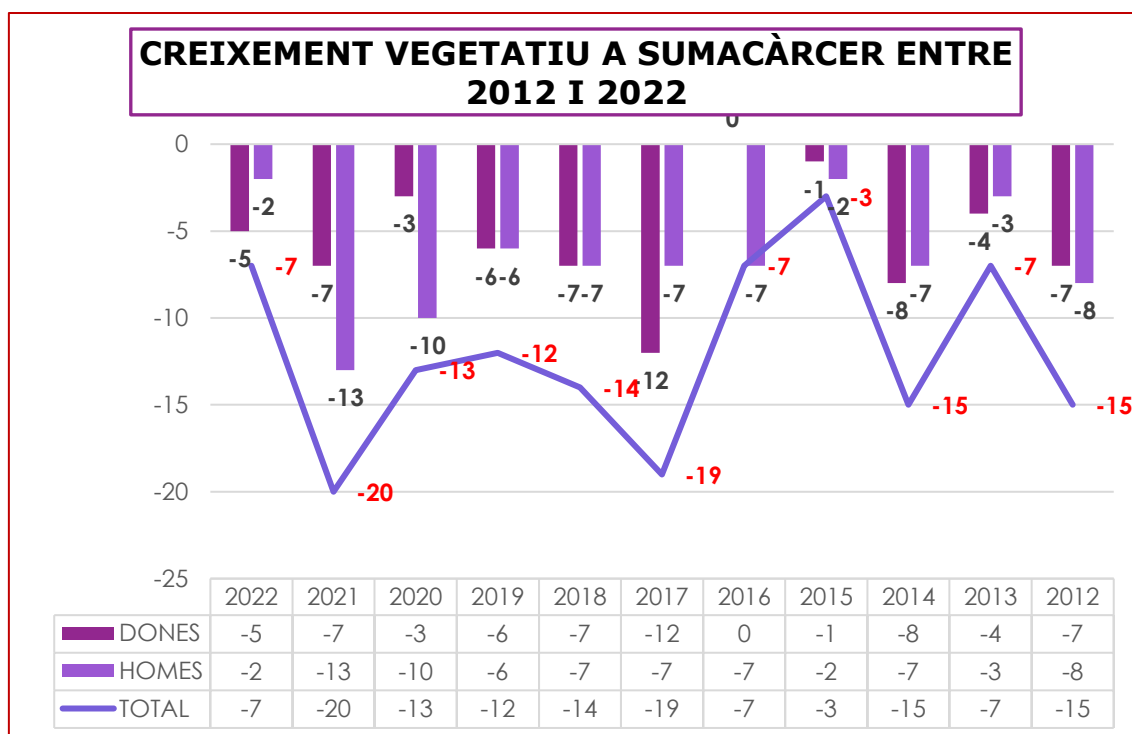
Gràfica 6. Elaboració pròpia segons dades del PEGV (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022).⁴⁷

• **Creixement vegetatiu a Sumacàrcer (2012 a 2022).**

El creixement vegetatiu és la representació de la diferència entre el nombre total de persones que naixen i el de persones que moren en un any. A Sumacàrcer als 10 últims anys analitzats mostren una tendència evident a la baixa, donat que a cap dels anys analitzats es mostra una xifra positiva de naixements sobre defuncions, el que denota que a l'última dècada, a la localitat, hi ha més defuncions que naixements. La tendència no és progressiva, ja que amb el pas dels anys no incrementa la diferència, sent els anys 2021, 2017, 2014 i 2012 els resultats més negatius.

En referència a la diferència entre dones i homes cal ressenyar que naixen més homes que dones, i també moren més homes que dones, i, com ja s'ha enunciat anteriorment, l'esperança de vida està feminitzada.

⁴⁷ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 25 de febrer de 2024.

Gràfica 7. Elaboració pròpia segons dades del PEGV (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022).⁴⁸

• Nacionalitat de les persones que viuen a Sumacàrcer

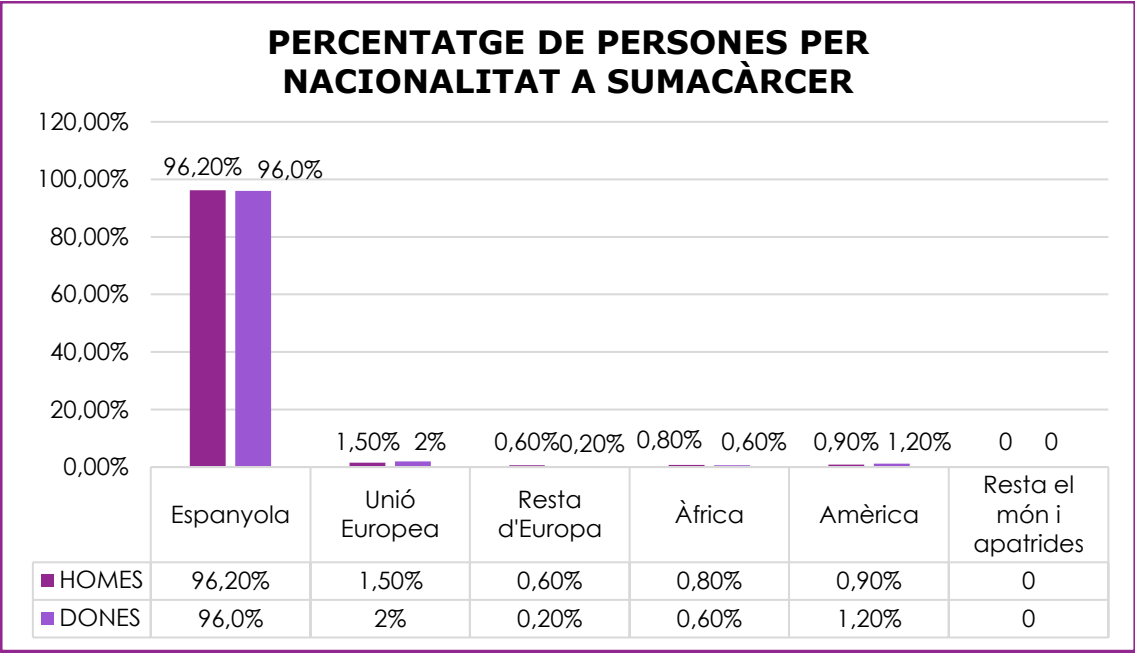
Sumacàrcer no és un poble amb alta taxa de persones immigrants d'altres països; com s'observa al gràfic següent, la població és majoritàriament espanyola, sent un 96% de dones espanyoles i un 96,2% d'homes espanyols. La resta de dones i homes són provinents de la Unió Europea, resta d'Europa, Àfrica i Amèrica.

Les persones que han emigrat de la localitat de Sumacàrcer, segons les últimes dades del PEGV⁴⁹, referencien el període de 2016 a 2020, han estat 91 dones i 81 homes, i, per altra, les persones immigrades, són 84 dones i 74 homes. S'evidencia un creixement negatiu en la relació entre persones que venen, i les que marxen de la localitat, éssent per aquest període, 7 dones i 7 homes menys.

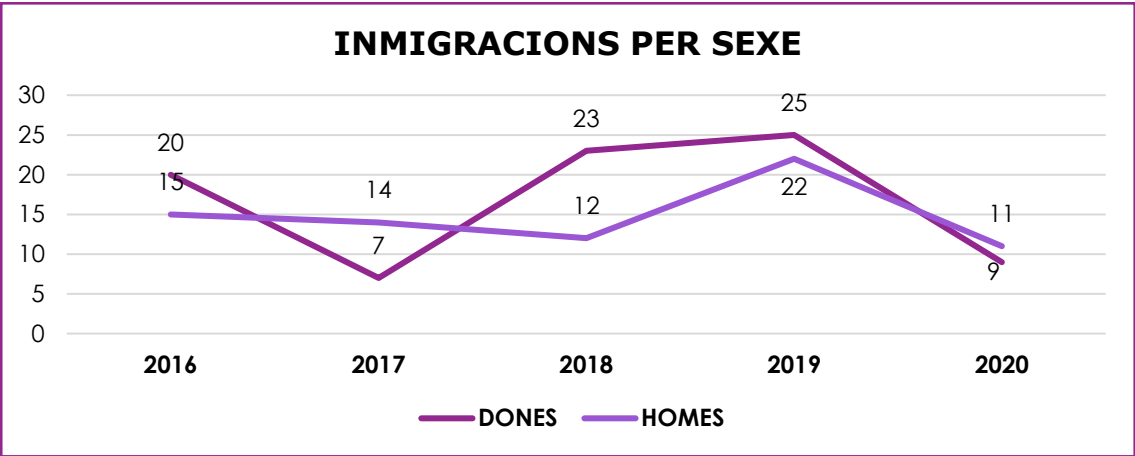
⁴⁸ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 28 de febrer de 2024.

⁴⁹ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 28 de febrer de 2024.

Es confirma, una vegada més, el creixement negatiu de Sumacàrcer, tant en naixements i defuncions com en persones que ubiquen i deixen la seua residència en la localitat.

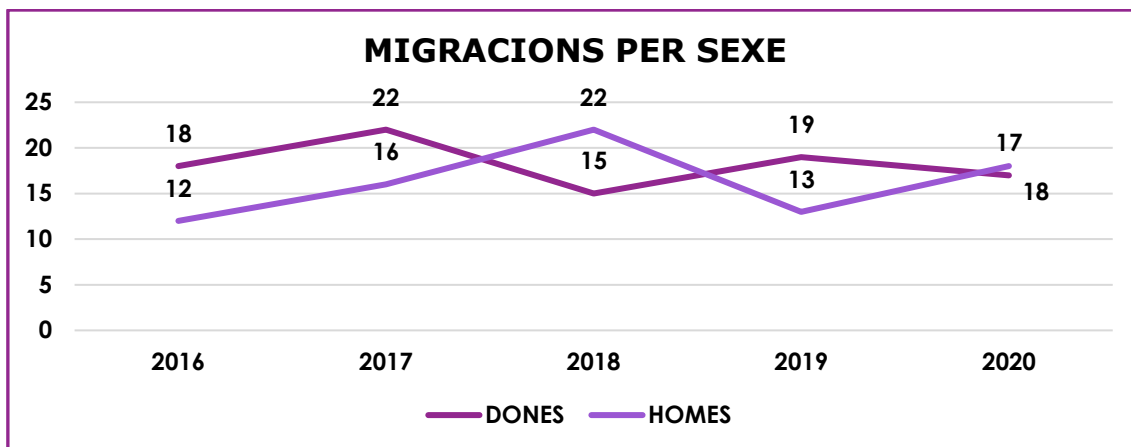
Gràfica 8. Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE(Instituto Nacional de Estadística, 2022).⁵⁰

Gràfica 9. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic Generalitat Valenciana⁵¹.

⁵⁰ <https://www.ine.es/>. Data de consulta: 1 de març de 2024.

⁵¹ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 3 de març de 2024.

Gràfica 10. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic Generalitat Valenciana⁵².

CONCLUSIÓ

S'evidencia una clara involució poblacional, amb un envelliment de la població tant femenina com masculina, i on sobreviuen més les dones que els homes.

És clar que cal preveure, a les línies d'acció d'aquest Pla, objectius i propostes per fomentar la natalitat, generar relacions corresponsables entre la vida familiar i laboral, amb el treball productiu i el de criança i cura de persones dependents. Es precisa mantindre la població existent i atraure més persones a Sumacàrcer per poder mantenir una economia sostenible a la localitat.

Caldrà proposar activitats per promocionar major inclusió de les persones majors, amb diversitats, en risc d'exclusió social i d'aquelles que es dediquen al benestar social d'altres persones (tasques de cura).

5.3. Característiques socioeconòmiques

Sumacàrcer ha estat sempre un poble lligat a l'agricultura i més concretament al cultiu de taronges. Les condicions climatològiques existents possibiliten el cultiu de diverses varietats de gran qualitat. El riu Xúquer, que al seu pas per

⁵² <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 3 de març de 2024.

la localitat porta el seu màxim cabal és l'ànima del poble, i aporta riquesa i vida, regant les seues terres de cultiu, i gran varietat de paisatges més. També la claror de les seues aigües és un atractiu més per a la pràctica dels esports de la pesca, natació, piragüisme i excursionisme⁵³.

El sector agrícola en les últimes dècades ha sofert una crisi econòmica, esdevinguda per nombrosos factors, entre d'altres la globalització de l'economia, fort increment dels costos de producció, etc.

Conforme s'indica a l'Informe de Diagnòstic Socioeconòmic de la Ribera del Xúquer (Consorti de la Ribera, 2016, p. 13), les característiques de l'agricultura a Sumacàrcer són les següents:

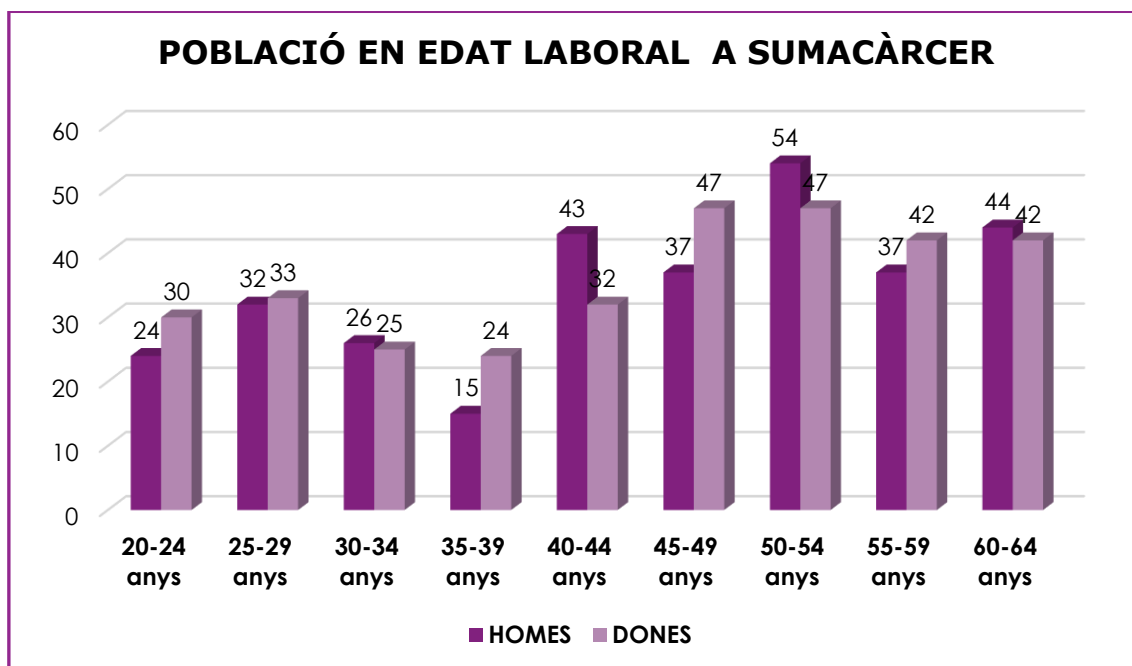
- Parcel·lació de terrenys (minifundisme): el tamany reduït de les superfícies cultivables fa impossible econòmicament la mecanització per tal de millorar la productivitat de la terra.
- Agricultura a temps parcial: parcel·les xicotetes amb baixa rentabilitat, pel que les i els propietari/-es han de buscar ingressos d'altres sectors, a més de treballar la pròpia terra.
- Envelliment de la població: com s'ha analitzat al llarg del present treball, l'envelliment de la població de la localitat és elevat, el que fa que molts camps de cultiu queden abandonats, sense treballar-los.
- Temporalitat: és la norma general dels treballs en aquest sector, donat que es treballa de manera discontinua i per temporades al llarg de l'any.

A continuació es realitzarà un anàlisi socioeconòmic, amb dades estadístiques, que permetrà conèixer la realitat socioeconòmica de Sumacàrcer. Es precisa ressenyar que a l'analitzar xifres anuals s'utilitzen dades de l'últim trimestre (quart trimestre per a anys ja finalitzats).

Les franges d'edat corresponent a l'edat laboral són les distribuïdes entre els 20 i 29 anys, fins als 60 i 64 any, dada imprescindible per al manteniment

⁵³ <https://www.sumacarcer.es/es/pagina/historia>. Data de consulta: 4 de març de 2024.

econòmic de Sumacàrcer, on es troben 634 persones en edat de poder treballar, sent 322 dones i 312 homes.

Gràfica 11. Elaboració pròpia segons dades de l'INE (Instituto Nacional de Estadística, 2022)⁵⁴.

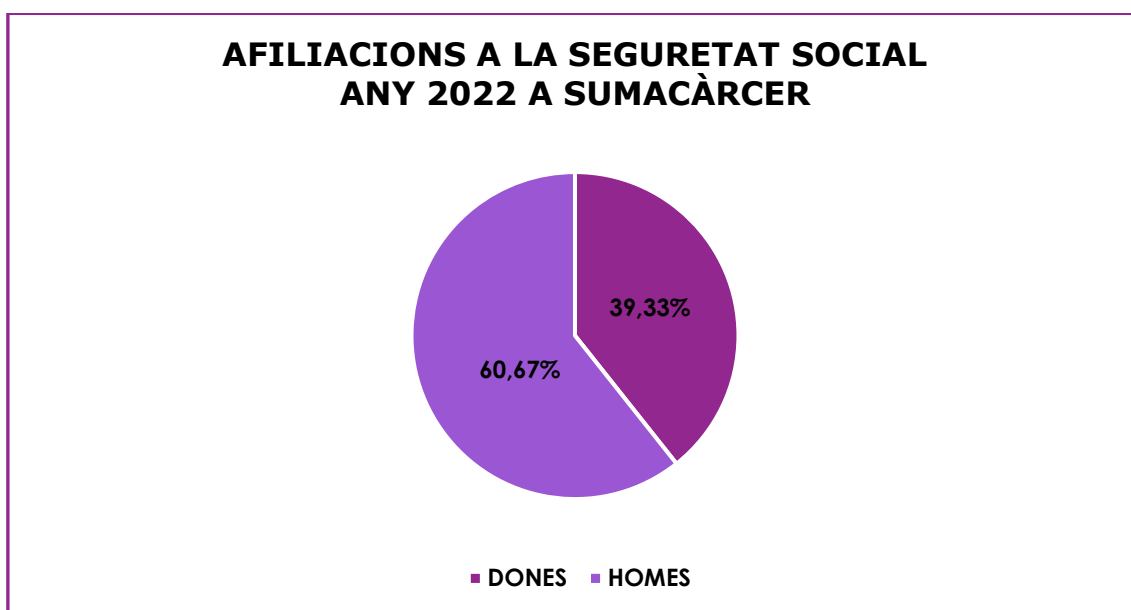
Amb estes dades queda de manifest que caldrà sustentar l'activitat econòmica en ambdós gèneres pràcticament per igual, i es comprovarà, amb dades d'afiliació a la seguretat social, i a l'atur, si a dones i homes s'ofereixen les mateixes oportunitats laborals, tenint en compte que només hi ha 10 persones de diferència, sent elles el sexe majoritari. Per tant, les dades d'atur també haurien de reflectir dades semblants per ambdós sexes.

S'analitzen, a continuació, dades referents a l'ocupació, que per una banda és el motor econòmic de les persones i dels nuclis familiars, i per altra, també és responsable de com es reparteix el temps; tema que involucra a la igualtat, pel desigual repartiment de tasques entre dones (dobles i triples jornades laborals) i els homes (Joan W. Scott, 1990, pp. 41-42).

⁵⁴ <https://www.ine.es/>. Data de consulta: 1 de març de 2024.

• Afiliacions a la Seguretat Social (2022)

Les afiliacions a la Seguretat Social a l'any 2022 a Sumacàrcer han estat de 150 persones, sent les noves altres laboral de 59 dones i 91 homes. Es veu clarament la major dificultat d'inserció laboral del col·lectiu femení al mercat de treball, estant l'atur feminitzat, igual que ocorre a la resta de províncies de la Comunitat Valenciana i arreu de tot l'Estat Espanyol⁵⁵.

Gràfica 12. Elaboració pròpia segons dades de l'INE (Instituto Nacional de Estadística, 2022)⁵⁶.

Pel que fa a les franges d'edat que han aconseguit un treball remunerat a l'any 2022, tant en dones com en homes ha estat la compresa entre els 50 i 54 anys, sent 17 dones i 19 homes. Per la banda contrària, el nombre de persones entre 25 i 29 anys que han estat donades d'alta a la Seguretat Social és un nombre inferior a 5, tant en dones com en homes. Les dades que apareixen amb un guió (-) no estan disponibles a nivell estadístic ja que el Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana per restriccions derivades del secret estadístic i la confidencialitat, si una dada és inferior a 5 no s'indica el valor real.

⁵⁵ <https://www.ine.es/>. Data de consulta: 1 de març de 2024.

EDAT	DONES	HOMES
16-24	6	-
25-29	-	-
30-34	-	9
35-39	8	9
40-44	5	9
45-49	7	14
50-54	17	19
55-59	7	13
60-64	6	13
>=65	-	-
TOTAL	59	91

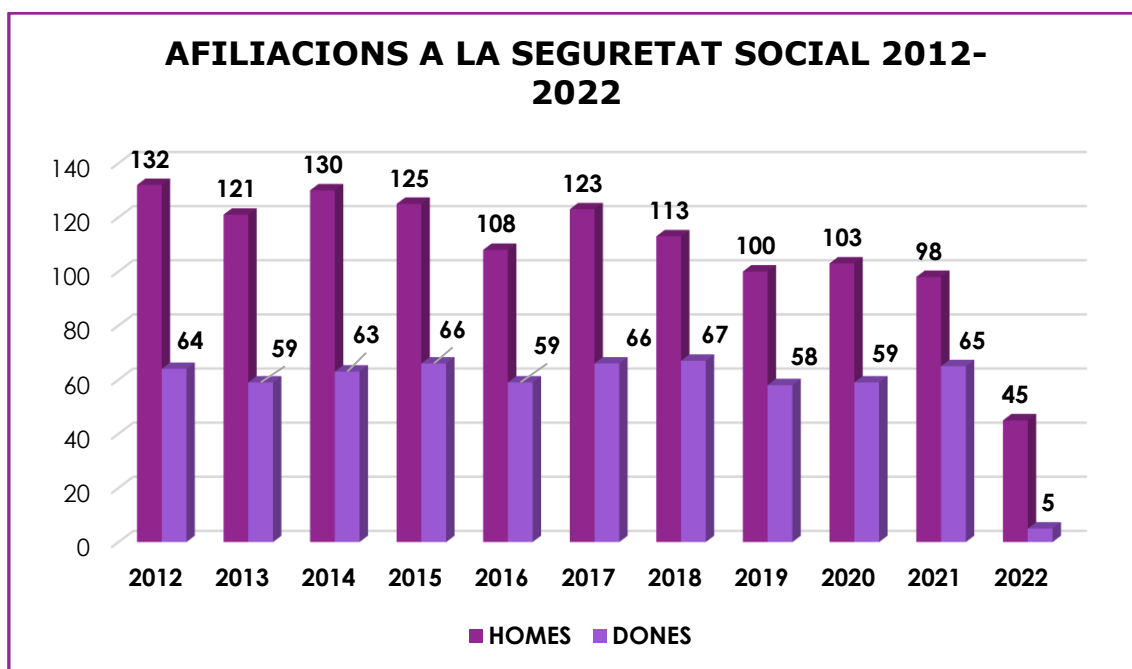
Taula 3. Dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana (PEGV)⁵⁷.

• **Evolució de les persones treballadores (2012 a 2022)**

Analitzant les dades d'afiliació a la Seguretat Social, Sumacàrcer ha tendit a decreixer amb el pas dels anys, produint-se menys altes amb el pas dels anys. Mentre a l'any 2012 es van afiliar 196 persones (64 dones i 132 homes), a l'any 2022 ha hagut una caiguda exponencial, sent la xifra de 50 persones (5 dones i 45 homes), éssent la xifra més roïna de la dècada. És evident la gran diferència entre els sexes, sofrint un increment cada vegada més significatiu l'escletxa entre tots dos.

En cap dels anys analitzats la xifra de dones afiliades és superior a la dels homes, tot i suposant el DOBLE les altes masculines a les femenines. A cap any del decenni analitzat el percentatge d'altes laborals dels homes baixa del 60%, per tant, queda palès que el PIOHDS haurà de contindre mesures per millorar les xifres d'ocupació de les dones a la localitat.

⁵⁷ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 3 de març de 2024.

Gràfica 13. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana⁵⁸.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% Dones	32,6%	32,7%	32,6%	34,5%	35,3%	34,9%	37,2%	36,7%	36,4%	39,8%	10,0%
% Homes	67,3%	67,2%	67,3%	65,4%	67,6%	65,0%	62,7%	63,2%	63, %	60,1%	90,0%

Taula 4. Percentatge d'afiliacions a la Seguretat Social per sexe, de 2012 a 2022. Elaboració pròpia a partir de les dades de (Portal estadístic de la Generalitat Valenciana, 2022)⁵⁹.

• Persones demandants de feina (2022)

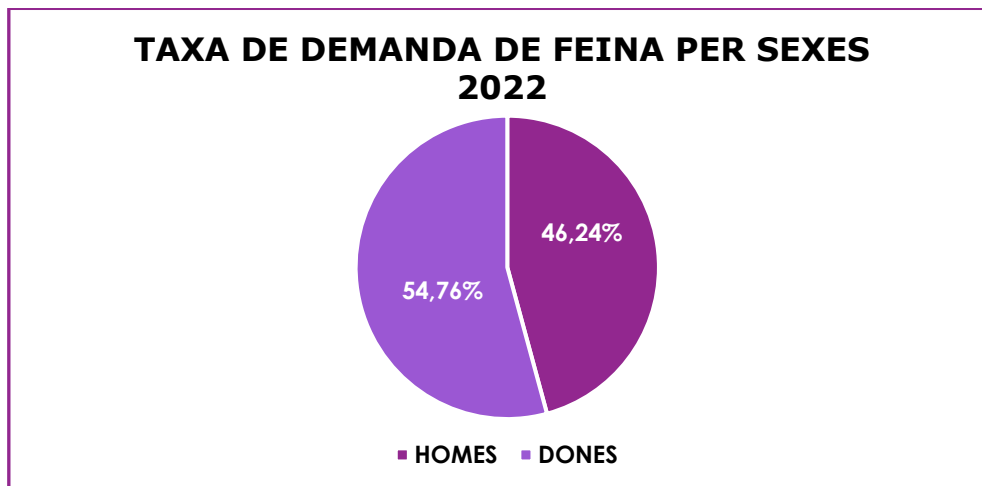
A l'any 2022 el nombre de persones demandants de feina a Sumacàrker es xifra en 42, de les quals 23 són dones i 19 homes. Esta tendència és la mateixa que s'observa quan s'analitzen les dades de l'última dècada, en la que el sexe femení és la part demandant de manera majoritària. Excepte als anys 2015, 2016 i 2017, la resta del decenni està marcat per una alta tasca de recerca de feina majoritàriament femenina.

És significatiu el gran descens en el total de població que demandava feina a l'inici de la dècada analitzada, i la que ho fa a la fi, ja que a l'any 2012 estaven en recerca de feina 118 persones (65 dones i 53 homes), mentre que al 2022 la xifra és de 42 persones (23 dones i 19 homes). L'atur està

⁵⁸ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 4 de març de 2024.

⁵⁹ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 4 de març de 2024.

feminitzat a la localitat de Sumacàrcer, continuant la tendència de tot l'estat espanyol.

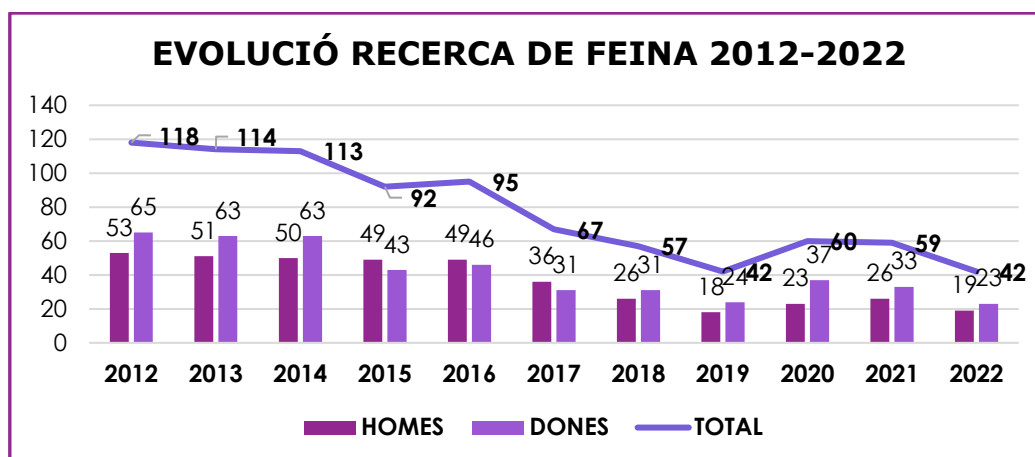

Gràfica 14. Elaboració pròpia segons dades de l'INE (Instituto Nacional de Estadística, 2022)⁶⁰.

Si ens centrem en les persones aturades, i per tant, en el sector que més sofreix l'atur, la situació segueix sent desfavorable per a les dones⁶¹, amb contractes més inestables, irregulars, de curta durada, etc,. Als últims 10 anys, el percentatge de les dones aturades suposa el 53,64%, mentre que el dels homes és el 46,36 %. Trobem, una vegada més, que Sumacàrcer segueix la tendència nacional a que les taxes d'atur siguin majoritàriament femenines.

⁶⁰ <https://www.ine.es/>. Data de consulta: 1 de març de 2024.

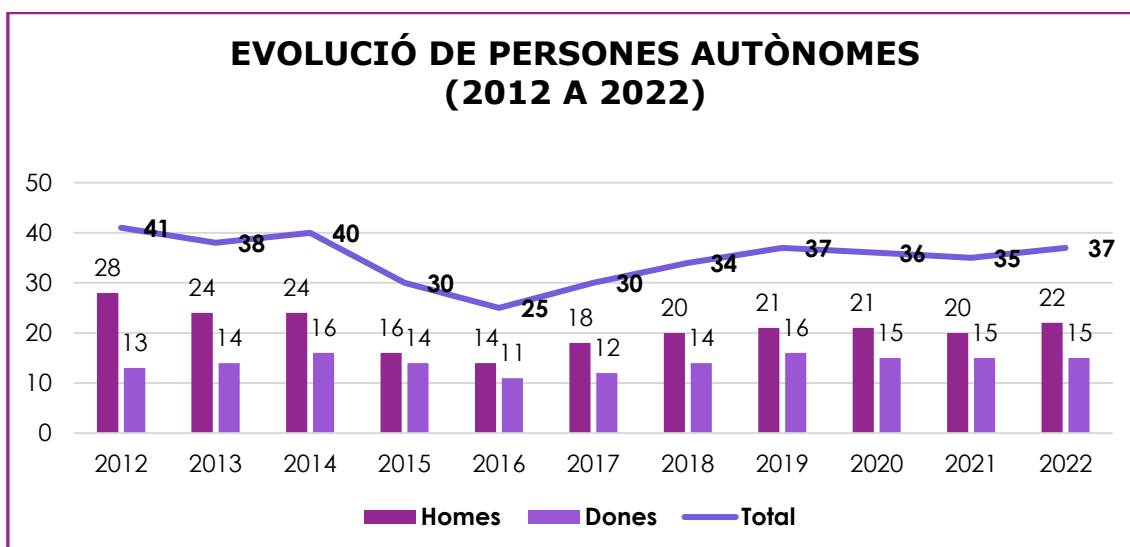
⁶¹ Women in Business, cit., p.12.

Gràfica 15. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana⁶².

• Evolució de persones autònomes (2012 a 2022)

El nombre de persones autònomes ha sofert una reducció en els últims 10 anys, passant de ser 41 persones (28 homes i 13 dones) en 2012 a 37 persones en 2022 (22 homes i 15 dones). S'observa que tot i que hi ha menys persones autònomes a la localitat, ha incrementat en 3 el nombre de dones autònomes en l'última dècada, baixant en 6 el número d'homes autònoms⁶³.

Gràfica 16. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana⁶⁴.

⁶² <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 4 de març de 2024

⁶³ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 4 de març de 2024

⁶⁴ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 5 de març de 2024

• Evolució de les empreses i sector d'activitat

La tendència de la localitat ha estat un increment del nombre d'empreses amb el pas del anys, excepte a l'any 2020, a causa de la disminució de l'activitat econòmica causada per la pandèmia de la COVID-19, i també al 2022, en la que es troba una de les xifres més baixes d'empreses a la localitat de l'últim decenni, éssent 19 les empreses que operen a la localitat.

El sector serveis és el que té major nombre de negocis en esta franja d'anys, en detriment de l'agricultura, que històricament ha estat el motor econòmic del municipi, sent a l'actualitat una xifra inferior a 5 les empreses agrícoles existents a Sumacàrcer, a data 31 de desembre de 2022.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
2012	5	-	-	9	18
2013	5	-	-	9	16
2014	6	-	-	10	19
2015	5	-	-	11	21
2016	7	-	-	10	20
2017	6	-	-	11	22
2018	6	-	-	12	23
2019	7	-	-	13	25
2020	5	-	-	11	21
2021	-	-	-	14	23
2022	-	-	-	12	19

Taula 5. Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana, amb la finalitat de preservar el secret estadístic, s'ha procedit a suprimir la informació en cel·les de menys de 5 registres⁶⁵.

• Evolució de la taxa de dependència (2011 a 2021)

La taxa de dependència és un índex demogràfic que formula la proporció existent entre la població que no està incorporada al mercat laboral (depenent) i la població que es troba en edat laboral (activa). Conforme esta taxa va augmentant, s'incrementa el pes que suposa per a la part productiva de la població el mantindre a la part econòmicament dependent, que són, per una banda les persones menors de 16 anys, i, d'altra banda, les persones pensionistes.

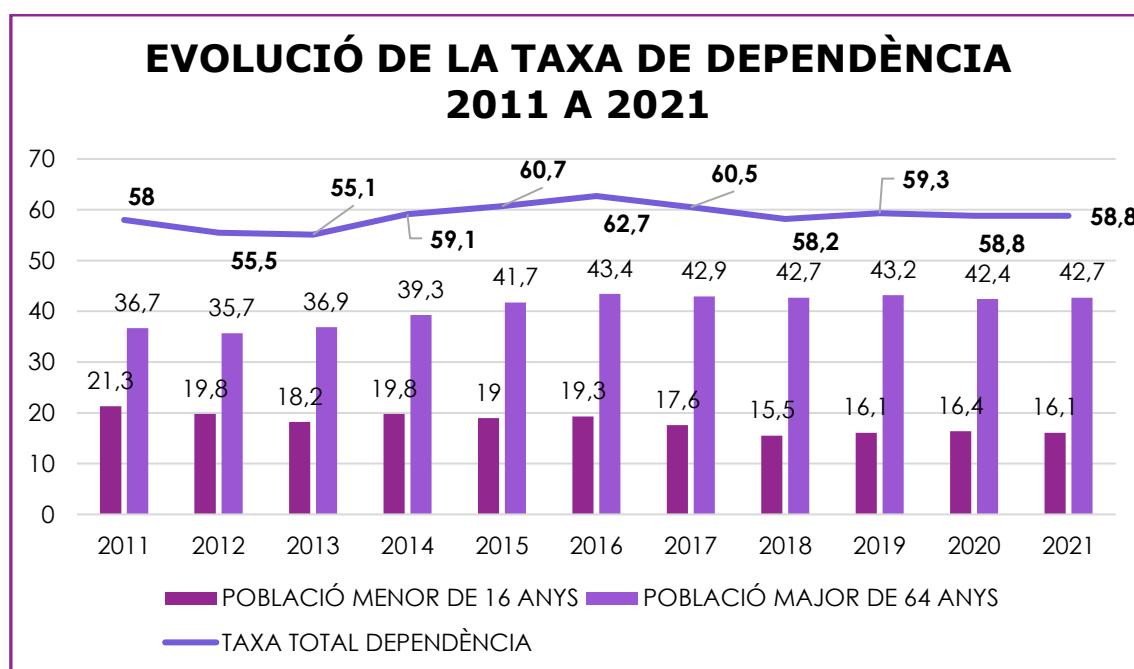
⁶⁵ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 5 de març de 2024

A Sumacàrcer la taxa de dependència és la mateixa a l'inici del decenni analitzat que al final, sofrint un increment en el període entre 2015 i 2017, per baixar de nou fins el 58'8% a l'any 2021.

Les dades de la dècada analitzada reflecteixen que per cada persona que no està incorporada al mercat laboral existeixen menys de dos persones que si ho estan, és a dir, actives (aquesta xifra seria un índex del 50%).

Les taxes de dependència de gent jove i gent major segueixen una tendència regular al llarg dels anys, sent molt superior la taxa de les persones majors de 64 anys.

Segons l'Informe de de l'Observatori Social de La Caixa, esta tendència serà la que portarà la nostra societat durant els propers 20 anys⁶⁶.

Gràfica 17. Elaboració pròpia a partir de les dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana⁶⁷.

• Pensions contributives de la Seguretat Social (2021)

Amb les dades de la taula posterior que reflecteixen el nombre i la tipologia de pensions a Sumacàrcer, s'esbrina que la prestació per jubilació

⁶⁶ <https://elobservatoriosocial.fundacionlacaixa.org/es/inicio>. Data de consulta: 10 de març de 2024

⁶⁷ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 10 de març de 2024.

contributiva va destinada en un 29,83% a les dones i en un 70,17% als homes. A més, la quantia que reben elles és en menor proporció a la que reben ells, donat que quan les dones cobren les pensions, ho fan en percepcions menors (1.022 euros els homes front a 722 euros les dones). És una diferència abismal, que planteja la necessitat urgent de realitzar accions de promoció de treball contributiu, per una banda, i per altra, el reconeixement d'aquelles feines de l'àmbit reproductiu, com són la cura persones menors d'edat, discapacitades, dependents, etc.

Pel que fa a la resta de prestacions, també son majoritàries les destinades al sector masculí per incapacitat permanent, en canvi, les de viduitat són un 93'67% a favor de les dones i un 6,33% a favor dels homes, confirmant, novament, el fet que els homes tenen major taxa de mortalitat a Sumacàrcer, com ja s'ha analitzat anteriorment, a més que han cotitzat de manera majoritària a la Seguretat Social (món productiu), mentre les dones de la localitat han estat ocupades a les tasques de cura (món reproductiu).

	HOMES	DONES	IMPORT MITJÀ MENSUAL HOMES	IMPORT MITJÀ MENSUAL DONES
INCAPACITAT PERMANENT	12	7	828	592
JUBILACIÓ	120	51	1022	727
VIUDETAT	5	74	410	643
ORFANDAT	-	6	-	458
FAVOR DE FAMILIARS	-	-	-	-

Taula 6. Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana, que amb la finalitat de preservar el secret estadístic, s'ha procedit a suprimir la informació en cel·les de menys de 5 registres⁶⁸.

- **Conciliació de la vida laboral, personal i familiar**

Tot i que les dones participen al mercat laboral, com s'ha analitzat amb anterioritat, i han constituït una font de creixement en les últimes dècades, les xifres de desocupació femenina continuen estant més altes que les masculines. Els salaris d'elles dones són més baixos, i continua existint dificultats en l'accés per part de les dones a determinades professions "masculinitzades". Les dones tenen la major part de l'ocupació temporal i/o a mitja jornada, i promocionen en menor mesura que els homes en els seus

⁶⁸ <https://pegv.gva.es/es/>. Data de consulta: 10 de març de 2024.

llocs de treball, persistint l'escletxa d'ocupació a causa de la diferent posició d'homes i dones a l'àmbit laboral.

La igualtat no s'assoleix només amb la incorporació de les dones al mercat laboral, perquè en relació amb la seua participació econòmica, es troba la política de conciliació, entesa com fer compatible des de la corresponsabilitat, el treball remunerat i la vida familiar.

La necessitat de conciliar la vida personal i laboral exigeix que des de les administracions públiques es s'implante, i no només a nivell legislatiu, sinó a nivell real una nova manera de cooperació entre dones i homes que permeta un repartiment equilibrat de tasques i responsabilitats en la vida familiar.

En este sentit, l'Ajuntament de Sumacàrcer porta a terme una sèrie d'accions per facilitar la conciliació de la vida personal i laboral de les persones, i son les següents:

- Escoleta infantil municipal: on s'abona la quantitat de 100 euros mensuals per xiquet/a durant el primer any, el segon any és gratuïta.
- Escoleta d'Estiu, Nadal, Pasqua.
- Menjador municipal.
- Subvenció per realització d'activitats extraescolars.

CONCLUSIÓ

A Sumacàrcer habiten més dones que homes, i esta tendència ha estat la mateixa al llarg de l'última dècada. Amb les xifres analitzades es mostra una reducció de la població, que afecta més als homes que a les dones, on el creixement vegetatiu mostra també que hi ha hagut més defuncions que naixements.

Les dones tenen menys treball remunerat que els homes, suposant, amb el pas dels anys, pensions més baixes per a elles o inexistents, qüestió rellevant per a la seua autonomia i capacitat d'elecció i decisió. El PIOHDS haurà de contemplar accions per fer de Sumacàrcer una localitat amb major nombre d'oportunitats laborals per a les dones.

Pel que fa a la conciliació, es precisen un major nombre d'activitats, amb un horari més ample per atendre a xiquets i xiquetes. Caldrà planificar

accions amb caràcter conciliador des de la corresponsabilitat i de promoció dels usos del temps de forma igualitària.

5.4. Característiques de benestar social

El benestar social és un indicador de la qualitat de vida de les persones, per tant, el Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de Sumacàrcer haurà de contindre dades dels col·lectius amb major vulnerabilitat social de la població, per poder realitzar accions tendents a pal·liar-les, sempre amb perspectiva de gènere.

Un dels recursos als que pot accedir la ciutadania és a Serveis Socials d'atenció primària de caràcter bàsic, on es presta atenció de manera individual, familiar, grupal, i comunitària, entre d'altres. A més, s'ofereixen també, serveis d'inserció sociolaboral, prevenció i promoció de l'autonomia, prevenció i atenció sobre qualsevol tipus de maltractament, violència de gènere, masclista, etc., segons s'esmenta en l'actual legislació, (Llei 3/2019, de 18 de febrer, de la Generalitat, de Serveis Socials Inclusius de la Comunitat Valenciana, 2019).

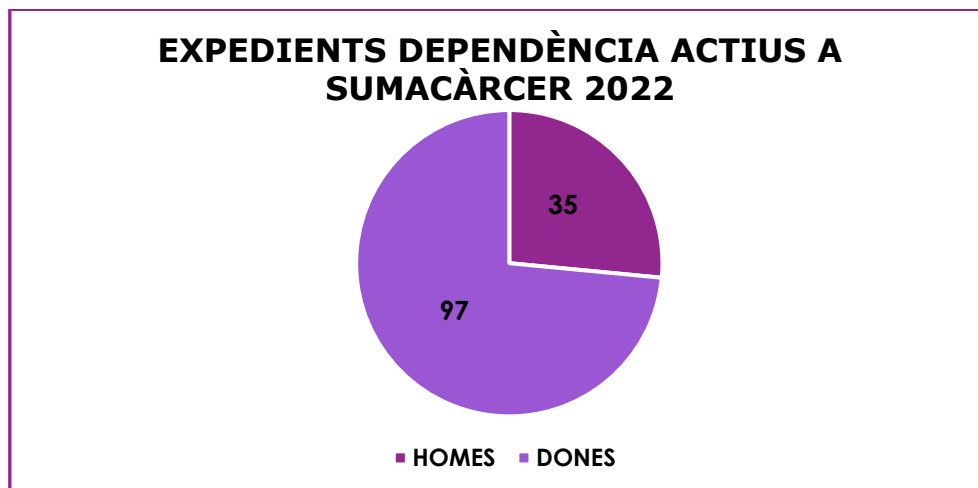
L'objectiu és millorar el benestar social de la població i afavorir la cohesió i la integració social dels grups i les persones més desfavorides.

El personal tècnic de Serveis Socials d'atenció primària bàsica de Sumacàrcer ressenya la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència com el servei que més es demanda, sent les sol·licituds de dependència el tràmit que més es realitza a la localitat, de tots els que estableix el catàleg de Serveis Socials a la Comunitat Valenciana.

Es tracta de persones que no poden realitzar de manera autònoma les necessitats bàsiques de la vida diària, com son menjar, vestir-se, cuinar, tenir cura personal, mobilitat, etc. , i precisen l'ajuda d'altra persona per a continuar amb el seu itinerari vital.

Es poden sol·licitar ajudes econòmiques, personals i/o tecnològiques, que varien en funció del grau de dependència assolit, després de la valoració del o la professional del Treball Social, junt a l'informe mèdic per a prestacions socials que prèviament ha emès el servei mèdic.

Es compten amb les xifres del nombre d'expedients oberts al sistema ADA de dependència de la localitat de Sumacàrcer a data 31 de desembre de 2022, éssent beneficiàries un total de 132 persones, 97 dones i 35 homes, que en termes de percentatge suposen el 73% i el 27% respectivament.

Gràfica 18. Elaboració pròpia a partir de xifres oferides per l'Ajuntament de Sumacàrcer.

Existeix també una gran interrelació entre els rols de gènere atribuïts a les dones i els usos del temps en la seua vida. Aquests venen a demostrar que la dimensió temporal no és neutra en termes de gènere, això és, que les diferències en els usos i concepció del temps de dones i homes, han sigut i són determinants en la construcció i reproducció de les desigualtats genèriques (María del Carmen Martín Cano, 2010, pp. 4-5). Per tant, és essencial saber qui dedica el seu temps a la cura de persones dependents, i, novament, s'observa que, en la localitat, un 88% de persones cuidadores són dones, front a un 12% que ho són homes.

Pel que fa a les prestacions econòmiques individualitzades, queda palés amb les xifres facilitades per l'Ajuntament de Sumacàrcer, que són les dones majoritàriament qui sol·liciten les ajudes econòmiques d'emergència, que malgrat l'exclusió que pateixen de manera majoritària, busquen la manera de poder seguir alimentant i mantenint a la seua família.

CONCLUSIÓ

Es precisen mesures per promocionar la inclusió de persones dependents, així com visibilitzar el treball de les persones que curen a este col·lectiu.

Caldrà proposar activitats per promocionar major inclusió de les persones majors, amb diversitats, en risc d'exclusió social, etc., conscienciant a la població de la localitat dels prejudicis que existeixen sobre estos col·lectius, acceptant i respectant les diferències.

Cal, a més, garantir un sistema de prestacions bàsiques al col·lectiu de persones vulnerables o amb risc d'exclusió, segons s'indica el Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social⁶⁹. Caldrà visibilitzar les diferències en els usos del temps de dones i homes amb perspectiva de gènere, és a dir, a falta de temps que experimenten les dones en el quotidià, manca que repercuteix en la reducció del temps d'oci.

5.5. Característiques culturals i d'associacionisme

La cultura és el conjunt de béns espirituals i materials que disposa un grup social, i que ha estat transmès de generació en generació; inclou la manera de viure, la llengua que es parla, tradicions, els hàbits, els patrons, els coneixements, etc.

La cultura té una funció bàsica, que és garantir la supervivència de l'espècie, i facilitar l'adaptació de les persones al seu entorn. A més, la cultura és l'ànima del poble, i cal tindre-la present a l'hora d'elaborar el Pla d'Igualtat, donat que Sumacàrcer és un municipi ric en accions culturals, sent anomenada capital cultural de la comarca a l'any 2021⁷⁰. Compta amb una extensa programació, duta a terme amb perspectiva de gènere.

⁶⁹ *Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social*, Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, 2017, pp. 36-37.

⁷⁰ "Sumacàrcer volverá a ser capital cultural con una completa programación", https://www.elperiodic.com/pvalencia/sumacarcere-volvera-capital-cultural-completa-programacion_739491, *elperiodic.com*, 8 d'abril de 2021. Data de consulta: 6 de març de 2024.

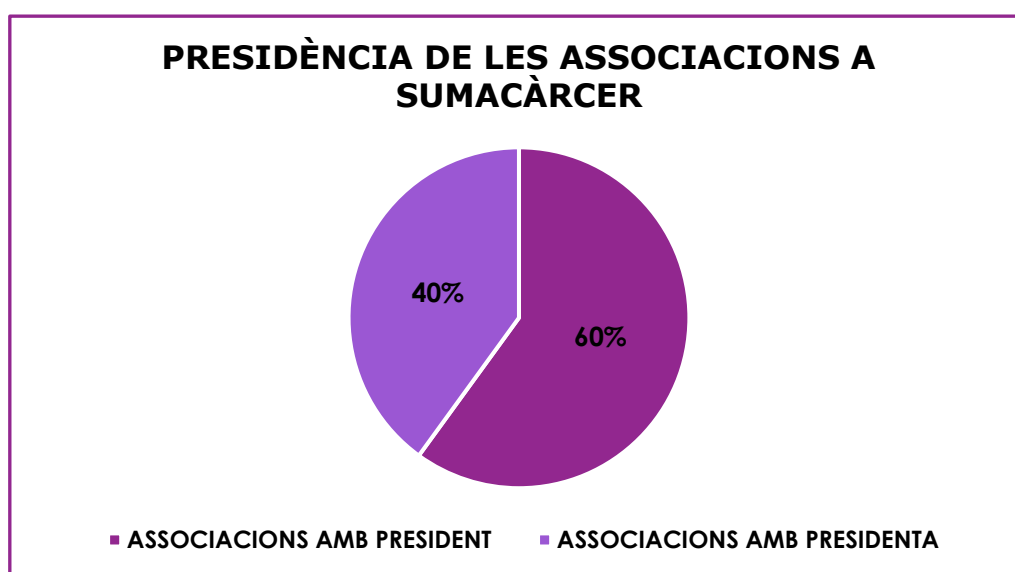
Al llarg dels anys s'ha incrementat el compromís del consistori municipal en la lluita a favor de la igualtat, amb accions com teatres amb perspectiva de gènere, lectura de manifestos, celebració del dia de la dona i contra la violència de gènere, xarrades, tallers, col·loquis, etc.

Existeixen nombroses associacions a la localitat sent un poble ric en associacionisme. Es ressenyen a continuació:

ASSOCIACIONS A SUMACÀRCER			
CULTURA I TRADICIÓ	EDUCACIÓ I ESPORTS	De caire RELIGIÓ	
Associació de Moros i Cristians de Sumacàrcer • Comparsa <i>Bohamirs</i> • Comparsa <i>Beduins</i> • Comparsa <i>Tariq's</i> • Comparsa <i>Zuairas</i> • Comparsa <i>Cristians</i> • Comparsa <i>Fenícies</i> • Comparsa <i>Cavallers Templaris</i> • Comparsa <i>Pirates del Xúquer</i>	AMPA <i>Penyarroja</i> de Sumacàrcer	<i>Confraria del Santíssim Crist</i> de Sumacàrcer	
	<i>Club de pilota</i> Sumacàrcer	Filles de Maria	
	Club piragüisme de Sumacàrcer	<i>Monument de la Joventut</i>	
	<i>Penya Valencianista</i> de Sumacàrcer	<i>Amics de l'ermita</i> de Sumacàrcer	
	<i>Penya Bauera</i> de Sumacàrcer		
	Associació de caçadors <i>La Perdiu</i>		
Associació Esportiva i Cultural de Sumacàrcer. AECUS			
Associació <i>Fotogràfica</i> de Sumacàrcer. AFOSUMA			
Associació <i>Balla amb nosaltres</i>			
Associació <i>Boixets de Sumacàrcer</i>			
Unió Musical El Xúquer. UMX			
AGRÍCOLES, MEDIAMBIENTALS	DE CAIRE POLÍTIC	D'ALTRES	
<i>Asociación Agrícola Riegos Altos</i>	<i>Populars de Sumacàrcer</i>	<i>Associació Jubilats i Pensionistes de Sumacàrcer</i>	
<i>Comunitat de Regants de Sumacàrcer</i>	<i>Psoe Sumacàrcer</i>		
<i>Grup cultural ecologista de Sumacàrcer</i>			

Un 70% de les associacions de la localitat admeten dones i homes entre el seu personal soci, un 20% només admet homes i un 30% només admet dones. Amb aquestes xifres s'observa que Sumacàrcer és un poble majoritàriament inclusiu en el seu associacionisme, quedant encara associacions on un dels dos sexes no pot participar.

Per altra banda, els llocs de major responsabilitat a les associacions estan ocupats en un 60% per homes i un 40% per dones, fet que ocorre a la major part d'estats d'Europa, on les associacions i els llocs de responsabilitat estan ocupats majoritàriament per homes⁷¹.

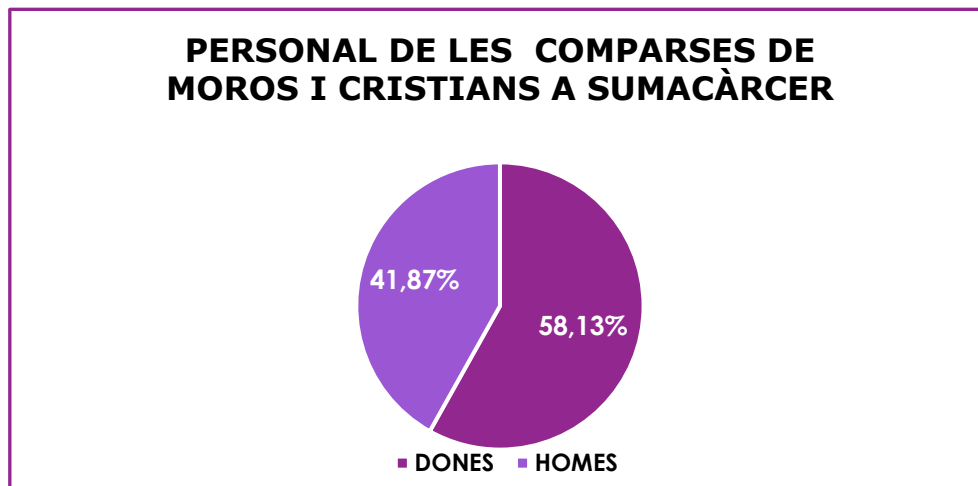
Gràfica 19. Elaboració pròpia amb dades proporcionades per les associacions.

Una de les tradicions més arrelades a Sumacàrcer, i de major participació de la ciutadania, és la festa de "Moros i Cristians", anomenades en masculí genèric com moltes altres tradicions. Tenen lloc a l'últim cap de setmana d'agost a la localitat, i en elles es rememoren les batalles que esdevingueren a l'època de la Reconquesta de la Península Ibèrica entre persones musulmanes i cristianes, així com la conquesta del Castell del poble per part del bàndol cristià. Tot i ser una festa que en la que predomina el sexe masculí

⁷¹ Comisión Europea, 2020, *Estrategia Europea para la Igualdad de Género 2020-2025*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>.

Data última consulta: 13 de març de 2024.

en la majoria de poblacions, a Sumacàrcer ocorre el contrari, és el sexe femení el majoritari. De les 160 persones formen part de les diferents comparses existents al municipi, ja ressenyades amb anterioritat, 93 son dones i 67 són homes. De fet, la presidència està en mans d'una dona.

Gràfica 20. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb les associacions locals.

Il·lustració 7. Comparsa Zuairas de Sumacàrcer.

Pel seu paper destacat i a tindre en compte a l'hora d'elaborar el present Pla d'Igualtat, es comentarà el paper de la música i de la Unió Musical el Xúquer de Sumacàrcer. Per una banda, la música és un llenguatge universal, provinent de qualsevol cultura o país del món, que permet expressar i canalitzar sentiments i emocions, de manera igualitària. Xiquets i xiquetes,

dones i homes s'integren en les bandes musicals, tot i compartint objectius i activitats. Però, per altra banda, les escoles de música i agrupacions musicals perpetuen els estereotips de gènere a l'hora d'oferir els instruments musicals a xiquetes i xiquets, tenint en compte, únicament, qüestions culturals, (Mª Carmen Sansaloni Gimeno, 2012). Segons aportacions del personal membre de la Unió Musical el Xúquer, i de material audiovisual disponible a les xarxes, s'esbrina que els instruments de percussió i de vent-metall, associats a caràcter fort, han estat entregats al sexe masculí, i els de corda i vent-fusta (caràcter feble), al sexe femení.

Il·lustració 8. Unió Musical el Xúquer de Sumacàrcer.

Un altre apartat que cal abordar és el de l'**Escletxa Digital**, entenent la mateixa com a falta d'accés a les noves tecnologies. Una de les característiques més destacades de la societat de la informació actual és la rellevància que assumeixen les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), éssent factors de discriminació i exclusió en alguns casos i contextos socials determinats.

Les desigualtats es produeixen tant en l'accés a equipaments informàtics, com en la utilització i comprensió dels mateixos. Cal diferenciar dintre d'una mateixa població el que s'anomena escletxa digital generacional. I, fins i tot, els diferents nivells de competència digital que es dona en una franja generacional semblant.

Per intentar donar resposta a les exigències de la societat actual en este àmbit, les diferents institucions, entre elles l'Ajuntament de Sumacàrcer, han desenvolupat accions formatives per tal que la ciutadania tinga les suficients competències amb les TIC.

CONCLUSIÓ

Tot i que les dones tenen alta presència a les associacions del poble, i estan a tots els àmbits i nivells de les mateixes, caldrà proposar accions per tal que accedisquen als llocs de responsabilitat de les associacions, que aquests siguen paritaris. A més, caldrà tenir en compte a les persones amb diversitat funcional, amb risc d'exclusió, etc.

S'observa també que, específicament relacionada amb la gent major, només hi ha una associació: la de Jubilats i Pensionistes. Donat que és un grup majoritari a la localitat, esdevé necessari revitalitzar, potenciar i promocionar, en major mesura, l'associacionisme per a este col·lectiu, així com les activitats que es promouen.

Pel que fa a la música, s'haurà de treballar la coeducació, visibilitzant tots els instruments, fent partícips i visibles a dones i homes que han trencat estereotips en l'elecció del seu instrument musical, per tal que quede de manifest que, elegir un instrument o un altre només ha de ser qüestió d'elecció personal, sense tenir en compte biaxos sexistes.

En referència a les TIC, caldrà realitzar accions per facilitar la inclusió digital de la ciutadania, entrenant les competències digitals.

5.6. Característiques d'educació

• Aprenentatge formal

Per començar cal esmentar que l'educació és una de les eines que ajuda a la ciutadania, major i menuda, a tindre un nivell millor de vida social, econòmica i cultural, entre d'altres, i que està concebuda amb igualtat i equitat, oferint a qualsevol persona les mateixes oportunitats, independentment del sexe que tinga. L'escola actua com agent bàsic de socialització de xiquetes i xiquets.

Per tractar de disposar d'informació de primera mà, s'ha comptat amb la participació de professorat de l'escola pública Penyarroja de Sumacàrcer, i de la regidoria d'educació, per conèixer determinades dades que es precisen per elaborar la diagnosi del present Pla d'Igualtat.

El col·legi de Sumacàrcer, junt al de Gavarda, formen el CRA ESCOLES DEL XÚQUER. Es tracta d'un col·legi rural agrupat (CRA), que funciona com un únic centre, amb aularis en dues localitats, amb trets semblants i properes entre sí, Gavarda i Sumacàrcer. El CRA es caracteritza per compartir els recursos humans i materials que se'n disposa per al desenvolupament del currículum i el procés d'ensenyament-aprenentatge. Es comparteix l'equip directiu, així com el personal docent i el professorat especialista en les àrees de Llengua, Anglès, Música, Religió, Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge

La constitució del CRA es realitza per tal d'afavorir l'augment del professorat que imparteix classes i serveis d'atenció, així com la potenciació de recursos econòmics. El descens progressiu de la població escolar implica, evidentment, un descens tant en la plantilla de professors i professores com, fins i tot, en la dotació de recursos educatius.

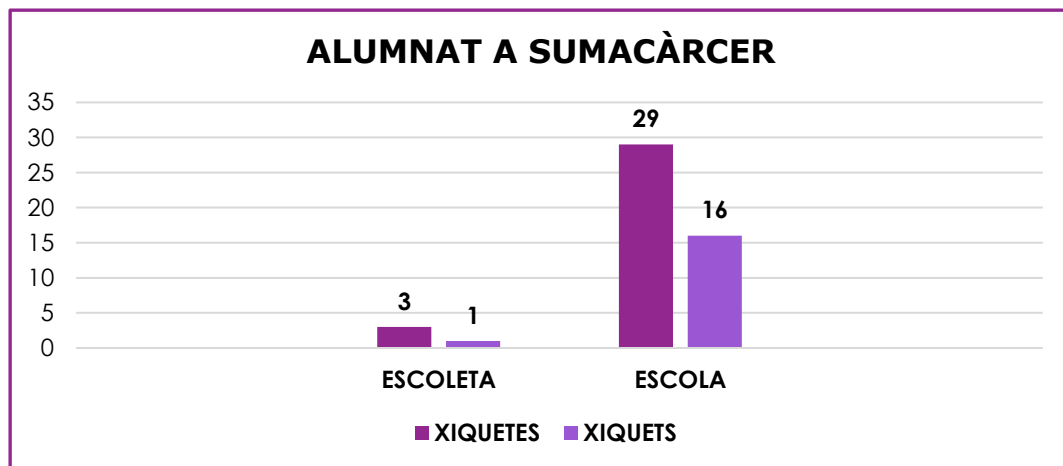
Pel que fa a l'Escoleta Municipal, està situada al mateix col·legi del poble, la qual cosa facilita la seua participació en les nombroses activitats commemoratives que es realitzen al centre i que formen part del Currículum Escolar. A l'Escoleta assisteixen xiquets i xiquetes d'entre 1 i 2 anys. Donada la baixa natalitat, el nombre d'alumnes ha sofert un descens notable.

Al col·legi assisteix l'alumnat d'Infantil, de 3 a 6 anys, i l'alumnat de Primària, de 6 a 12 anys. En finalitzar l'Educació Primària, els xiquets i xiquetes continuen la seua formació en l'Institut d'Educació Secundària Càrcer situat a la veïna població de Càrcer, a 8 km de distància.

És vol conèixer la totalitat de l'alumnat i el professorat que tenen adscripció a l'escola de la localitat, desagregats per sexe, així com les dades de l'equip de direcció del centre, a més de quines són les activitats que es realitzen en matèria d'igualtat.

El que podem observar és que de les quasi 1054 persones que habiten a la localitat, la quantitat de persones en edat de ser escolaritzades, tant a l'Escoleta Infantil, com a l'aulari de Sumacàrcer suposa un 7,69 % de la població total, o 81 xiquets o xiquetes per baix dels 12 anys del total de la població.

A l'Escoleta de Sumacàrcer hi ha 4 persones escolaritzades, sent 3 xiquetes i 1 xiquet, i al centre escolar el total de l'alumnat ascendeix a 45, sent 29 xiquets i 16 xiquetes.

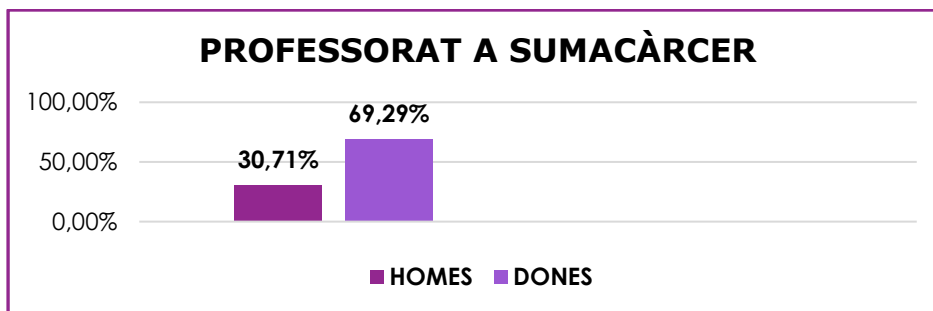

Gràfica 21. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb el personal del col·legi de Sumacàrcer.

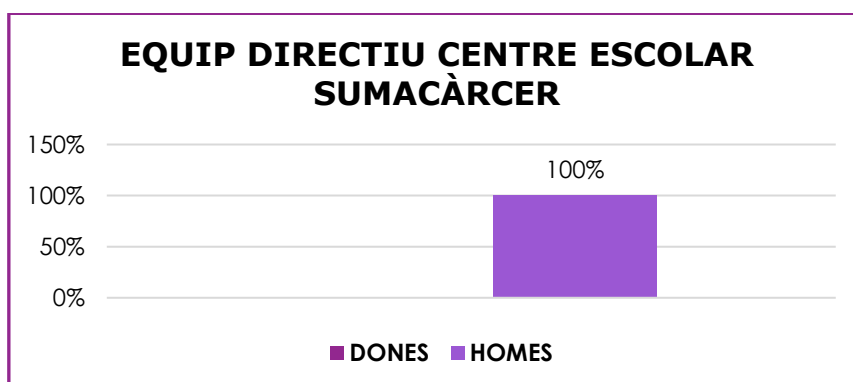
Pel que fa a l'anàlisi del professorat i de l'equip directiu, el que es pretén es esbrinar si la presència d'ambdós sexes és equilibrada, o continua éssent la docència en edats més primerenques una professió feminitzada, tal i com indica l'Informe del Ministeri d'Igualtat a l'any 2019, on el 66,5% del professorat són dones⁷².

A Sumacàrcer el número total de professors i professores és de 14 persones, sent 9 dones i 5 homes ,però, tot i que son majoritàriament dones, l'equip directiu està format **exclusivament** per homes.

⁷² "Las mujeres representan la mayoría del profesorado y de los cargos directivos en la enseñanza no universitaria" Ministerio de Educación y Formación Profesional, 2019, <https://www.educacionyfp.gob.es/prensa/actualidad/2019/03/20190403-aulasigualdad.html>. Data última consulta: 17 de març de 2024.

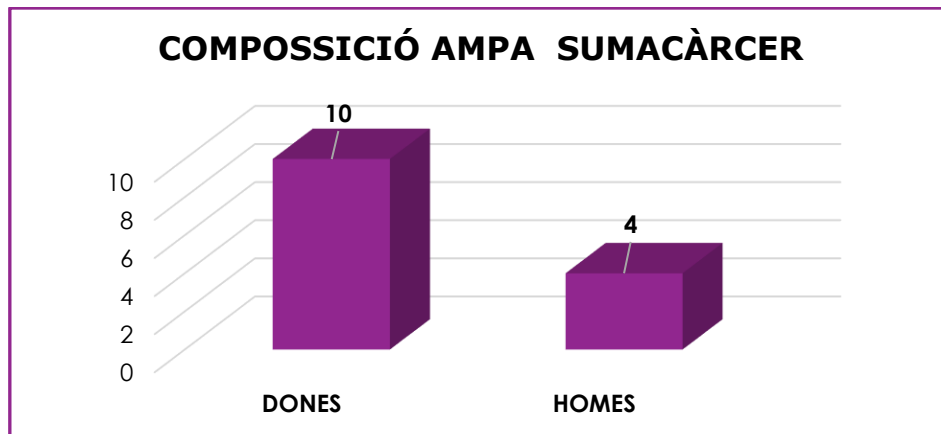
Gràfica 22. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb el personal del col·legi de Sumacàrcer.

Gràfica 23. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb el personal del col·legi de Sumacàrcer.

Pel que fa a l'AMPA , que és l'Associació de Mares i Pares (AMPA) de l'alumnat, cal indicar que resulta d'interès conèixer la composició perquè es tracta del fet d'implicar-se en l'educació dels fills i filles, pertanyent a un grup en el qual es pot recolzar a l'escola i l'alumnat durant tot el procés d'ensenyament-aprenentatge.

A Sumacàrcer les persones que formen l'equip directiu de l'AMPA son 14, sent 10 dones i 4 homes, evidenciant que son les mares qui s'impliquen majoritàriament en els processos educatius de filles i fills.

Gràfica 24. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb el personal de l'Ampa de Sumacàrcer.

CONCLUSIÓ

Qui està a càrrec de perpetuar la cultura de Sumacàrcer és la joventut, per això, caldrà impulsar mesures, a través de l'educació, per pal·liar el masclisme i tota classe de violències que pateixen les dones (a casa, al carrer, a les xarxes socials, etc.). Caldrà organitzar dinàmiques, xarrades sobre violències i activitats de conscienciació.

Al professorat, tot i que és una professió feminitzada, existeix infrarepresentació als llocs de direcció, pel que es precisen mesures per assolir la paritat als equips de direcció. Així mateix, es proposa major formació sobre igualtat, com a eina fonamental per educar a xiquets i xiquetes en els valors de igualtat, solidaritat i justícia social.

Pel que fa a les Ampes, es precisa treballar per una implicació igualitària dels pares en l'associació i en l'àmbit acadèmic de les seues filles i fills.

5.7. Esports i Salut

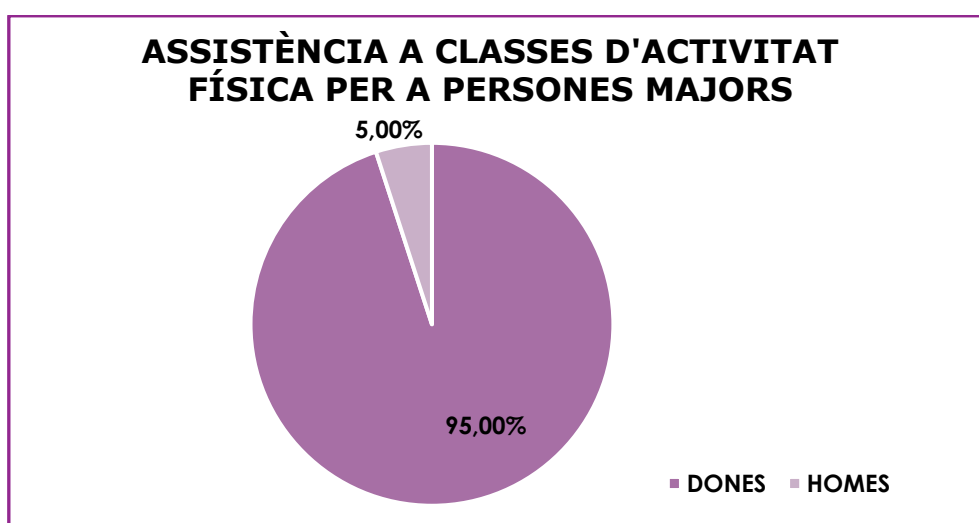
Es realitzarà a continuació un estudi de l'esport a la localitat, relacionat amb la salut, ja que l'estil de vida actual genera estats d'ansietat, manca de concentració, de relacions socials, sedentarisme, malalties cardiovasculars, etc.

La pràctica d'esport de manera regular ajuda a mantenir un equilibri tant físic com mental adequat. Ajuda a previndre malalties cardiovasculars, cròniques, obesitat, càncer, osteoporosis, ansietat, depressió, millora en les capacitats cognitives, habilitats socials, resiliència, etc. (Sergio Humberto Barbosa Granados & Ángela María Urrea Cuéllar, 2018, pp. 141-144).

Per altra banda, la pràctica d'esport cal tindre-la en compte a l'hora de realitzar el present Pla d'Igualtat, en tant que la pràctica del mateix, i en general, el món esportiu, ha estat històricament lligat a l'esfera masculina, a l'espai públic. Quan es relaciona a les dones en l'esport, es veu com un culte al cos, per tal d'agradar a la resta, i encaixar en els cànons de bellesa imperants a la cultura actual.

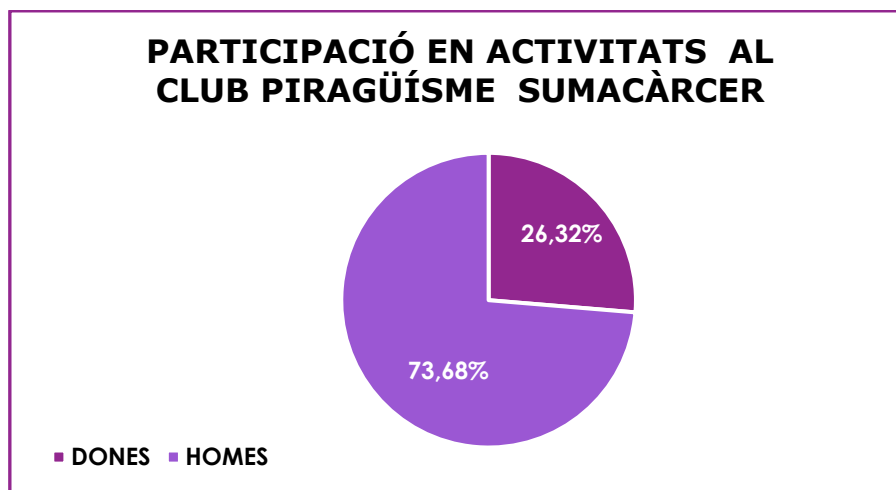
És ben cert que a la societat actual practiquen esport tant homes com dones, però també és cert que les dones disposen de menys temps per a practicar-lo, ja que, com s'ha ressenyat al llarg del present treball, les tasques de cura continuen estant majoritàriament en mans de les dones.

A les instal·lacions públiques de la localitat de Sumacàrcer, es compta amb camp de futbol, actualment en desús, frontó, pista de futbol i pista de pàdel. No es compta amb cap gimnàs, ni municipal ni privat, però es realitzen a la localitat activitats de promoció i manteniment de la salut, en pro d'un envelliment saludable, éssent majoritàriament femení el públic que assisteix de manera regular (19 dones i 1 home).

Gràfica 25. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb associacions de la localitat.

Un esport que es vol analitzar per la importància que té el riu Xúquer a la localitat és el piragüisme, que és un esport aquàtic que es practica a sobre d'una barca lleugera, propulsada mitjançant pales. A Sumacàrcer, a l'any 2022, de les 57 persones que participaren a les activitats del Club de Piragüisme, 15 foren dones i 42 homes, sent un esport tradicionalment masculinitzat, i que a dia de hui continua amb una representació majoritàriament masculina.

Gràfica 26. Elaboració pròpia amb dades recollides a través d'entrevistes amb associacions de la localitat.

Il·lustració 9. Piragüisme a Sumacàrcer.

CONCLUSIÓ

Tot i l'evolució al món dels esports, encara continuen reproduint-se estereotips de gènere als mateixos, pel que caldrà realitzar accions per tal d'aconseguir una igualtat real al món de l'activitat física a Sumacàrcer. Cal conscienciar a la ciutadania dels beneficis de realitzar activitat física, així com promocionar, per a ambdós sexes les activitats existents a la localitat i crear-ne d'altres, tenint en compte les necessitats tant de dones com d'homes.

Per una banda, es precisa conscienciar la ciutadania de la redistribució dels temps d'oci propi, per tal que siga igualitari i es puga gaudir de les activitats físiques que es realitzen a la localitat.

5.8. Urbanisme i Medi Ambient

Els espais urbans han sigut creats sobre la base del model androcèntric de la societat, és a dir, sobre la base de les necessitats i a les formes de vida que tradicionalment han portat els homes (Anna Bofill Levi, 2017, pp. 58 i 59). La construcció cultural de rols atribuïts tant a dones com a homes portava al fet que cadascun dels gèneres ocupés els espais de manera diferenciada, (espai privat assignat a les dones en contraposició a l'espai públic assignat als homes).

Es realitza un treball de camp per conèixer si a l'urbanisme de Sumacàrcer està aplicada la perspectiva de gènere, així com si es disposa d'entorns rurals inclusius i segurs per a totes les persones, independentment del seu gènere. La finalitat és eliminar les desigualtats i discriminacions urbanístiques existents al municipi, i treballar per a eliminar-les, creant entorns urbans equitatius i justos. Ha d'aplicar-se una garantia a la ubicació dels espais, per a assegurar que cobrisquen les necessitats tant d'homes com de dones en la vida quotidiana, laboral, etc., i solament, a través de la visió amb perspectiva de gènere serà possible aconseguir-ho.

Els aspectes analitzats han estat els següents:

Accessibilitat, Seguretat i Higiene: A la localitat els espais son accessibles majoritàriament, havent-se creat vies alternatives per eliminar barreres arquitectòniques (escales, desnivells, etc.).

La població està il·luminada, tant el nucli central com els barris perifèrics, el que genera sensació de seguretat al moure's pel municipi.

Pel que fa als espais on es desplaça la ciutadania, cal evidenciar que les voreres son menudes al llarg de tota la població, en la seua majoria no poden transitar carrets amb bebès, cadires de rodes, etc. Hi ha carrers on ni tan sols existeix vorera per a les persones vianants, tret que cal ser revisat per pal·liar esta deficiència (tram carrer Comtes d'Orgaz, carrer Pintor Sorolla, etc.).

Pel que fa a l'estat dels carrers, s'observa que en algunes zones hi ha una manca d'higiene. En dècades anteriors, eren les dones qui eixien al carrer i cada dia el netejaven, però esta pràctica s'ha anat perdent parcialment al llarg dels anys.

Transport: Es precisa un transport públic inclusiu que s'adapte a les necessitats de les dones i les persones amb responsabilitats de cura, considerant horaris, i rutes, i tenint en compte que a Sumacàrcer no existeix centre d'especialitats mèdiques, hospital, ni comerços per comprar roba, sabates, o articles de primera necessitat.

A l'actualitat és compta amb servei d'autobús a demanda, és a dir, cal cridar a la companyia de transport per sol·licitar plaça al viatge, que té un horari limitat.

Espais públics: La localitat compta amb parcs i jardins, d'ús públic, dissenyats per l'ús equitatiu de totes les persones, en especial els grups més vulnerables, sense fer distinció entre espais per a xiquetes o xiquets. Cal ressenyar la Plaça de l'Era, que està al centre de la població, compta amb espai per a xiquetes i xiquets, parc infantil, bancs, font, rampa d'accés per cotxets infantils i cadires de rodes. El mateix ocorre amb el parc que està a la vorera del riu Xúquer.

Caldrà promoure una imatge i llenguatge no discriminatori en la iconografia que serveix de base a la senyalització de Sumacàrcer, erradicant l'ús d'imatges estereotipades en qualsevol element urbà de la ciutat.

A l'estudiar els carrers de la localitat s'evidencia una nova discriminació a les dones, de tots els carrers amb nom o cognom de persones, només un d'ells

fa referència a una dona, estant el carrer situat a la perifèria del municipi. L'únic carrer que fa homenatge al sector femení de la societat s'anomena Coxa Piquer, cantant de copla valenciana. No apareix ni una mestra, ni metgessa, ni científica, ni cap dona rellevant de les lletres, o de la localitat.

CARRERS AMB NOM D'HOMES	CARRERS AMB NOM DE DONES
Sant Miguel	Conxa Piquer
Sant Gaietà	
Mestre Serrano	
Pintor Sorolla	
Severo Ochoa	
Pintor Lozano	
Comte Torrefiel	
Pintor Ribera	
Rei en Jaume	
Conde de Orgaz	
Pere Selva	
Ramón i Cajal	
San Vicente	
Baró Francesc Crespí	
José Espronceda	

Taula 7. Elaboració pròpia amb dades recollides al treball de camp.

El que s'ha produït amb el nom dels carrers a Sumacàrcer és un fidel reflex del que ha estat la societat al llarg dels segles, en el que a les dones han estat amagades: a la literatura, a la història, a la física, i a qualsevol art o ciència que s'analitzi. Al poble, amb el simple fet d'eixir al carrer, les persones i més especialment els xiquets i les xiquetes, poden conèixer el nom de molts homes, i només una dona, amb el missatge subliminal en què ells són triomfadors i elles dones de l'àmbit domèstic.

Comparant amb l'Estat Espanyol, només un 12,7% de carrers amb noms de persones són en femení, per tant, confirmem que este biaix de gènere és la tònica general que ompli els carrers⁷³.

⁷³ Dolores Gutiérrez Mora, 2022, "El callejero español no tiene nombre de mujer". <https://www.laverdad.es/sociedad/callejero-espanol-nombre-20221013083525-ntrc.html>, Laverdad.es, 13/10/2022. Data de consulta: 10 de març de 2024.

D'esta manera s'està perpetuant la desigualtat a la localitat, discriminant a les dones d'abans i d'ara, dones lluitadores que han aconseguit grans avanços per a la humanitat i que continuen estant silenciades.

Habitatge: Caldrà considerar perspectiva de gènere en la planificació de nous d'habitatges, tenint en compte la diversitat de situacions i necessitats de les persones, incloent-hi la distribució de les càrregues de cura i la seguretat domèstica. No existeixen vivendes socials per a col·lectius en especial situació de vulnerabilitat (víctimes de violència de gènere, de tracta de persones, etc.).

Participació ciutadana: Les dones han estat apartades com a professionals de l'arquitectura, sent una professió tradicionalment masculinitzada, pel que no s'ha tingut en compte la seua visió sobre l'urbanisme i les seues necessitats. Caldrà promoure la participació activa de les dones en els processos de planificació i presa de decisions urbanes, assegurant que les seues veus siguin escoltades i considerades.

Pel que fa al medi ambient, l'Ajuntament de Sumacàrcer està fortament compromès amb els temes mediambiental. Porta campanyes de manera continuada per millorar l'entorn de la localitat:

- Projecte Canya a Canya, per la restauració ecològica dels trams del riu Xúquer, l'objectiu és la creació d'un gran corredor verd entre el poble i la mar, centrat en la conservació i la millora del riu Xúquer a través d'accions de gestió i control d'espècies d'invasores, recuperació de vegetació autòctona, retirada de material obstructiu, transformació de zones de cultiu abandonades com a espai fluvial i estabilització i reculada de marges⁷⁴.
- Implantació del sistema de telecomandament al pou i dipòsit: per reduir costos energètics i detectar fuites.
- Creació de Comunitat Energètica Local: el moviment per la transició energètica de Sumacàrcer pretén beneficiar al veïnat, sent una

⁷⁴ Projecte Canya a Canya a Canya, <https://www.facebook.com/profile/100067141110775/search/?q=canya> . Data de consulta: 14 de març de 2024.

iniciativa pionera a nivell nacional, per aconseguir ser un poble referent en energia i innovació.

- Recollida selectiva de residus: Implementació del sistema porta a porta, on s'ha aconseguit una adequada gestió dels residus domèstics i assimilables del municipi. Sumacàrcer ja supera els ítems que demana la Unió Europea en aquest àmbit.

CONCLUSIÓ

Sumacàrcer per la manca de recursos mèdics, educatius i comercials precisa estar comunicada amb altres ciutats mitjançant transport públic que ofereixca diferents horaris i trajectes.

Es precisa una redistribució dels espais per a les persones que transiten la localitat, ja que les voreres son en tots els cassos menudes, i en els tranys ressenyats amb anterioritat, inexistents.

Així mateix, es precisa, amb urgència, revisar els noms dels carrers, per eliminar este biaix de gènere, posant plaques als carrers amb noms de dona, per crear un nou imaginari social just i paritari.

Caldrà revisar la senyalització i potenciar l'ús de la imatge e la dona a les diferents fonts d'informació del municipi.

La localitat no compta amb un Centre per a Persones Majors, ni aula multifuncional per a activitats relacionades amb la Joventut ni amb la Igualtat, pel que estos col·lectius no disposen d'un espai públic per poder relacionar-se, realitzar activitats, etc., pel que es precisa este servei.

Pel que fa als espais verds, tot i que el poble està rodejat de vegetació, a l'interior del municipi existeixen pocs espais verds i parcs per a la ciutadania.

Per últim cal una major conscienciació i corresponsabilitat pel que fa al tema de la conservació de la via pública.

5.9. Violència de gènere i masclista

La violència de gènere és una de les manifestacions més cruels de desigualtat, subordinació, i de les relacions de poder que exerceixen els homes sobre les dones. Aquest tipus de violència s'exerceix per la diferència subjectiva entre els sexes, és a dir, les dones sofreixen violència pel ximple fet de ser dones, i les víctimes són dones de qualsevol nivell cultural, educatiu, econòmic, social, etc. És per això que resulta bàsica la prevenció i detecció de qualsevol tipus de violència contra les dones, tant per part de les institucions públiques com de la pròpia societat.

L'Organització de les Nacions Unides defineixen la violència contra la dona com "tot acte de violència de gènere que resulte, o pugui tindre com a resultat un mal físic, sexual o psicològic per a la dona".

Conforme indica la instrucció 4/2019 de la Secretaria d'Estat de Seguretat, els cossos i forces de seguretat de l'estat hauran de valorar el risc de violència de gènere, en determinats supòsits⁷⁵. Si es rep l'avís d'una possible víctima de violència de gènere (Viogen), cal, en primer lloc, protegir a la víctima, així com als seus fills i filles, o persones que estiguen amb ella. En segon lloc es procedirà a detindre a la persona agressora, realitzant també la diligència de prevenció i acompanyant a la víctima, si és necessari a centre sanitari, i a tramitar la pertinent denuncia i ordre de protecció, on s'inclou l'assistència jurídica a la víctima. Seguidament se l'informarà sobre els recursos municipals i es derivarà al servei especialitzat Centre Dona (Xàtiva).

En el cas concret de Sumacàrker, pel que fa als recursos, es compta amb Policia Local, i amb Serveis Socials d'Atenció primària de caràcter bàsic, que disposen de protocols d'actuació propis. També amb la Guardia Civil de Xàtiva, per oferir informació i atenció a les dones en particular i a la

⁷⁵ (Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, 2004), i (Instrucció 4/2019, de la Secretaria d'Estat de Seguretat, per la qual s'estableix un nou protocol per a la valoració policial del nivell de risc de violència de gènere (Llei orgànica 1/2004), la gestió de la seguretat de les víctimes i seguiment dels casos a través del sistema de seguiment integral dels casos de violència de gènere (Sistema VIOGÉN), 2019)

ciutadania en general, per a ser ateses en cas de ser víctimes de violència de gènere.

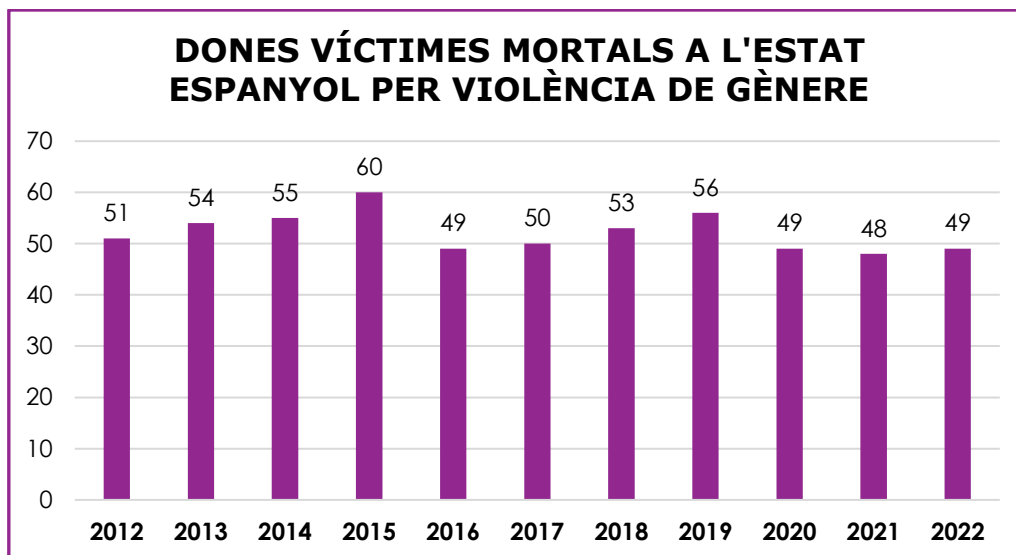
Cal ressenyar que, per protecció a la intimitat, no es disposen de dades d'actuacions realitzades a la localitat, per la policia local, en víctimes de violència de gènere.

Al Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana fins l'any 2020 s'oferien dades per a municipis amb una població de més de 30.000 persones; des de 2021, per a municipis de més de 20.000 persones censades.

En relació amb la violència de gènere a la Comunitat Valenciana el percentatge és del 19,2%, sent esta una xifra molt alta, comparada amb la major, que és Canàries, que és d'un 20,1% i la inferior, amb un 9,1% que és Extremadura⁷⁶. És evident que cal seguir lluitant per acabar amb aquesta xacra social que és la violència de gènere. Cal posar en marxa les eines precises per a trencar amb els estereotips de gènere, desmitificar l'amor romàntic, educar des de la infantesa amb igualtat i corresponsabilitat.

Es mostren a continuació dades quantitatives, pel que fa a les xifres de l'Estat Espanyol, de violència de gènere. Des de 2012 fins 2022 han mort 574 dones a mans de les seues parelles o ex parelles.

⁷⁶ Secretaría de Estado de Igualdad y contra la Violencia de Género, Secretaría de Estado de Igualdad y contra la violencia de genero (2022), *Boletín Estadístico Mensual Víctimas mortales 016 Atempo*, p.9.

Gràfica 27. Elaboració pròpia a partir de les dades ressenyades per la Delegació del Govern contra la violència de Gènere⁷⁷.

Altra forma de violència que es vol nomenar abans d'acabar este apartat és la **violència vicària**, que es tracta també d'un tipus de violència masclista. La persona maltractadora utilitza a fills, filles, persones acollides, etc., per causar un dolor irreparable a la mare. Estes persones menors d'edat són víctimes directes d'aquest tipus de violència, tal i com s'indica a la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de "Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género".

CONCLUSIÓ

A Sumacàrcer no existeix cap recurs específic per atenció a dones víctimes de violència de gènere, a més, la plantilla de la policia local no disposa de torn nocturn, pel que, en cas de sofrir qualsevol tipus d'agressió, cal posar-se en contacte amb la Guardia Civil de Xàtiva.

La localitat tampoc compta amb cap ordenança de convivència de la ciutadania, aprovada pel Ple Municipal, on poder tractar els conflictes veïnals, comportaments que afecten a la població, qualsevol tipus de violència, etc.

⁷⁷<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/home.htm>. Data de consulta: 19 de març de 2024.

Segons esdevé de les dades qualitatives i quantitatives recollides, caldrà donar major coneixement a les dones de la localitat de quines són les possibilitats que tenen si estan patint violència de gènere, les ajudes socials que disposen i els recursos existents. És necessari que la víctima es senti recolzada per part de les administracions públiques, i més concretament, per part del consistori municipal.

Seran necessaris més xarrades i tallers, amb testimonis de primera mà, per conscienciar a la ciutadania de la localitat que la violència de gènere és un problema estructural i social i no actes individualitzats que pertanyen a l'àmbit privat.

5.10. Àrea Política i Gènere

Tot i que les dones han aconseguit nombrosos avanços en algunes professions, el camp de la política no ha estat el que més ha afavorit la igualtat entre dones i homes⁷⁸. Tant és així que ha sigut imprescindible aplicar mesures d'acció positiva per a que a les llistes electorals existira paritat entre homes i dones⁷⁹.

Analitzant la representació política a Sumacàrcer de l'anterior equip de govern observem que existeixen 5 homes a l'equip de govern, front a 4 dones, el que suposa un 44,44% de dones i un 55,56% d'homes, respectant la norma de paritat a l'equip de govern local.

Analitzant els càrrecs, el de major responsabilitat i remuneració està en mans d'un home, fet que és habitual al llarg de tots els governs de l'Estat Espanyol. De fet, en la història de la localitat, només ha existit una dona alcaldessa, de l'any 2007 al 2011.

L'equip de govern actual està format per:

⁷⁸ Theodore Ben Gurirab, 2010, <https://www.un.org/es/chronicle/article/las-mujeres-en-la-politica-la-lucha-para-poner-fin-la-violencia-contra-la-mujer>. Data consulta: 22 de març de 2024.

⁷⁹ Llei d'Igualtat de 2007 d'àmbit estatal, que modifica la LOREG, que és la Llei Orgànica del Règim Electoral.

David Pons Garcia (PSPV-PSOE)	Alcalde Cultura Governació Urbanisme Hisenda
Pilar Mena López (PSPV-PSOE)	1a. Tinència d'Alcaldia. Esports Turisme Sostenibilitat Participació Ciutadana Educació
Txema Peláez Palazón (PSPV-PSOE)	2n. Tinent d'Alcalde Agricultura Medi Ambient Administració digital
Gloria Ros Mínguez (PSPV-PSOE)	Festes Sanitat Serveis Socials Igualtat i Polítiques inclusives
Joaquin Candel Garcia (PSPV-PSOE)	Joventut
Jaime López Muñoz (PP)	Regidor
Oscar Villa Garcia (PP)	Regidor
Marisa Alòs Gonzalez (PP)	Regidora
Vicenta Sancho Garcia (PP)	Regidora

Taula 8. Taula d'elaboració pròpia a partir de les dades de la web municipal⁸⁰.

Pel que fa als programes electorals del Partit Popular i del Partit Socialista Obrer Espanyol, únics partits polítics que es presenten a Sumacàrcer per a les eleccions locals, ni el partit socialista ni el partit popular impulsen mesures reals per afavorir la igualtat.

⁸⁰ Ajuntament de Sumacàrcer, 2019, *Corporació Municipal 2019-2024*, <https://www.sumacarcer.es/es/pagina/corporacion-municipal-2019-2024>. Data de consulta: 25 de març de 2024.

El partit popular nomena “**maltractament físic i psicològic** per a **tots**”, eludint en tot moment el terme **violència de gènere**, en canvi, el partit socialista sí fa ús del terme.

El partit popular no reflexa cap mesura a favor de la corresponsabilitat, el partit socialista impulsa escoletes d'estiu, nadal, i una sèrie d'activitats per afavorir la conciliació, tot i semblar insuficients per a la realitat actual de la localitat.

Tant el partit popular com el socialista busca la creació de un centre per a persones majors, evidenciant la manca de recursos per a aquest col·lectiu poblacional.

CONCLUSIÓ

Tot i que la paritat és una realitat a l'equip de govern municipal, cal fomentar el lideratge polític de dones, que facen visible per a futures generacions el fet que el poder ha de recaure en persones, independentment del sexe que tinguen, trencant l'imaginari social existent, que associa poder al sexe masculí.

Pel que fa a les propostes sobre igualtat als programes electorals, aquestes son subsidiàries, quedant en evidència que cal seguir treballant sobre l'eix vertebrador de la igualtat i l'equitat entre tota la ciutadania de la població.

5.11. Actuacions en matèria d'igualtat

Des de l'Ajuntament de Sumacàrcer i diverses associacions de la localitat s'han realitzat una sèrie d'accions dirigides a la ciutadania a l'any 2022, en matèria d'Igualtat:

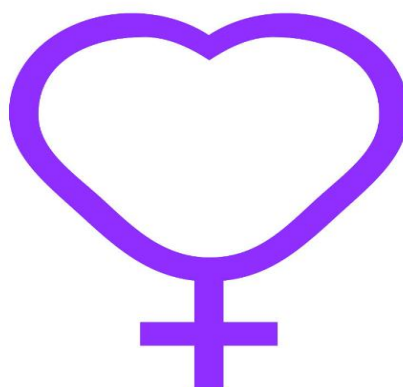
GENER 2022. Dintre del Pacte d'Estat es va portar a terme el taller “Junes Creixem”, on diverses dones de la localitat compartiren experiències i manifestaren el seu rebuig a la violència de gènere.

Il·lustració 10. Taller de dones "Junes creixem".

MARÇ 2022. Commemoració del dia de la Dona amb diferents actes:

Lectura del Manifest, Concert líric de compositors/-es valencianes, amb la soprano Ana Albelda i la pianista Amparo Pous .

**DIA INTERNACIONAL DE LA DONA 2022
LES DONES DIGUEM NO A LA GUERRA**

Dissabte 5

19:00 h. Lectura del manifest del dia de la dona.

19:15 h. CONCERT LÍRIC DE COMPOSITORS VALENCIANS

Anna Albelda (soprano)

Amparo Pous (pianista)

Estrena de la composició per a piano DEVOTAS de Amparo Pous.

Il·lustració 11. Commemoració Dia de la Dona, 2022.

ABRIL 2022. Taller "Dones en Marxa", que forma part de les accions del Pacte d'Estat Contra la Violència de Gènere del qual Sumacàrcer en forma part.

Il·lustració 12. Taller "Dones en marxa".

JUNY 2022. Des de l'agència d'Igualtat i Convivència de la Mancomunitat Ribera Alta es desenvolupa "Obrint Camí", on es fa un reconeixement a les dones rellevants de la comarca. En este cas, una de les premiades és de Sumacàrcer (Andrea Villa).

Andrea Villa Díaz (2003-)

Andrea va néixer el 26 de març de 2003 i no sabia que anava a tindre una vida tan plena seent tan jove. Des de menuda va ser molt bona estudiant i vinculada a la música. Ha estudiat flauta on finalment s'ha tret el Grau Professional especialitzat de flauta amb Menció d'Honor. Està a la Unió Musical "El Xúquer" de Sumacàrcer i també és membre de l'OSR (Orquestra Simfònica de la Ribera).

Concert flauta com a solista.

Audició Carcaixent

Concert de Nadal com a solista
acompanyada de banda

Il·lustració 13. "Obrint camí", Andrea Villa.

NOVEMBRE 2022. Dia internacional contra l'eliminació de la violència contra les dones. Es va realitzar una concentració a la plaça del Pintor Sorolla i caminata fins l'Ajuntament on es llegir el manifest.

Il·lustració 14. Conmemoració 25 N.

DESEMBRE 2022. Taller de centres florals, on totes les participants foren dones.

Il·lustració 15. Taller de centres florals.

6. ANÀLISI DE LA PARTICIPACIÓ EN EL PLA

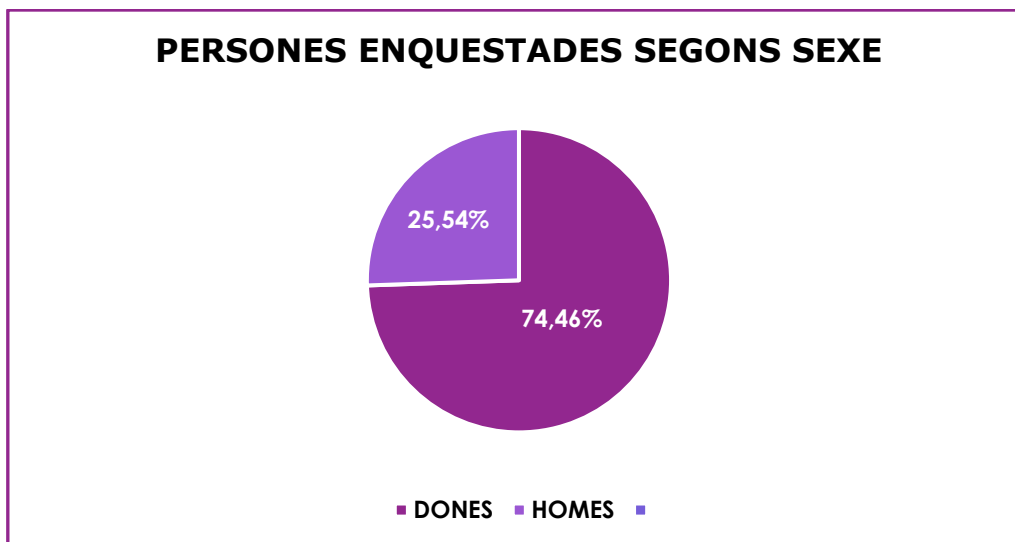
6.1. Anàlisis enquesta diagnòstica

El present apartat resumeix els resultats obtesos a l'enquesta diagnòstica, oberta a la ciutadania, que s'ha difós tant per xarxes socials com de manera verbal a les persones de Sumacàrcer, (veure contingut annex del treball).

Este document serveix per elaborar la diagnosi del present PIODHS, tenint en compte les opinions i necessitats de les persones que viuen al municipi, i dirigir les accions a les necessitats reals en matèria d'igualtat i perspectiva de gènere.

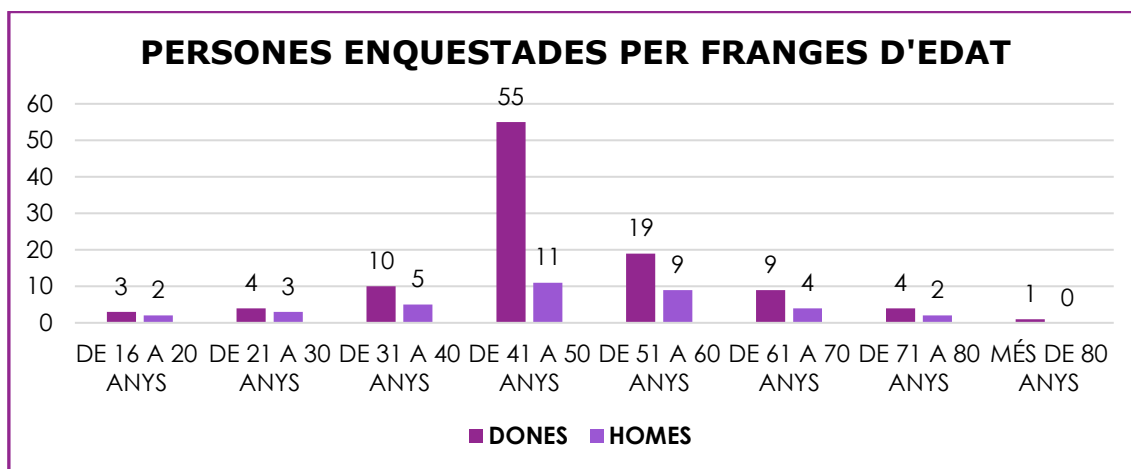
- **Perfil de persones que han respost l'enquesta**

L'enquesta ha estat emplenada per un total de 141 persones, de les que 105 són dones i 36, homes, suposant el 74,2% i 25,% respectivament. Hi ha una participació majoritària evident de les dones a l'enquesta.

Gràfica 28. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Pel que fa a les franges d'edat, s'observa que de 41 a 50 anys ha estat el rang amb major nombre de respostes, sent 35 dones i 4 homes qui han respost l'enquesta. En la franja de més de 80 anys només ha respost una persona, sent dona.

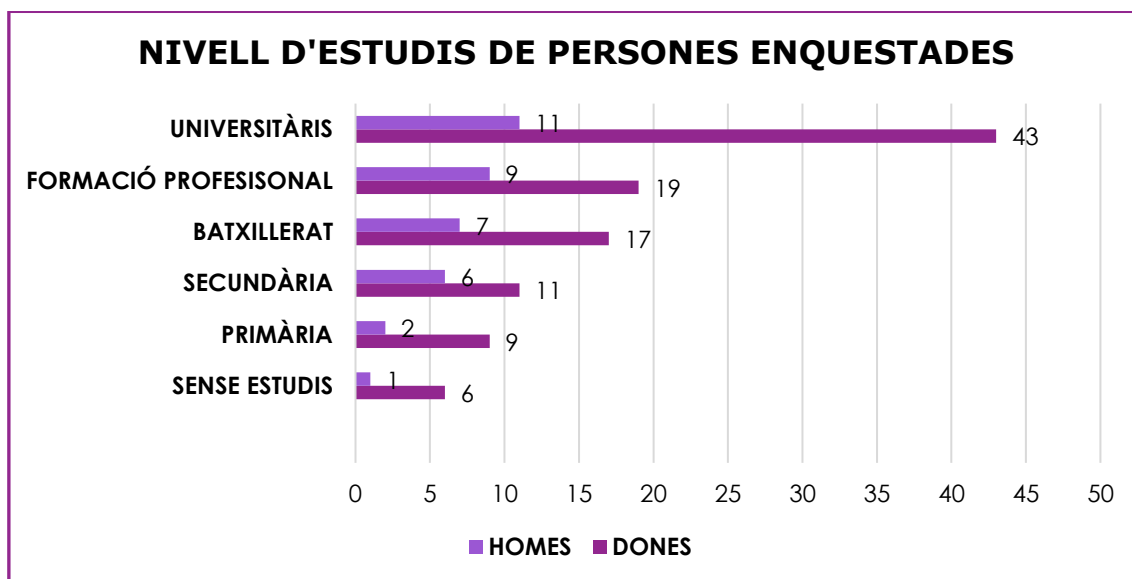

Gràfica 29. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Quant a la nacionalitat de les persones que han respost l'enquesta, el 100% han estat de nacionalitat espanyola.

Pel que fa al nivell màxim d'estudis de les persones enquestades, s'esbrina que han respost majoritàriament dones amb nivell universitari, el major nombre de respostes de la població masculina també esdevé dels que disposen estudis universitaris.

La tendència observada és que conforme baixa el nivell d'estudis, també baixa el nombre de les respostes a l'enquesta diagnòstica.

Gràfica 30. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

• Situació laboral

En este apartat s'analitza la situació laboral de les persones que han respost l'enquesta, per saber si existeixen diferències entre la situació d'ambdós sexes en referència a tipus de contracte, llocs de direcció, etc.

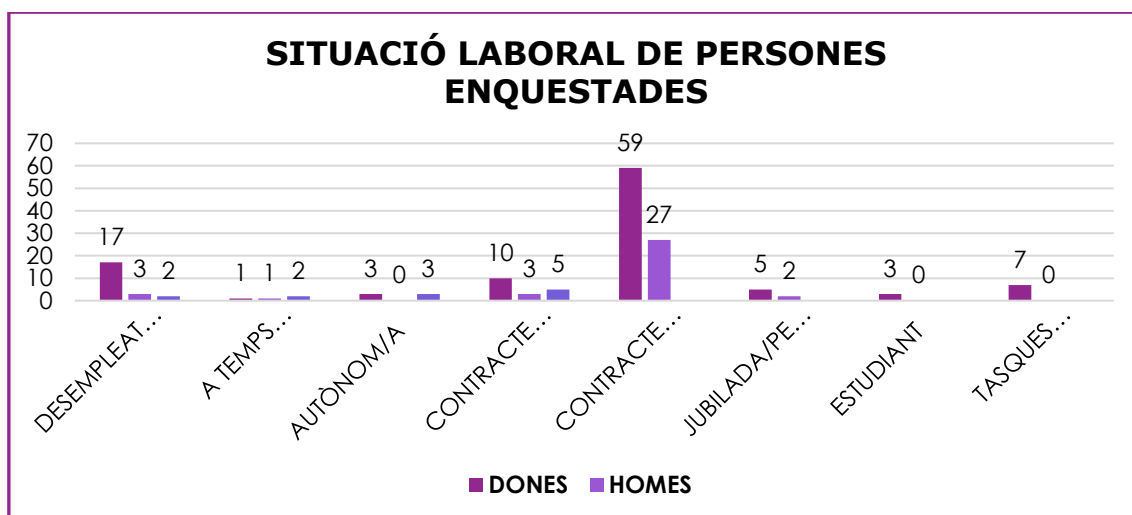
S'esbrina amb les respostes recollides que tant homes com dones treballen majoritàriament per compte aliè, no havent respost cap home que siga autònom, ni estudiant, l'enquesta.

De les 141 respostes obteses, només 7 persones es dediquen a tasques domèstiques, i totes són dones, estant molt relacionada la resposta amb els rols de gènere tradicionalment establerts.

Pel que fa al tipus de contracte de les persones enquestades, predominen els contractes indefinits, sent 59 dones i 27 homes amb este tipus de contracte. Han respost també 17 dones i 3 homes sense cap tipus de contracte, i 10 dones i 3 homes amb contracte temporal.

Del tipus de jornada, només 1 dona i 1 home treballen a temps parcial, la resta de persones disposen de jornada completa.

Pel que fa als llocs de direcció, l'enquesta reflecteix que 5 dones ocupen aquests llocs front a 3 homes, trencant així la dinàmica en la que els llocs de direcció estan ocupats majoritàriament per homes. S'entén que esta xifra esdevé del fet que l'enquesta ha estat contestada per 105 dones front a 36 homes.

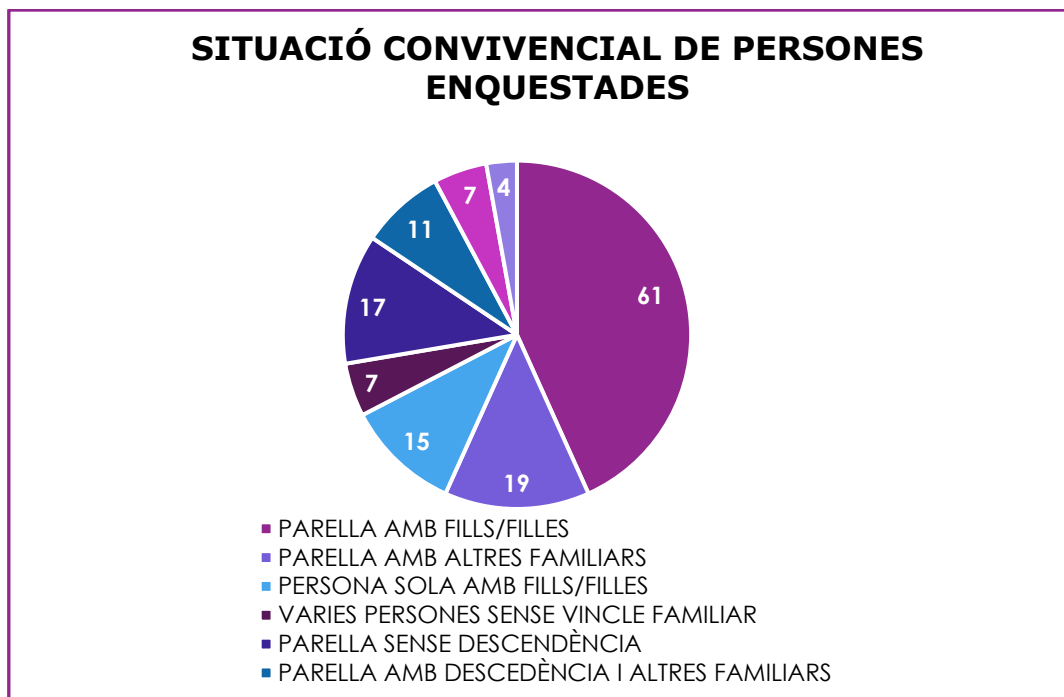

Gràfica 31. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

• Conciliació

En aquest apartat es pretén esbrinar la participació de dones i homes en les tasques de cura de persones discapacitades i dependents, així com les pròpies de la llar, per tal de veure si són igualitàries, o pel contrari continuen recaient, com ha estat de manera tradicional, en les dones.

En primer lloc s'esbrina que de les 141 persones que han respost l'enquesta, 61 d'elles viuen amb la seua parella, fills i filles a la llar familiar, 17 viuen en parella sense descendència, 15 son mares i pares que viuen sols/-es amb fills i filles, 19 són parelles que viuen amb altres familiars, 4 són famílies monoparentals, 11 són parella que conviuen amb fills, filles i altres familiars, 7 conviuen amb diverses persones de la mateixa família i altres 7 persones conviuen amb persones sense cap tipus de vincle familiar.

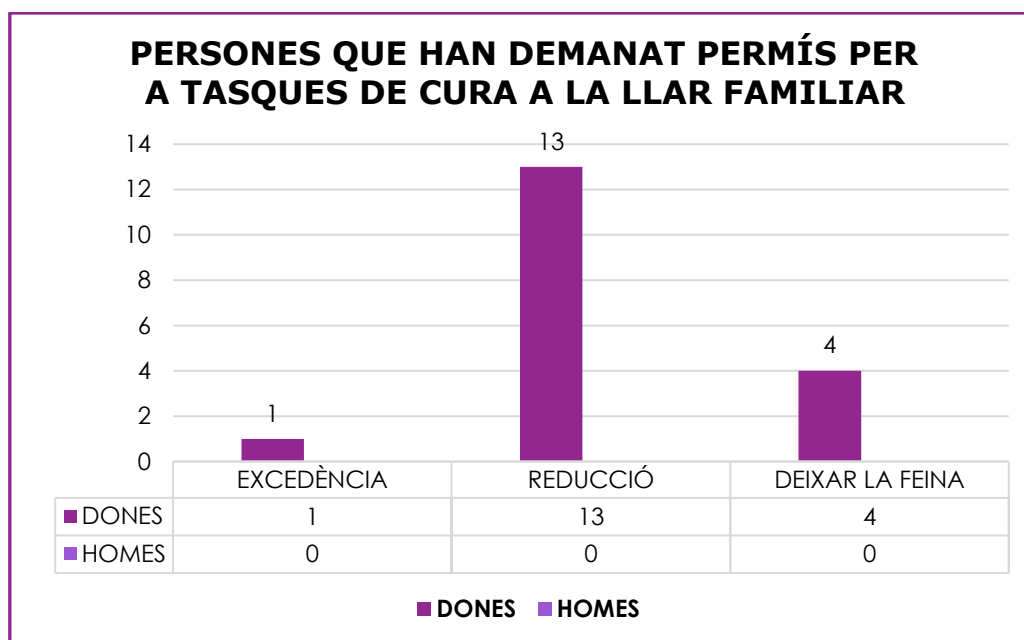

Gràfica 32. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica

De les persones enquestades, 73 d'elles no conviuen amb persones dependents, front a 68 que si hi conviuen.

Pel que fa a la persona encarrega de les cures a la llar familiar, en un 56% dels cassos s'encarrega la dona, i en el 44% restant, tant la dona com l'home. Aquesta xifra és molt diferent de qui ha hagut de reduir-se la jornada laboral, o deixar la seua feina, per dedicar més temps a les tasques de cura, que han estat 18 persones, totes elles dones. Cap home que ha emplenat l'enquesta ha hagut de demanar permís per conciliar la seua vida personal i laboral.

És evident que a Sumacàrcer, com a la resta de l'Estat Espanyol, les tasques de cures queden majoritàriament en mans de les dones, i són elles, majoritàriament, qui redueixen les seues jornades laborals, demanen excedències i inclús han de deixar la seua feina retribuïda per dedicar-se a atendre a la seua família.

Gràfica 33. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Pel que fa al temps que es dedica a la cura de persones dependents, novament són les dones qui utilitzen el seu temps per aquesta tasca, dedicant elles una mitjana de 5 a 10 hores i ells de 0 a 5 hores a la setmana. La mateixa xifra esdevé pel que fa a les tasques de la llar, en les que les dones, novament, dediquen una mitjana de 5 hores setmanals més que els homes.

Les dades són totalment contràries quan s'analitza el temps d'oci que dediquen dones i homes de manera diària, donat que mentre els homes dediquen una mitjana de 2 hores, les dones només disposen de 43 minuts.

Amb estes dades queda evidenciat que les dones no disposen del mateix temps d'oci que els homes, ja que continuen ocupant-se, majoritàriament, de les tasques de cura de la llar i de persones dependents.

• Salut

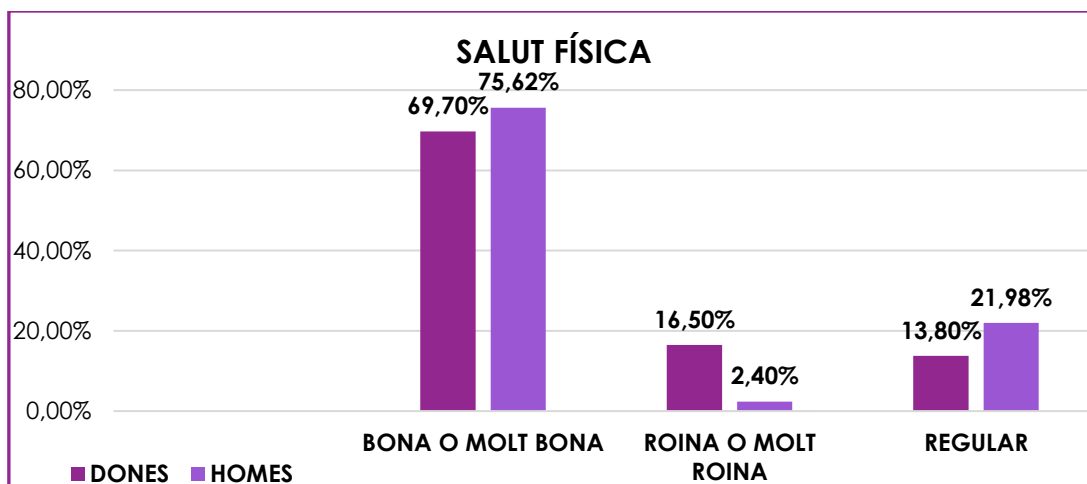
És important conèixer el impacte de salut a la població de Sumacàrcer, així com el temps que dedica a realitzar activitat física, associada a la salut perquè pot reduir el risc de sofrir certes malalties.

Les dones de Sumacàrcer dediquen 1,07 hores al dia a fer esport, mentre que els homes disposen de més del doble, ascendent la xifra a 3,6 hores.

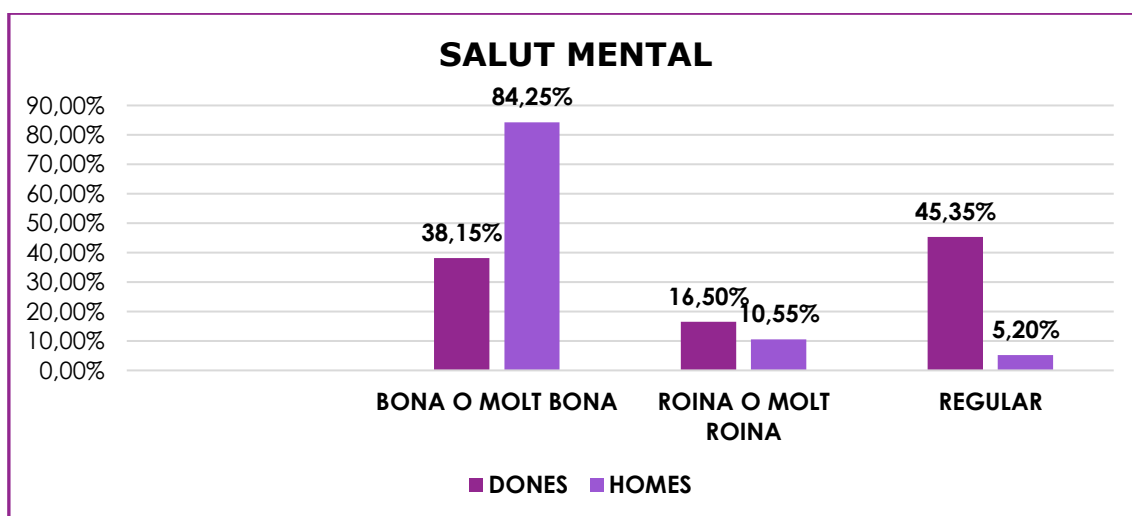
En referència a discapacitat i dependència, de les persones que han contestat l'enquesta, 136 no són dependents o discapacitades, 2 són dependents i 3 són persones amb algun tipus de discapacitat.

Analitzarem a continuació les dades sobre la percepció subjectiva que té cada persona sobre el seu estat de salut.

Pel que fa a la salut física, els homes manifesten tindre millor salut que les dones, ja que un 75,62% d'homes, front a un 69,70% de les dones refereixen tindre una salut física bona o molt bona. El mateix ocorre amb la salut mental, en la que predomina majoritàriament, una salut regular en elles, sent la xifra del 45,35%, mentre que ells manifesten disposar de bona salut mental. En concret el 84,25% d'homes manifesten tindre bona o molt bona salut mental, i només un 38,15% de les dones refereix el mateix.

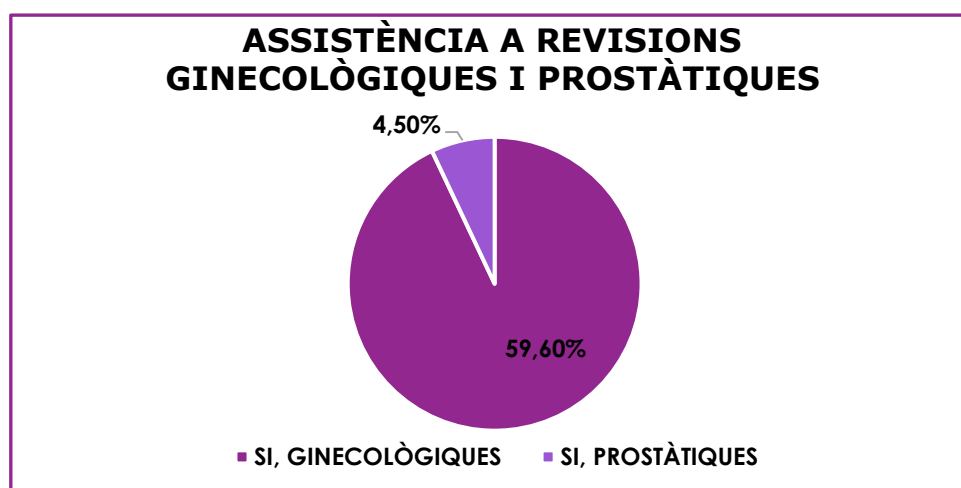
Gràfica 34. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Gràfica 35. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Altre factor relacionat amb la salut són les hores de descans i durada del somni de cada persona. Mentre es dorm, el cos treballa per mantindre una funció cerebral òptima, i conservar la salut física. A Sumacàrcer no hi ha diferències significants entre les que dormen les dones respecte al que dormen els homes, dormint elles una mitjana de 6,35 hores al dia i 6,75 hores ells. Tampoc hi ha diferència respecte a les vegades que assisteixen al consultori mèdic, quedant evidenciat que conforme incrementa l'edat de les persones, assisteixen en major freqüència, tret lògic tenint en compte el deteriorament físic i/o cognitiu que comporta el procés d'envelliment de les persones.

On s'ha trobat una gran diferència és en l'assistència a les revisions ginecològiques o prostàtiques, pel que fa a les dones, un 59,6% assisteix a les revisions ginecològiques, front només a un 4,5% d'homes que assisteixen a les prostàtiques.

Gràfica 36. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

● **Violència i Discriminació**

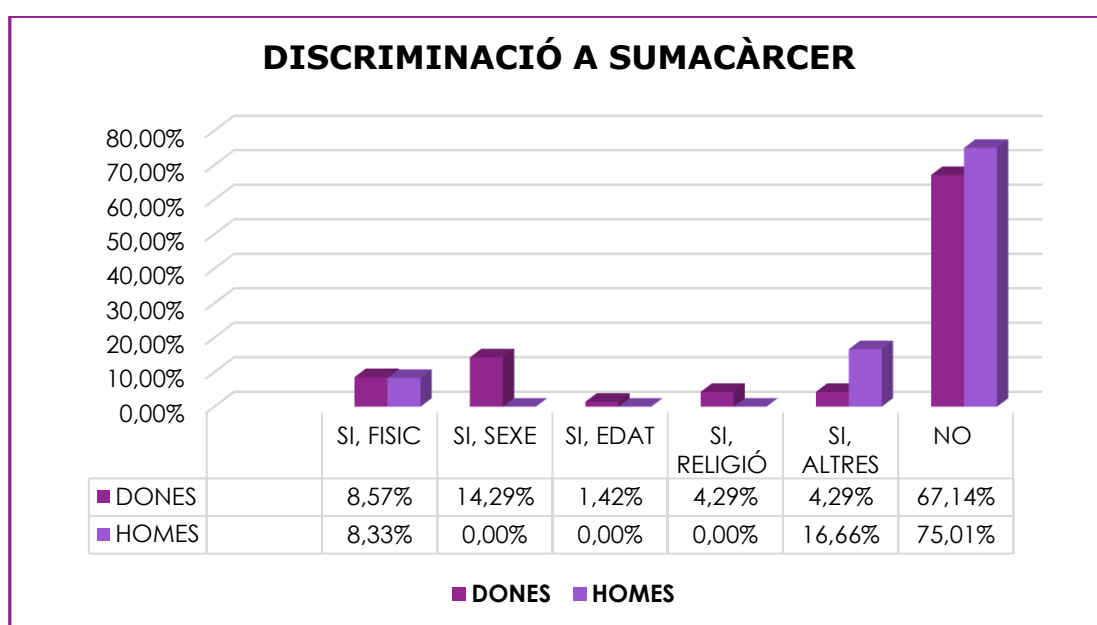
En aquest apartat es pretén conèixer si la ciutadania de la localitat sent inseguretat a Sumacàrcer, així com si ha patit discriminació i/o violència, de quin tipus i a quins àmbits. També es vol saber si les persones coneixen on poden acudir quan son víctimes de qualsevol delictes.

La percepció sobre la inseguretat al municipi és baixa, sent només 11 dones qui la senten, les altres 94 dones i els 36 homes manifesten no sentir inseguretat a la localitat.

Pel que fa a la discriminació, un 32,86% de dones han estat discriminades, front a un 24,99% dels homes. Les dones han estat discriminades a l'àmbit laboral, familiar i de relacions socials, i els homes manifesten haver sentit discriminació únicament a l'àmbit laboral.

Elles sofreixen discriminació pel físic, pel sexe, per la religió, i altres raons, mentre que ells es senten discriminats pel físic i per altres motius. No manifesten sentir discriminació per sexe, ni per edat.

Les dades obteses posen en relleu que les dones són discriminades en major mesura que els homes, així com també en més àmbits, i per més raons.

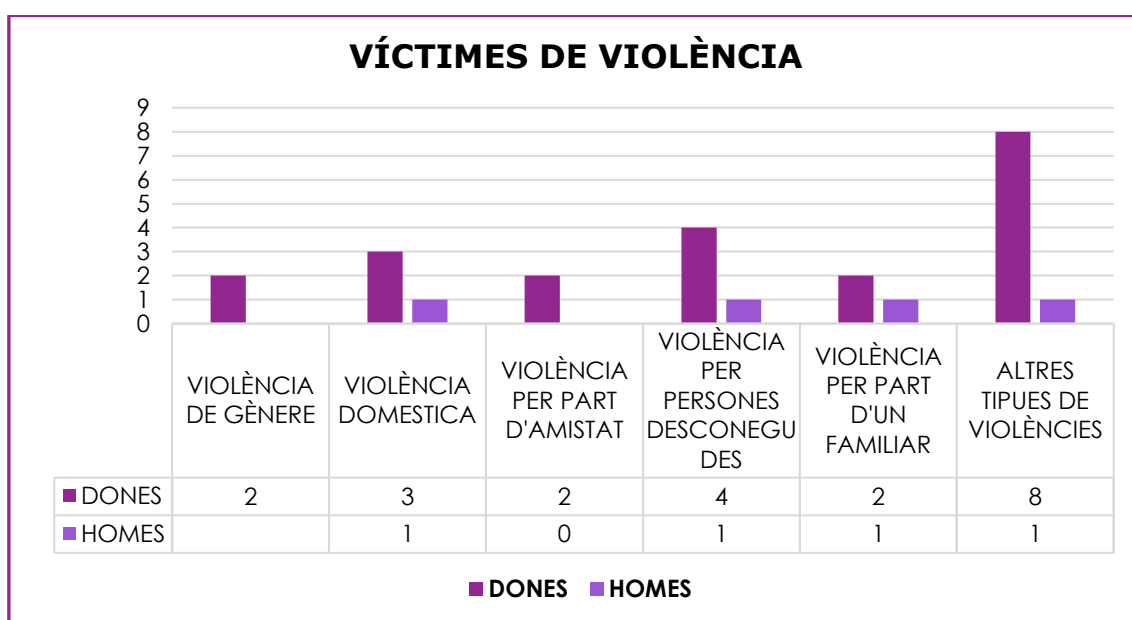
Gràfica 37. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Quan s'analitza l'apartat de violència de gènere, que és la que s'exerceix sobre les dones per part dels qui estiguen o hagen estat lligats a elles per relacions d'afectivitat (parelles o ex-parelles), i en la que l'objectiu de l'agressor és produir mal i aconseguir el control sobre la dona, per la qual cosa es produeix de manera continuada en el temps i sistemàtica en la forma, com a part d'una mateixa estratègia, 2 dones han sigut víctimes de violència de gènere a Sumacàrcer però cap d'elles ha denunciat al seu agressor, i és un fet que cal tindre en compte, per crear els protocols adequats i que les

dones sàpiguen que poden ser acompanyades pel personal professional de Serveis Socials, per les forces i cossos de seguretat de l'estat i per tota la xarxa que existeix per a protegir a les víctimes d'este tipus de violència.

De les dones que han participat a l'enquesta diagnòstica, 3 d'elles son víctimes de violència domèstica, agredides pel seu pare, 2 violentades per part d'un amic, 4 per persones desconegudes, 2 per un familiar i 8 dones més per altre tipus de violència. Pel que fa als homes, 1 ha sofert violència domèstica per part del seu pare, 1 per part d'un familiar, 1 per una persona desconeguda i 1 per altres motius.

De tots els tipus de violència referits anteriorment, només s'ha denunciat una violència domèstica.

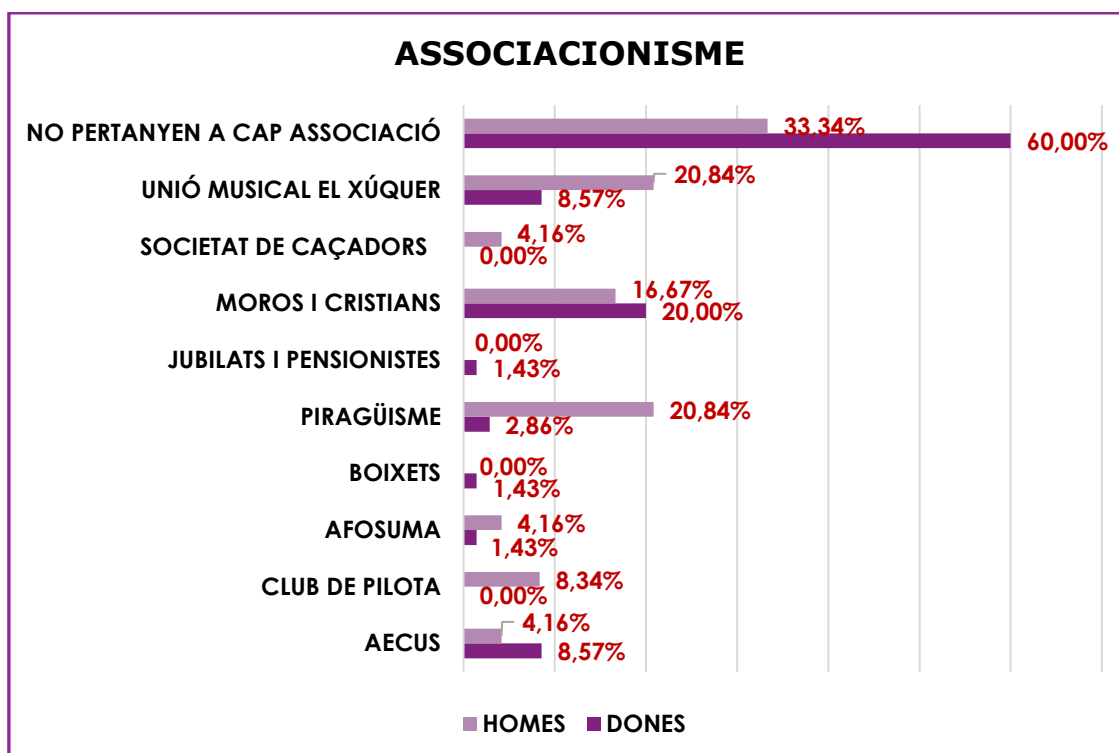

Gràfica 38. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

Tant dones com homes del municipi indiquen que, front a una violència, podrien acudir als cossos i forces de seguretat de l'estat, a l'Ajuntament de Sumacàrcer, i a Serveis Socials. Hi ha més recursos on pot acudir la ciutadania que puga haver sofert qualsevol tipus d'agressió, pel que es veu necessari la creació d'un protocol d'actuació dirigit a la població de Sumacàrcer, i a tots i totes les agents i entitats implicades.

Per finalitzar aquest apartat, s'analitzarà l'associacionisme a Sumacàrcer, on el 46,81% de la totalitat de persones enquestades formen part d'alguna, o diverses associacions de la localitat. Les associacions amb major nombre de

participació han estat La Unió Musical El Xúquer de Sumacàrcer i El Club de piragüisme per part dels homes, i per les dones, a les diferents comparses de Moros i Cristians i Aecus.

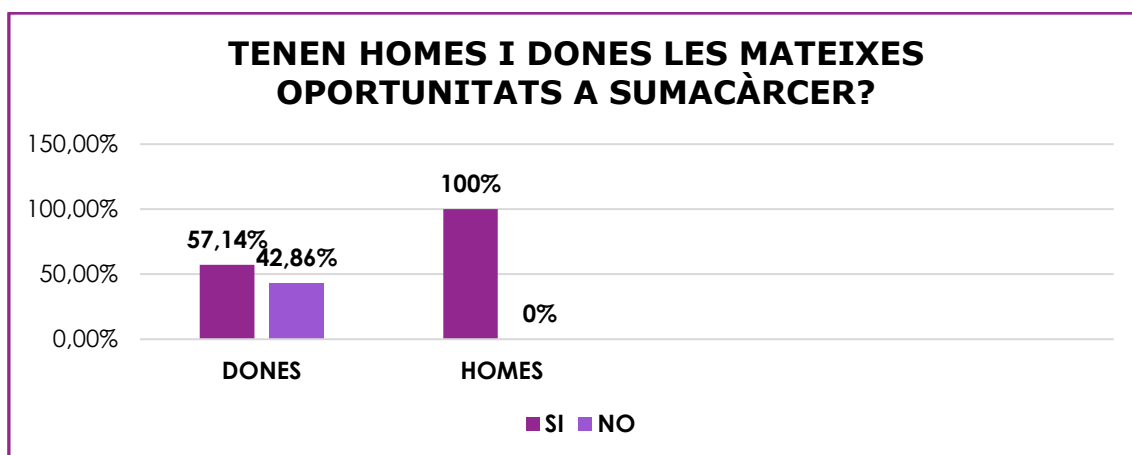
Gràfica 39. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

• Igualtat d'oportunitats i política municipal

Per conèixer la percepció que té la ciutadania del municipi sobre la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, així como sobre les accions a favor de la igualtat dins del municipi que realitza l'Ajuntament de Sumacàrcer, es realitzen una sèrie de preguntes, que es detallen a continuació, junt a les respostes obtingudes.

- Creus que Sumacàrcer és un poble on dones i homes tenen les mateixes oportunitats?

Un 57,14% de les dones enquestades, front a un 100% dels homes, consideren que homes i dones de la localitat tenen les mateixes oportunitats, i el 42,86% de les dones enquestades considera que no es disposa de igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Gràfica 40. Elaboració pròpia a partir d'anàlisi de l'enquesta diagnòstica.

- **Quines coses et preocupen sobre la igualtat entre dones i homes a Sumacàrcer?**

Mentre les dones manifesten estar preocupades sobre

Dones	Homes
Persistència en els estereotips de gènere	Falta de llocs de treball
La poca participació dels homes a les tasques domèstiques	Soledat
Que pel que conec, en la majoria de casos, són les dones majoritàriament les que s'ocupen, ja no sols dels pares majors, sinó dels sogres, pel simple motiu de ser dones. També en la cura dels fills menors estan més involucrades les dones.	Salaris
Que no hi haja discriminació per ninguna part	
Salaris	
Manca de treball retribuït	
Masclisme	

Taula 9. Elaboració pròpia a partir de respostes recollides a l'enquesta diagnòstica.

- **Quin creus que és el principal problema de les dones a Sumacàrcer?**

Dones	Homes
Poca activitat	Manca d'oportunitats laborals
Sobrecàrrega de treball, per l'ofici i per les càrregues familiars i de llar	Manca de treball estable

Cultura i costums	Cap problema
La feina	
Cap problema tenen les dones	
Manca d'oportunitats de treball retribuït	
Transport públic	
Pocs estudis, sense carnet de conduir sobretot en les més majors que fa que siguin dependents d'homes, conciliació familiar	

Taula 10. Elaboració pròpia a partir de respostes recollides a l'enquesta diagnòstica.

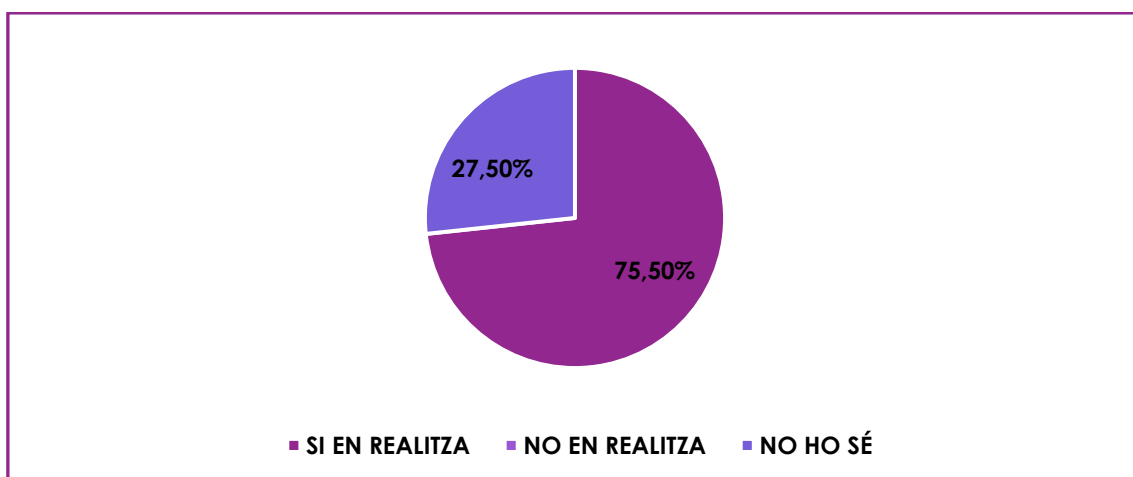
- **Quin creus que és el principal problema dels homes a Sumacàrcer?**

Dones	Homes
Manca d'oportunitats laborals	Manca d'oportunitats laborals
Salari	Soletat
Cultura i costums	Salaris
	Cap problema

Taula 11. Elaboració pròpia a partir de respostes recollides a l'enquesta diagnòstica.

- **Saps si l'ajuntament de Sumacàrcer realitza accions a favor de la igualtat entre homes i dones?**

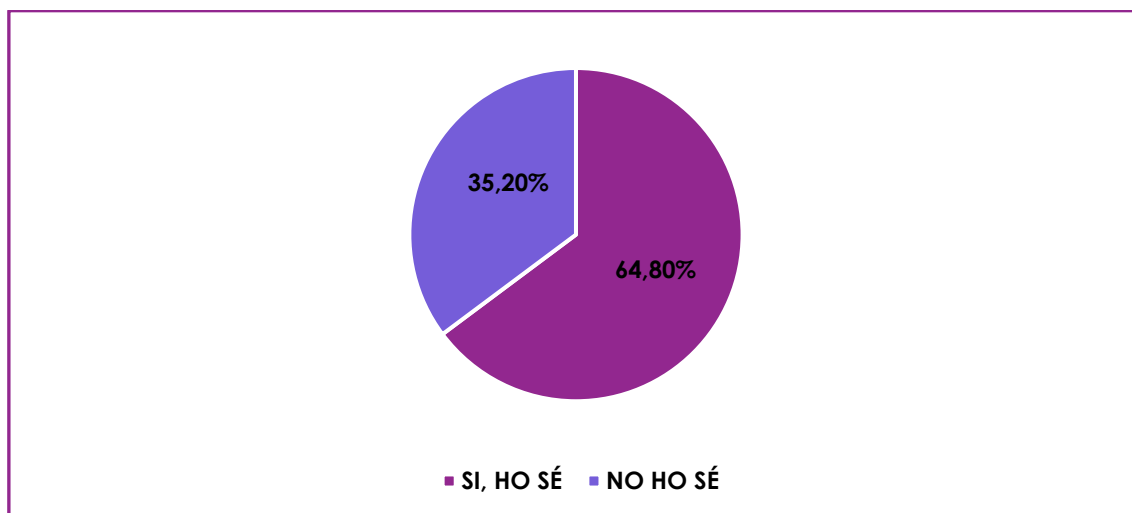
Un 72,5% de persones responen que SÍ saben que es realitzen accions a favor de la igualtat en Sumacàrcer, en canvi, un 27,5% ho desconeix.

Gràfica 41. Elaboració pròpia a partir de respostes recollides a l'enquesta diagnòstica.

- **Saps si l'Ajuntament de Sumacàrcer disposa de regidoria, unitat d'igualtat, o servei de polítiques públiques d'igualtat?**

Un 64,80% de persones responen que SÍ saben que existeix la Regidoria D'Igualtat en Sumacàrcer, en canvi, un 35,20% no ho coneix

Gràfica 42. Elaboració pròpia a partir de respostes recollides a l'enquesta diagnòstica.

- **Quines accions creus que son necessàries per a que Sumacàrcer siga un poble amb les mateixes oportunitats per a homes i dones?**

Dones	Homes
Sumacàrcer té una població cada vegada més envellida, pense que seria interessant tindre una llar o centre de dia per a majors, i d'aquesta manera contribuiríem a que les dones, que normalment són les que s'encarreguen de la cura, no hagen de renunciar a hores de treball.	Creació d'empreses
No crec que siga un problema de l'ajuntament, ja que en les activitats municipals no existeix discriminació.	Serveis socials mes completa , centre de acollida atesa
Impulsar iniciatives d'autoempleo	Ja les té
Potenciar els llocs de treball per a les dones. Incrementar mesures per a la conciliació familiar. Fomentar els cursets i tallers per a la FORMACIÓ de la dona. Informació sobre els	

recursos que té l'Administració per tal d'accedir als serveis que se'n disposa. Formació Digital per saber afrontar les necessitats. Formació i informació	
Fomentar que les dones vulguen i es senten capaces de treballar al camp	

Taula 12. Elaboració pròpia a partir de respostes recollides a l'enquesta diagnòstica.

Queda palés a través d'estes respostes que les dones estan més preocupades pel tema de la Igualtat que els homes, ja que sempre han estat elles les més perjudicades, i ells els que han tingut el major nombre d'oportunitats.

Mentre ells es preocupen majoritàriament per temes laborals i salarials, elles sumen la preocupació per poder conciliar la vida laboral i la familiar. Novament queda palés que són majoritàriament les dones qui s'ocupen de les tasques de cura de persones i llar familiar.

6.1. Grups focals

A l'hora de realitzar la diagnosi del present Pla d'Igualtat, i després de l'enquesta diagnòstica on s'han conegut com afecten les desigualtats i les diferències a la ciutadania del municipi, les seues necessitats, expectatives, etc., es volia utilitzar la tècnica de grups focals, i que les persones participants fora el personal que forma l'equip de govern de la localitat.

Es pretenia que les persones participants aportaren idees i manifestaren inquietuds, després d'haver rebut informació de primera mà per part de la ciutadania. Es considera, doncs, una important eina qualitativa pel grau d'informació que aporta (Miguel Martínez Miguelez, 1999, p. 3). Finalment no es va poder realitzar aquesta dinàmica per plaços establerts.

7. OBJECTIUS, DEFINICIÓ D'ÀREES I LÍNIES D'ACCIÓ

7.1. Objectiu general

L'Objectiu general que es pretén assolir amb la implementació del I Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de Sumacàrcer (2024-2027) és el següent:

Pal·liar les desigualtats de gènere, de manera organitzada i mitjançant una sèrie d'accions per corregir els estereotips de gènere que adquireix la ciutadania al procés de socialització.

7.2. Àrees d'intervenció, activitats, indicadors i cronologia.

En base al diagnòstic previ ja realitzat, s'estableixen diferents àrees d'intervenció i línies d'acció per tal d'assolir els objectius anteriorment esmentats:

ÀREA 1: TRANSVERSALITAT I PERSPECTIVA DE GÈNERE EN LES ACTUACIONS MUNICIPALS

OBJECTIU GENERAL

Introduir la transversalitat, no discriminació i perspectiva de gènere a totes les àrees d'acció municipal.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Conscienciar a la població del municipi de la discriminació existent entre dones i homes.
- Difondre la necessitat de generar nous models de convivència social, entre els quals es puguin establir relacions d'igualtat, respecte a les diferències, i individualitat de cada persona.

ÀREES IMPLICADES: Totes les àrees

ACTIVITATS/PRESUPOST	INDICADORS	CRONOLOGIA			
Campanya de comunicació a la ciutadania i a les associacions locals per donar a conèixer el Pla d'Igualtat entre Dones i homes de Sumacàrcer, i fomentar la implicació en la consecució de les mesures proposades. PRESSUPOST: 2.000 euros	Canals de comunicació pels que s'ha difós el Pla d'Igualtat. Visualitzacions i interaccions amb la publicació. Número de persones involucrades en la consecució de mesures.	2024	2025	2026	2027
Xerrades i activitats que desmitifiquen els rols masculins i femenins socialment establerts. PRESSUPOST: 1.000 euros	Accions realitzades Assistència a l'activitat de dones i homes i entitats representatives de la localitat.	2024	2025	2026	2027

Utilització de llenguatge inclusiu en totes les publicacions que es realitzen a nivell municipal, així com també al bàndol que es realitza de manera verbal per megafonia, i escrit per xarxes socials. PRESSUPOST: Sense cost	Verificació de llenguatge abans d'emetre decrets, bàndols, comunicacions internes, externes, a la cartellera, etc. Participació de personal tècnic de l'entitat local en cursos de llenguatge inclusiu.	2024	2025	2026	2027
Creació de calendari mensual d'activitats en matèria d'Igualtat realitzada de manera transversal amb implicació de la resta de regidories del municipi. PRESSUPOST: Sense cost	Activitats que es realitzen. Regidories i persones professionals que participen.	2024	2025	2026	2027
Introducció de mesures d'acció positiva per a la contractació pública, establint clàusules en matèria d'Igualtat. PRESSUPOST: Sense cost	Número d'empreses contractades amb mesures d'acció positiva. Número d'accions positives incorporades amb caire semestral.	2024	2025	2026	2027
Participació d'homes i dones de manera paritària, en actes públics, comissions, jurats, etc. PRESSUPOST: Sense cost	Percentatge de dones i homes que apareixen a actes públics, jurats, etc.	2024	2025	2026	2027

ÀREA 2: CULTURA I ASSOCIACIONISME

OBJECTIU GENERAL

Consolidar la participació ciutadana a les associacions de la localitat, potenciant el paper de les dones en les diferents agrupacions.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Introduir la perspectiva de gènere a les activitats culturals de la localitat.
- Visibilitzar les aportacions culturals de les dones de Sumacàrcer al llarg de la història del municipi.

ÀREES IMPLICADES: Igualtat, Cultura, Associacionisme, Educació, Festes i Turisme.

ACTIVITATS / PRESUPOST	INDICADORS	CRONOLOGIA			
Exhibició de treballs realitzats per dones a la localitat. PRESSUPOST: 500 euros	Número de treballs presentats a l'exhibició. Número de persones assistents a l'exposició.	2024	2025	2026	2027
Creació del dia de les associacions i comerç local. Muntatge de fira d'associacions i comerços. PRESSUPOST: 5.000 euros	Número d'associacions i comerços participants. Afluència de persones visitants.	2024	2025	2026	2027
Creació del Consell de Participació de Sumacàrcer. PRESSUPOST: Sense cost	Número de persones participants Número d'iniciatives proposades. Número d'iniciatives executades.	2024	2025	2026	2027

Foment del voluntariat per acompanyament en tràmits digitals. PRESSUPOST: Sense cost	Número de persones participants com a voluntàries. Número de persones sol·licitants del voluntariat. Accions realitzades.	2024	2025	2026	2027
--	--	------	------	------	------

ÀREA 3: EDUCACIÓ

OBJECTIU GENERAL

Promocionar la coeducació al Col·legi Penyarroja de Sumacàrcer, així com a l'escoleta municipal.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Garantir que xiquets i xiquetes, homes i dones tinguin les mateixes oportunitats i el mateix tipus de formació des d'edats més primerenques.
- Facilitar formació al professorat en matèria d'Igualtat i de violència de gènere.

ÀREES IMPLICADES: Totes les àrees

ACTIVITATS/PRESUPOST	INDICADORS	CRONOLOGIA			
Facilitar material didàctic al centre escolar per tal que siga inclusiu i amb perspectiva de gènere. PRESSUPOST: 3.050 euros	Material entregat.	2024	2025	2026	2027
Edició i publicació de una guia de coeducació, dirigida al professorat i a mares i pares de l'alumnat, així com tallers i xerrades de formació en Igualtat i basades en la coeducació, per al professorat i per a l'Ampa. PRESSUPOST: 2.800 euros	Publicacions de la guia. Campanya de difusió realitzada. Número de tallers que es realitzen. Persones participants.	2024	2025	2026	2027

Redistribució de llocs a l'espai d'oci del centre escolar. Que les pistes centrals siguin també ocupades per xiquetes i no només per xiquets. PRESSUPOST: Sense cost	Número d'espais redistribuïts. Creació del llistat de torns rotatius dels espais d'oci.	2024	2025	2026	2027
Xerrades de dones que treballen a àrea STEAM (Ciència, Tecnologia, Ingenieria i Matemàtiques). PRESSUPOST: 1.200 euros	Número de xerrades. Número de persones participants. Enquesta de satisfacció.	2024	2025	2026	2027
Xerrades de formació per al professorat, mares i pares sobre l'assetjament escolar, ciberassetjament (sexorsing, stalking, etc.). PRESSUPOST: 600 euros	Número de xerrades. Número de persones participants. Enquesta de satisfacció.	2024	2025	2026	2027

ÀREA 4: ESPORTS I SALUT

OBJECTIU GENERAL

Promoció dels hàbits de vida saludable per a la ciutadania de Sumacàrcer

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Promoure l'esport igualitari a la localitat de Sumacàrcer
- Fomentar les autocures i el benestar físic i mental en la ciutadania del municipi.

ÀREES IMPLICADES: Cultura, Educació, Festes, Igualtat, Turisme.

ACTIVITATS /PRESUPOST	INDICADORS	CRONOLOGIA			
Promoure hàbits de vida saludables mitjançant la pràctica d'exercici físic. PRESSUPOST: Sense cost.	Activitats de conscienciació. Tallers d'exercicis guiats realitzats	2024	2025	2026	2027
Revisió les instal·lacions i les activitats esportives que promou l'Ajuntament per tal de garantir que siguin inclusives i amb perspectiva de gènere. PRESSUPOST: 1.000 euros	Instal·lacions esportives revisades. Adequacions realitzades a les instal·lacions.	2024	2025	2026	2027
Realització de tallers a les entitats esportives per a fomentar la igualtat a l'esport. PRESSUPOST: 600 euros	Tallers realitzats. Número de persones assistents. Enquesta de satisfacció.	2024	2025	2026	2027

Promoure la participació de totes les persones en els tallers d'envelliment saludable que es realitzen a la localitat. PRESSUPOST: Sense cost	Número de persones assistents. Número de tallers realitzats.	2024	2025	2026	2027
Fomentar la creació de grup senderista de gent gran. PRESSUPOST: Sense cost	Creació del club. Número de persones participants. Número d'activitats realitzades.	2024	2025	2026	2027
Potenciació les campanyes de salut amb perspectiva de gènere, tenint en compte els diferents indicadors de salut en homes i en dones, d'acord amb el seu cicle vital. PRESSUPOST: 500 euros	Número de campanyes realitzades.	2024	2025	2026	2027
Tallers de foment d'autocures, amb posteriors taules rodones, dirigides a persones cuidadores, que fomenti el temps de qualitat i la salut física i mental. PRESSUPOST: 850 euros	Número de tallers realitzats. Número de persones que assisteixen als mateixos.	2024	2025	2026	2027

ÀREA 5: URBANISME I MEDI AMBIENT

OBJECTIU GENERAL

Aconseguir una organització territorial sostenible que afavorisca la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en un entorn saludable.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Promoure una planificació urbanística amb perspectiva de gènere i amb la participació ciutadana.
- Adequar la via pública i les polítiques de mobilitat a les necessitats de la ciutadania del municipi.

ÀREES IMPLICADES: Cultura, Educació, Festes, Igualtat, Turisme.

ACTIVITATS /PRESUPOST

INDICADORS

CRONOLOGIA

Facilitar la formació del personal municipal sobre la incorporació de perspectiva de gènere en la planificació del territori, amb un pla de formació sobre planificació del territori amb perspectiva de gènere.

PRESSUPOST: Sense cost

Formacions realitzades.
Nombre de persones del àrea d'urbanisme i medi ambient de l'entitat local que han participat.

2024

2025

2026

2027

Incloure la presència de dones en tots els òrgans de planificació del territori i en la participació ciutadana, per tal que siguin paritaris.

PRESSUPOST: Sense cost

Nombre d'òrgans en els que s'han inclòs les dones.
Nombre de dones incloses.

2024

2025

2026

2027

Identificar i senyalitzar llocs de la població on les dones se senten insegures a fi d'implementar mesures per a la seua neutralització. PRESSUPOST: 1.500 euros	Llocs detectats. -mesures implementades.	2024	2025	2026	2027
Conscienciar de la importància de mantindre la via pública en condicions òptimes d'higiene, mitjançant el foment de pràctiques adequades. PRESSUPOST: Sense cost	Campanyes realitzades. Persones participants.	2024	2025	2026	2027
Equilibrar el reconeixement social a dones i homes que es realitza a través d'elements urbans (noms de carrers, places, monuments, etc.). PRESSUPOST: 2.500 euros	Nous carrers amb noms de dones a la localitat. Anàlisi dels diferents noms de carrers al poble per modificar, si escau, algun dels existents.	2024	2025	2026	2027

ÀREA 6: LABORAL I CONCILIACIÓ

OBJECTIU GENERAL

Fomentar l'empleabilitat de les dones a Sumacàrcer, promovent la corresponsabilitat de dones i homes.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Fomentar actituds corresponsables entre dones i homes a la localitat.
- Donar suport a les dones emprenedores de Sumacàrcer.

ÀREES IMPLICADES: Totes les àrees

ACTIVITATS / PRESUPOST	INDICADORS	CRONOLOGIA			
Promoure la contractació de dones mitjançant la implementació d'itineraris d'inclusió laboral femenina. PRESSUPOST: 1.700 euros	Tallers impartits Formació realitzada. Persones empleades després de realitzar inserció laboral.		2025	2026	2027
Creació de programa de suport a les dones emprenedores de la localitat, mitjançant tallers formatius de nous sectors emergents. PRESSUPOST: 2.400 euros	Formació impartida. Dones participants. Nombre d'iniciatives empreses.		2025	2026	2027
Realització de xerrades i taula rodona sobre corresponsabilitat i conciliació de la vida personal, laboral i familiar. PRESSUPOST: 1.200 euros	Nombre de dones i homes assistents. Nombre d'activitats realitzades.	4T. TRIMESTRE 2024	2025	2026	2027

Campanyes de divulgació que fomenten la realització domèstica de tasques de cura i a la llar, tant d'homes com de dones, incloent a qualsevol col·lectiu que visca a Sumacàrcer. PRESSUPOST: 1.500 euros	Número d'accions realitzades. Campanyes portades a terme. Assistència de dones i d'homes.	4T. TRIMESTRE 2024	2025	2026	2027
--	--	--------------------	------	------	------

ÀREA 7: VIOLÈNCIA DE GÈNERE

OBJECTIU GENERAL

Impulsar les accions precises per garantir l'eliminació de qualsevol tipus de violència contra les dones a Sumacàrcer

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Garantir el recolzament integral a les víctimes d violència de gènere.
- Sensibilitzar a la població en la lluita contra la violència masclista i de gènere.

ÀREES IMPLICADES: Totes les àrees

ACTIVITATS / PRESUPOST	INDICADORS	CRONOLOGIA			
Recopilació de catàleg de prestacions i serveis disponibles per a dones víctimes de violència de gènere a nivell local, comarcal, provincial i estatal, i difusió del mateix. PRESSUPOST: Sense cost, amb recursos propis municipals.	Creació de catàleg. Difusió realitzada. Exemplars repartits.		2025	2026	2027
Xerrades i tallers d'identificació i prevenció de l'assetjament a través de les xarxes socials. PRESSUPOST: Sense cost, imparteix Cibervoluntarios.	Tallers realitzats Persones joves que assisteixen a les xerrades. Enquesta de satisfacció.	3T. TRIMESTRE 2024	2025	2026	2027

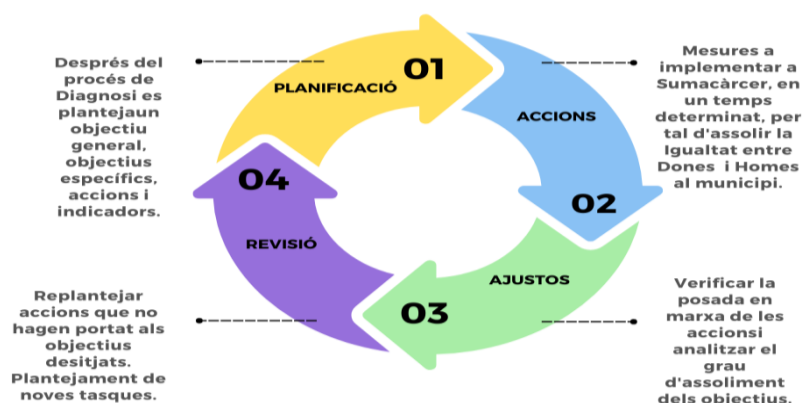
Creació de protocol d'actuació local front a la violència de gènere i masclista, amb la participació de la policia local de Sumacàrcer. PRESSUPOST: Sense cost, amb recursos propis municipals.	Creació de protocol. Difusió realitzada del protocol a les xarxes socials. Repartiment de protocol a la ciutadania.		2025	2026	2027
Tallers amb dones víctimes de violència de gènere i masclista que expliquen la seua experiència en primera persona. PRESSUPOST: 300 euros	Tallers realitzats Persones que assisteixen a les xerrades.		2025	2026	2027
Sol·licitud d'adhesió a la xarxa de municipis protegits contra la violència de gènere, dirigida a la diputació de València. PRESSUPOST: Sense cost, amb recursos propis municipals.	Presentació de sol·licitud. Adhesió a la xarxa. Compliment dels compromisos com a municipi adherit.		2025		

8. IMPLANTACIÓ, AVALUACIÓ I SEGUIMENT

La **implantació** del I Pla d'Igualtat entre Homes i Dones de Sumacàrcer serà a partir del mes d'octubre del 2024 i fins el 31 d'octubre de 2027.

Per tal d'assolir els objectius orientats a la plena igualtat entre dones i homes al municipi caldrà que s'impliquen totes les regidories de l'Ajuntament, associacions, centre escolar, etc., i es promoga el compromís amb la consecució de les accions ressenyades al llarg del present Pla.

La Comissió d'Igualtat de l'Ajuntament de Sumacàrcer té un paper fonamental en aquesta tasca, ja que serà l'encarrega d'analitzar i revisar la posada en marxa de les iniciatives plantejades al llarg d'este període, i vetlar pel procés de millora continuada, que precisa:

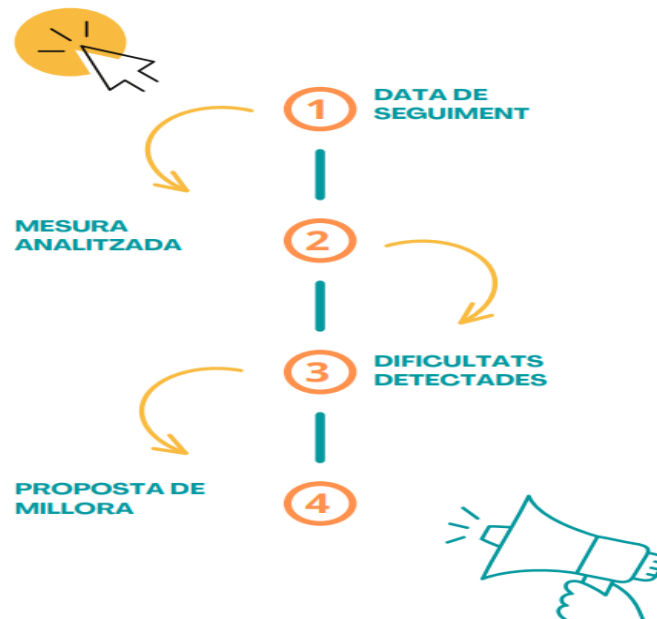

L'**avaluació** i el **seguiment** de manera continuada del I Pla d'Igualtat entre Dones i Homes de Sumacàrcer donarà a conèixer amb precisió la petjada que el mateix ha deixat a la població, donat que aquest Pla es basa en un contacte constant amb les persones, institucions, entitats i associacions.

A l'**avaluació** del Pla es recolliran i analitzaran les dades per conèixer si les accions marcades a les diverses àrees s'han portat a terme conforme estaven plantejades, i han assolit els objectius planejats. En esta fase es podran corregir les mancances o febleses que s'hagen detectat en la implantació del Pla, i recollir altres accions, en base a noves necessitats detectades.

La fase de **seguiment** estarà en vigència durant tota la durada del Pla, i en aquesta, la Comissió d'Igualtat de l'Ajuntament de Sumacàrcer haurà d'analitzar el compliment dels objectius específics de cada àrea i del general del Pla d'Igualtat.

Caldrà que es recopile en una fitxa de seguiment, que contindrà els següents apartats:

9. BIBLIOGRAFIA

9.1 Monografies, capítols de llibre i articles científics

Anna Bofill Levi. (2017). Col·lecció Quaderns de l'Institut (Institut Català de les Dones) . Quadern 6: Dones i urbanisme. *Planejament urbanístic, espais urbans i espais interiors des de la perspectiva de les dones*. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

Emanuela Lombardo. (2003). La europeización de la política española de igualdad de género. *Revista española de ciencia política*, 9.

Encarna Bodelon, & Pilar Gimenez. (2007). *Construint els drets de les dones: Dels conceptes a les polítiques socials*. Diputació de Barcelona. Barcelona.

- James Swepson Taylor, & Robert Bogdan. (1984). *Introducción a los métodos cualitativos*. Paidós Ibérica S.A. Barcelona.
- Joan W. Scott. (1990). "El género, una categoría útil para el análisis histórico". Alfons el Magnànim.
- José Ignacio Conde-Ruiz, & Clara Isabel González Martínez. (2020). "Proyecciones demográficas para el Siglo XXI". *Revista Actuarios* nº 44.
- Judith Butler. (1997). *Lenguaje, poder e identidad*. Ed. Síntesis. Madrid.
- Marcela Isabel Jabbaz, & Capitolina Diaz Martínez. (2017). *La implementación de políticas de igualdad de género en las administraciones públicas*. (Primera Edición). Tirant lo Blanc. Valencia.
- Marcela Isabel Jabbaz Churba, & Antonio Ariño. (2019). *La desigualdad de género y el mercado de trabajo. La sociedad valenciana en transformación (1975-2025)*. Universitat de Valencia PUV. Valencia.
- María Ángeles Calero Fernández. (2007). Percepción social de los sexolectos.
- María del Carmen Martín Cano, S. R. S. (2010). Ley de Dependencia: Una mirada con perspectiva de género. *Revista de Trabajo Social* nº 48.
- Sergio Humberto Barbosa Granados, & Ángela María Urrea Cuéllar. (2018). *Influencia del deporte y la actividad física en el estado de salud físico y mental*. *Revista de Ciencias Sociales* nº 25.
- Silvia Tubert. (2003). *Del sexo al género*. Ediciones Cátedra. Madrid.
- Theodore Ben Gurirab. (2010). *Las mujeres en la política. La lucha para poner fin a la violencia contra la mujer*. Naciones Unidas.
- Xavier Campillo i Marqués. (1994). "Història dels Pobles: Sumacàrcer". *Revista Crònica*.

9.2 Webgrafia

- Consorci de la Ribera. (2016). *Diagnóstico socioeconómico de la Ribera del Xúquer*. Pater. <https://promocioeconomica.consorcidelaribera.com/wp-content/plugins/bookpdf/catalogs/pdf1/pdf/complete.pdf>. Data última consulta: 13 de març de 2024.
- Contexto y Acción*. (2024). "El Observatorio Social. <https://elobservatoriosocial.fundacionlacaixa.org/es/inicio>. Data última consulta: 20 de març de 2024.
- Generalitat de Catalunya. (2018). *Participació ciutadana*. <https://governobert.gencat.cat/ca/participacio-ciutadana/que-es-participacio/#:~:text=La%20participaci%C3%B3%20ciutadana%20s%20erveix%20perqu%C3%A8,de%20la%20Generalitat%20de%20Catalunya>.
- Generalitat de Catalunya. (2018). *Participació ciutadana*. <https://governobert.gencat.cat/ca/participacio-ciutadana/que-es-participacio/#:~:text=La%20participaci%C3%B3%20ciutadana%20s%20erveix%20perqu%C3%A8,de%20la%20Generalitat%20de%20Catalunya>. Data última consulta: 23 de març de 2024.
- Portal estadístic de la Generalitat Valenciana*. (2022). Ive, Institut Valencià d'Estadística. <https://pegv.gva.es/es/>
- Instituto Nacional de Estadística*. (2022). INE. Instituto Nacional de Estadística. <https://www.ine.es/>

10. ALTRA DOCUMENTACIÓ CONSULTADA

- Ajuntament de Lleida. (2022). IV Pla Municipal de Polítiques d'Igualtat de Gènere a Lleida 2022-2027. Ajuntament de Lleida, Regidoria d'Educació, Cooperació, Drets Civils i Feminismes.
- Álvaro García Meseguer. (2001). ¿Es sexista la lengua española? Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid.
- Bárbara Luque Salas (, E. C., Anna Freixas Farré, M. F.-G. S., Amalia Reina Giménez, R. R. A., Urbietta, y C. T., & Rosario Mérida Serrano. (2013). *Estudio para explorar las creencias sobre la Igualdad entre hombres y mujeres que posee el Personal Docente e Investigador y el Personal de Administración y Servicios de la UCO*. Instituto Andaluz de la Mujer.

- Bizkaiko Guizarte Ekimeneko. (2010). Guía sobre corresponsabilidad para hombres. Asociación de entidades de iniciativa e intervención social de Bizkaia. Ed. Gizardatz. Bizkaia.
- Carlos Arturo Monje Álvarez. (2011). Metodología de la investigación cuantitativa y cualitativa. (Universidad Surcolombiana, Facultad de Ciencias Sociales.
- Carta de les Nacions Unides, (1945).
- Centre Dolors Piera. (2016). II Pla d'Igualtat entre Dones i Homes a la Universitat de Lleida (2016-2019).
- Comisión Europea. (2020). Estrategia Europea para la igualdad de género, (2020-2025). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0152>.
- Conferència Mundial dels Drets Humans de Viena, (1993).
- Conferències Mundials sobre la dona, Beijing. (1995).
- Consorci de la Ribera. (2016). Diagnòstic socioeconòmic de la Ribera del Xúquer. Pater. <https://promocioeconomica.consorcidelaribera.com/wp-content/plugins/bookpdf/catalogs/pdf1/pdf/complete.pdf>
- Dolores Gutiérrez Mora. (2022, octubre 13). "El callejero español no tiene nombre de mujer". La verdad.
- elperiodic.com. (2021, 8 d'abril). "Sumacàrcer volverá a ser capital cultural con una completa programación".
- Federación española de municipios y provincias. (2006). *Guia para elaborar planes locales de igualdad*. Madrid.
- Federación Española de Municipios y Provincias, Instituto de la Mujer (2009). Guía para la Gestión de las Políticas Locales de Igualdad en los Gobiernos Locales de Municipios de menos de 10.000 Habitantes, Madrid.
- Generalitat de Catalunya. (2020). Guia de transversalitat de gènere en els processos participatius. Barcelona
- Generalitat de Catalunya, Institut català de les Dones, Observatori igualtat de gènere. (2021). Dones i poder local. Catalunya.
- Generalitat Valenciana, Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. (2019). Pacte Valencià contra la violència de gènere i masclista. València.
- Generalitat Valenciana, Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. (2017). Pla Valencià d' Inclusió i Cohesió Social.

- Instituto de las Mujeres, Ministerio de Igualdad. (2021). Guía para la elaboración de los planes de igualdad en las empresas. Madrid.
- Instituto Vasco de la Mujer. (1996). *Guía práctica para diagnosticar la igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres en las empresas*. Emakunde.
- Julio Cabero-Almenara, & Julio Ruiz-Palmero. (2017). "Las Tecnologías de la Información y Comunicación para la inclusión: Reformulando la brecha digital". Depósito de Investigación de la Universidad de Sevilla. Sevilla.
- Elisa Sierra Hernáiz. (2016). Acción positiva y medidas de igualdad de oportunidades a favor de la mujer en la Comunidad Autónoma de Andalucía. Junta de Andalucía.
- Mª Carmen Sansaloni Gimeno. (2012). Presencia de estereotipos de género en la elección de especialidad musical profesional. Asociación Valenciana de Musicología. Valencia.
- Maria Fernández. (2022). "Los inicios del movimiento feminista en España". El Periódico de Extremadura 03/03/2024.
- Marta Román. (2008). *Guía de urbanismo con perspectiva de género*. Instituto de la mujer, Región de Murcia.
- Miguel Martínez Miguélez. (1999). Los Grupos Focales de Discusión como Método de Investigación.
- Milagros Fernández Pérez, M. (2013). Sexismo y lengua. ¿Qué nos dicen los enfoques discursivos?. Revista de Investigación Lingüística, nº16.
- Ministerio de Igualdad, Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género. Pacto de Estado contra la violencia de género, (2017).
- Ministerio de Igualdad. Instituto de las mujeres. (2022). *Guía de buenas prácticas para la incorporación de la igualdad entre mujeres y hombres en el ámbito local*.
- Ministerio de Igualdad. Instituto de las mujeres. (2016). *La salud en las mujeres con discapacidad*.
- Ministerio de Igualdad. Instituto de las mujeres. (2016). Mujeres mayores y actividad física.

- Ministerio de Igualdad. Instituto de las mujeres. (2019). Las mujeres representan la mayoría del profesorado y de los cargos directivos en la enseñanza no universitaria.
- Ministerio de Igualdad. (2008). Sondeo de opinión Jóvenes e igualdad de Género. Observatorio de la Juventud en España.
- Ministerio de Política Territorial y función Pública. (2021). III Plan para la Igualdad de Género en la Administración General del Estado
- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. (2014). Plan Estratégico de Igualdad de oportunidades 2014-2016 : Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades.
- Ministerio de Igualdad, Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género. (2011). Protocolo marco de les víctimes de tràfic de seres humans.
- Regidoria de la Dona i Igualtat. (2022). Pla Municipal d'Igualtat de Xàtiva 2022-2027. Ajuntament de Xàtiva. Xàtiva.
- Secretaría de Estado de Igualdad y contra la violencia de género. (2022). Boletín Estadístico mensual. Delegación del Gobierno contra la violencia de género.
- Susana Menéndez Roldán. (2021). *27 Preguntas imprescindibles para evaluar y planificar con enfoque de Igualdad de Género*. Instituto Andaluz de Administración Pública. Junta de Andalucía.
- Theodor W. Adorno. (2001). *Sociología e Investigación Empírica*. (Cátedra, Vol. 9). Universitat de València. Valencia.
- Thornton, G. (2022). 18a edición del informe Women in Business. <https://www.grantthornton.es/en/insights/women-in-business/women-in-business-2022/>
- ONU. (1979). Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona.
- ONU. (2015). Agenda 2030 para desarrollo sostenible.
- Vicente Pons Alós. (1995). El señorío de Sumacàrcer en la baja edad media de mudéjares a moriscos (1a Edición). Amics de l'ermita de Sumacàrcer. Sumacàrcer.

11. ANNEXOS

ANNEX 1.- ENQUESTA DIAGNÒSTICA

ANNEX 2.- FITXA DE SEGUIMENT